

Udskriftsdato: 24. december 2025

2023/1 LSF 27 (Gældende)

Forslag til Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Børne- og Undervisningsmin., j.nr.
23/11287

Forslag

til

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne lov gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud, der yder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til børn og unge, der har behov for begge indsatser.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Barn og ung: Børn og unge fra starten af den undervisningspligtige alder til og med 17 år.
- 2) Beliggenhedskommune: Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende.
- 3) Kvalitetsaftale: Den aftale mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen, der indeholder de krav, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet skal opfylde, for at kunne drive behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder om økonomiske forhold, målgrupper og organisation.
- 4) Koncernlignende konstruktion: Konstruktion, som defineret i § 2 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om socialtilsyn.

Kapitel 2

Henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 3. Det er en betingelse for, at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage børn og unge, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt af beliggenhedskommunen efter bestemmelserne i kapitel 3, og at barnet eller den unge er henvist til behandling- og specialundervisningstilbuddet efter bestemmelserne i §§ 4 og 5.

§ 4. Vedkommende kommune kan henvise børn og unge, der har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Stk. 2. Det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om både

- 1) barnets eller den unges behov for dagbehandling efter § 32, stk. 1, nr. 5 eller 8, i barnets lov og
- 2) henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Stk. 3. Fylder en ung, der er henvist efter stk. 1, 18 år i løbet af skoleåret, kan den unge fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret, såfremt der er enighed herom mellem vedkommende kommuner og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

§ 5. Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, må kun ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen.

§ 6. Beliggenhedskommunen skal sikre, at elevens behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling imødekommes, der hvor undervisningen gennemføres, hvis eleven er omfattet af folkeskolelovens § 23, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, skal beliggenhedskommunen give meddelelse til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, med henblik på at den ansvarlige kommune kan vurdere om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Kapitel 3

Oprettelse og godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 7. Behandlings- og specialundervisningstilbud kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private behandlings- og specialundervisningstilbud skal være oprettet som selv-ejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

§ 8. Beliggenhedskommunen godkender efter ansøgning behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 9 og 10.

§ 9. Godkendelse sker ved indgåelse af en kvalitetsaftale med det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal indeholde oplysning om de elementer, som fremgår af stk. 2 og 3, § 10 og § 11, stk. 2, nr. 2 og 3, og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Kvalitetsaftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet:

- 1) Navn, cvr-nummer og eventuelt institutionsnummer.
- 2) Adresse og fysiske rammer.
- 3) Antal pladser.
- 4) Ejerforhold og om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.
- 5) Målgruppe.
- 6) Ydelser.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen, herunder krav til indgivelse af ansøgning og om kvalitetsaftalens form og indhold.

§ 10. Det er en betingelse for beliggenhedskommunens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Stk. 2. Kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater.
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 11.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

§ 11. Beliggenhedskommunen påser, at behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet. I vurderingen af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår

- 1) at der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger,
- 2) at årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer,
- 3) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe, og
- 4) at der er udarbejdet årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen.

Stk. 2. I vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår ud over de i stk. 1 opregnede forhold

- 1) at behandlings- og specialundervisningstilbuddets soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad,
- 2) om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt,
- 3) om der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi,
- 4) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år og
- 5) behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Stk. 3. Beliggenhedskommunen skal i sin vurdering af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1 og 2, tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet og regnskabet.

Kapitel 4

Tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 12. Beliggenhedskommunen har ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet og fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder kvalitetsaftalen, jf. §§ 8-10, og har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 11, samt om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget kan godkendes, jf. § 13.

Stk. 2. Beliggenhedskommunen indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2, stk. 2, 3 og 6, i lov om socialtilsyn, om at socialtilsynet fører fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Beliggenhedskommunen kan indgå aftale med socialtilsynet om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter 1. pkt.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beliggenhedskommunens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med social- og boligministeren nærmere regler om beliggenhedskommunernes indgåelse af aftale med socialtilsynet om socialtilsynets tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud.

§ 13. Beliggenhedskommunen godkender årligt behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet

- 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer,
- 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed,
- 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og
- 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab.

Stk. 3. Beliggenhedskommunen kan stille yderligere krav til det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbuds budget- og regnskabsaflæggelse og om revision heraf, hvis det i særlige tilfælde vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlings- og specialundervisningstilbuds årlige rapport om tilbuddets virksomhed, jf. stk. 2.

§ 14. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal efter anmodning give beliggenhedskommunen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som beliggenhedskommunen vurderer er nødvendige for beliggenhedskommunens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 12 og 13.

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal af egen drift og uden unødigt ophold give oplysning til beliggenhedskommunen om

- 1) væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. §§ 8-11 og 13, og
- 2) bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Stk. 3. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal af egen drift og uden unødigt ophold give oplysning til den kommune, der har ansvaret for barnet eller den unge efter barnets lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsmyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Stk. 4. Vedkommende kommune skal give socialtilsynet, jf. § 12, stk. 2, de oplysninger efter stk. 1-3, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter kvalitetsaftalen og barnets lov i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Kapitel 5

Tilbagekaldelse af godkendelse

§ 15. Godkendelse efter § 9 kan tilbagekaldes, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 8-10, ikke har den fornødne økonomisk kvalitet, jf. § 11, eller beliggenhedskommunen ikke kan godkende årsbudgettet, jf. § 13. Fremgangsmåden i folkeskolelovens § 22 c finder anvendelse på tilbagekaldelse efter 1. pkt., medmindre tilbagekaldelsen sker efter påbud fra børne- og undervisningsministeren, jf. folkeskolelovens § 57 f, stk. 3, og § 57 g, stk. 3.

Stk. 2. I tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, finde et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til barnet eller den unge.

Stk. 3. I tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal beliggenhedskommunen give besked til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, om, at godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet er tilbagekaldt.

Kapitel 6

Forskellige bestemmelser

§ 16. Det er alene beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Stk. 2. Beliggenhedskommunen og den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, aftaler mellemkommunal refusion for betalinger efter stk. 1.

§ 17. Vedkommende minister kan til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. forlange enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på behandlings- og specialundervisningstilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Stk. 2. Vedkommende minister kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

§ 18. Har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan styrelsens afgørelser ikke indbringes for ministeren.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, dog i et nærmere bestemt omfang kan indbringes for ministeren. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om adgangen til at klage og om fremgangsmåden herved.

§ 19. Sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når vedkommende minister til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 20. Loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 12, stk. 2, træder i kraft den 1. juli 2024.

§ 21. § 3 finder til og med 30. juni 2024 ikke anvendelse for dagbehandlingstilbud omfattet af § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7. For sådanne dagbehandlingstilbud finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil de er godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. kapitel 3. Ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud skal indgives inden den 1. april 2024.

Stk. 2. § 7, 2. pkt., finder til og med 31. december 2028 ikke anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud, som er oprettet før den 1. januar 2024, og som på det tidspunkt ikke er selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, partnerselskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Er kravet i § 7, 2. pkt., ikke opfyldt den 1. januar 2029, bortfalder godkendelsen.

Stk. 3. Til brug for behandlingen af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 8, kan behandlings- og specialundervisningstilbud, der tidligere har drevet virksomhed som dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, indsende eksisterende årsrapport eller regnskab for dagbehandlingstilbuddet til brug for kommunalbestyrelsens vurdering efter § 10, stk. 2, nr. 6, jf. § 11, stk. 1, nr. 4.

Kapitel 8

Ændringer i anden lovgivning

§ 22. I barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 99 indsættes efter »jf. dog«: »2. pkt.,«.

2. I § 99 indsættes som 2. pkt.:

»Støttende indsatser for unge efter § 32, stk. 1, kan dog fortsætte ud over det 18. år, når disse indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 4, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

§ 23. I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 og § 4 i lov nr. 754 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Socialtilsynet udfører på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 12, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

Kapitel 9

Territorialbestemmelser

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Behandlings- og specialundervisningstilbud – opgave, elever og ansvar
 - 2.1. Tilbuddenes opgaver
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud
 - 2.1.1.2. Støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbud
 - 2.1.1.3. Fritidstilbud til elever i tilbuddene
 - 2.1.1.3.1. Dagtilbudsloven
 - 2.1.1.3.2. Lov om social service
 - 2.1.1.3.3. Folkeskoleloven
 - 2.1.2. Barnets lov m.v.
 - 2.1.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.1.4. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Henvi sning af elever til tilbuddene
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.1.1. Folkeskoleloven
 - 2.2.1.2. Lov om social service
 - 2.2.1.3. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
 - 2.2.2. Barnets lov m.v.
 - 2.2.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.4. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Barnets lov m.v.
 - 2.3.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.3.4. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Klageadgange og statsligt tilsyn
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.1.1. Tilsynet med kommunerne
 - 2.4.1.2. Socialtilsynsloven
 - 2.4.1.3. Folkeskoleloven
 - 2.4.2. Barnets lov m.v.
 - 2.4.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.4.4. Den foreslåede ordning
3. Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud
 - 3.1. Krav til specialundervisningen
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.1. Folkeskoleloven
 - 3.1.1.2. Socialtilsynsloven

- 3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
- 3.1.3. Den foreslåede ordning
- 3.2. Indførelse af obligatorisk digital selvbetjening ved ansøgning om tilladelse til at foretage indsamling
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.1.1. Folkeskoleloven
 - 3.2.1.2. Socialtilsynsloven
 - 3.2.2. Barnets lov m.v.
 - 3.2.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.2.4. Den foreslåede ordning
- 3.3. Særligt om krav til økonomi
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.1.1. Folkeskoleloven
 - 3.3.1.2. Socialtilsynsloven
 - 3.3.2. Barnets lov m.v.
 - 3.3.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.3.4. Den foreslåede ordning
- 3.4. Krav til samarbejdet med kommunen
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Barnets lov m.v.
 - 3.4.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.4.4. Den foreslåede ordning
- 4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne
- 8. Klimamæssige konsekvenser
- 9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 10. Forholdet til EU-retten
- 11. Hørte myndigheder og organisationer mv.
- 12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Folkeskolen skal tilgodese alle børns læring og trivsel. Det betyder, at alle børn har krav på at få et undervisningstilbud i folkeskolen, der kan opfylde deres undervisningsmæssige behov.

Interne skoler er undervisningstilbud på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud. De har til formål at sikre, at børn og unge, der bliver anbragt på et anbringelsessted eller henvist til et dagbehandlingstilbud, får en undervisning, der lever op til kravene i folkeskoleloven og sikrer dem kompetencer m.v., der forbereder dem til videre uddannelse og arbejde.

Der har løbende været kritik af det undervisningstilbud, som elever på interne skoler har modtaget.

Folketingets Ombudsmand har blandt andet påpeget, at kvaliteten af undervisningen på nogle af de interne skoler er mangelfuld og utilstrækkelig, og at eleverne ikke modtager den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven. Denne kritik er blevet bekræftet af en undersøgelse af undervisningen på de interne skoler, gennemført af Rambøll på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet i 2018.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har desuden gennemført tematiske tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Tilsynet bekræftede, at de interne skoler i overvejende grad ikke lever op til reglerne i folkeskoleloven og de tilhørende bekendtgørelser.

For at komme til bunds i problemstillingen og skabe grundlaget for nye løsninger nedsatte Børne- og Undervisningsministeriet i januar 2020 en tværministeriel arbejdsgruppe med Social- og Ældreministeriet og Finansministeriet. Gruppen har haft til opgave at komme med et beslutningsoplæg til, hvordan det sikres, at børn og unge, der i dag modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder, får det undervisningstilbud, som de har krav på efter folkeskoleloven.

Den tværministerielle arbejdsgruppe kom i foråret 2021 med afrapporteringen Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Arbejdsgruppens hovedkonklusion var, at der er behov for at styrke kvaliteten af undervisningen af de elever, som i dag går på de interne skoler, så elevgruppen modtager den undervisning, de har krav på og af en højere kvalitet end i dag. Der er på baggrund af arbejdsgruppens kvalitative undersøgelser og kortlægning af data identificeret væsentlige udfordringer med at løfte ansvaret for undervisning af børn og unge, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på en intern skole på et anbringelsessted eller i et dagbehandlingstilbud. Arbejdsgruppen fremhævede seks punkter, herunder at der bør ske en styrkelse af kvaliteten på interne skole, at interne skoler på dagbehandlingstilbud ikke har en klar lovhjemmel, og at myndighedsansvaret og tilsynet med interne skoler bør styrkes. Den tværministerielle arbejdsgruppes hovedkonklusioner er indgået i de politiske forhandlinger.

De politiske forhandlinger blev udmøntet i en aftale mellem den daværende regering (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge af 16. marts 2022. I aftalen er der enighed om at gennemføre ændringer, så børn og unge, der er anbragte og udsatte, gennem en god skolegang får mulighed for at komme ud af deres udsathed og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Nærværende lovforslag udmønter den del af aftalen, der vedrører reguleringen af det, der hidtil har været kendt som dagbehandlingstilbud, som en kombineret behandlings- og specialundervisningsinstitution i selvstændig lovgivning, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud, der også tilbyder pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven, som fra den 1. januar 2024 i forhold til støtte til børn og unge erstattes af barnets lov. Tilbuddene skifter således navn fra dagbehandlingstilbud til behandlings- og specialundervisningstilbud for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål. Der henvises til aftalens initiativ 2 og 3 om myndighedsansvar for dagbehandlingstilbud (fremover behandlings- og specialundervisningstilbud) og økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed for behandlings- og specialundervisningstilbud.

Den nye samlede lovgivning vil blandt andet skulle indeholde bestemmelser om, at beliggenhedskommunen skal have et samlet myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud. Tilbuddene skal indgå på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen. Skoledelen af tilbuddet vil således fortsat reguleres i folkeskoleloven.

Den nye samlede lovgivning vil også skulle indeholde bestemmelser om, at der for både offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbud indgås en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen, der omfatter både undervisningstilbuddet og den del af tilbuddet, der yder indsatser efter lov om social service og barnets lov. For at styrke kvaliteten af undervisningen og behandlingsdelen vil der endvidere skulle stilles krav til samarbejdet med det lokale skolevæsen og socialforvaltningen. I kvalitetsaftalen

aftales både kvalitetsstandarder for undervisningen og for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling. Kvalitetsaftalerne vil skulle indgås efter en skabelon, der vil skulle fastlægges i bekendtgørelse.

Behandlings- og specialundervisningstilbud skal fortsat kunne drives af kommunale, regionale og private leverandører med mulighed for at udtrække udbytte af overskud for så vidt angår behandlingsdelen. Endvidere vil private, kommunale og regionale tilbud fremover skulle leve op til lignende krav til økonomisk kvalitet, herunder om økonomisk bæredygtighed, sammenhæng mellem pris og kvalitet og gennemsigthed i økonomien, herunder med udbetaling af udbytte, som der stilles til sociale tilbud i lov om socialtilsyn. Kravene til private behandlings- og specialundervisningstilbud om økonomisk bæredygtighed og gennemsigthed vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen.

For at skabe gennemsigthed og muliggøre et effektivt økonomisk tilsyn, vil eksisterende private dagbehandlingstilbud, der drives som personligt drevne virksomheder (f.eks. enkeltmandsejede virksomheder), i løbet af en overgangsperiode på fem år skulle omlægge sig til selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, partnerselskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, hvis de fortsat ønsker at opretholde deres undervisningstilbud.

De dele af aftalen, der vedrører reguleringen af specialundervisningen samt det statslige tilsyn hermed, herunder specialundervisningen på børne- og ungehjem, er udmøntet i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L 28 om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

2. Behandlings- og specialundervisningstilbud – opgave, elever og ansvar

2.1. Tilbuddenes opgaver

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud

Det fremgår af § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen (folkeskoleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, at specialundervisning kan indrettes i et dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted.

Muligheden for at henvise børn og unge til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder blev indført ved lov nr. 412 af 26. juni 1998. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen i lovforslag nr. L 14, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496, at med forslaget etableres hjemmel til, at undervisningen af børn og unge, der af de kommunale sociale myndigheder er henvist til et dagbehandlingstilbud, eller som er anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, i lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 16. august 2023, kan tilrettelægges i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, således at denne undervisning henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning. Dette gælder undervisning fra børnehaveklasseniveau til og med 10. klassetrin. Forslaget indebærer, at også undervisning i amtskommunale (nu regionale) døgninstitutioner henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496f, at henvisning af et barn til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted i øvrigt forudsætter, at der mellem dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet og skolemyndighederne i stedets beliggenhedskommune/amt på forhånd er indgået en overenskomst, der indebærer kommunens/amtskommunens godkendelse af stedets generelle egnethed som varetager af specialundervisning af børn, der

har så store vanskeligheder, at det for en tid vil være mest hensigtsmæssigt at undervise dem i dagbehandlingstilbuddet eller i deres opholdssted.

Dagbehandlingstilbud har til forskel fra anbringelsessteder ikke som institutioner hjemmel i serviceloven og er ikke underlagt socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn, ligesom de ikke er oprettet med hjemmel i folkeskoleloven. Der er således ikke efter gældende ret et lovgivningsmæssig ophæng for den institutionelle ramme for elevernes behandling og undervisning, ud over hvad der måtte fremgå af den overenskomst, som skal indgås mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 5.

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 5, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Det fremgår af § 22, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Bekendtgørelsen omtales i det følgende som bekendtgørelsen om interne skoler.

Det fremgår af bekendtgørelse om interne skoler § 15, stk. 1, at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.
- 9) Procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

Det fremgår § 15, stk. 2, i bekendtgørelse om interne skoler, at time- og læseplanerne, jf. stk. 1, nr. 1, skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

2.1.1.2. Støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbud

Efter servicelovens § 50 skal kommune iværksætte en børnefaglig undersøgelse, når det må antages, at et barn eller ung trænger til særlig støtte. En børnefaglig undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning og skal omfatte barnets eller den unges

- Udvikling og adfærd
- Familieforhold
- Skoleforhold
- Sundhedsforhold
- Fritidsforhold og venskaber
- Andre relevante forhold

Der skal i udgangspunktet være udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, inden der kan sættes en foranstaltning om særlig støtte i gang. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50.

Efter servicelovens § 52, stk. 3 nr. 3, kan kommuner træffe afgørelse om familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer. Det kan eksempelvis bestå i, at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i enten et privat eller et offentligt tilbud. Dagbehandlingstilbud er ikke et tilbud i servicelovens forstand og dermed ikke undergivet regulering i serviceloven eller lov om socialtilsyn. Efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 9, kan kommuner træffe afgørelse om anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte. Bestemmelsen kan anvendes til at yde hjælpeforanstaltninger, der rent fysisk er uden for hjemmet, f.eks. i et dagbehandlingstilbud.

2.1.1.3. Fritidstilbud til elever i tilbuddene

2.1.1.3.1. Dagtilbudsloven

Børn og unges adgang til at blive optaget i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. er reguleret i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 985 af 27. juni 2022 med senere ændringer.

Efter dagtilbudslovens § 4, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud, herunder det nødvendige antal pladser i dagtilbud 30 timer om ugen til børn omfattet af § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til børn omfattet af § 44 a samt andre socialpædagogiske fritidstilbud. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i fritids- og klubtilbud m.v. anses for opfyldt, når pladserne stilles til rådighed i det tidsrum, hvor kommunens elever i folkeskolen har behov herfor.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 4, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet.

Det fremgår herudover af dagtilbudslovens § 4, stk. 3, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt

behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter denne lov, oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

For skolesøgende børn kan kommunerne oprette eller godkende fritidshjem efter dagtilbudslovens afsnit III, klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud efter dagtilbudslovens afsnit IV eller skolefritidsordninger efter folkeskoleloven.

Efter dagtilbudslovens § 52, stk. 3, kan fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende fritidshjem. Reglerne i denne lov om selvejende fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 52, stk. 4, at fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som udliciterede fritidshjem. Reglerne i denne lov om udliciterede fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 52, stk. 5, at fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som private fritidshjem. Reglerne i denne lov om private fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

Etablering og drift af et privat fritidshjem forudsætter, at en privat leverandør og kommunalbestyrelsen indgår en aftale om driften af fritidshjemmet. Et privat fritidshjem kan således alene drives på baggrund af en aftale med kommunalbestyrelsen.

Der stilles ikke krav til, hvem kommunalbestyrelsen skal indgå aftaler med. Det er derfor kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale om etablering af et privat fritidshjem, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå en aftale alene på grund af, at den tidligere har indgået en aftale med et andet privat fritidshjem.

Aftalen mellem kommunalbestyrelsen og det private fritidshjem skal blandt andet regulere størrelsen af kommunalbestyrelsens tilskud til det private fritidshjem og vilkår for opsigelse af aftalen med det private fritidshjem.

Det følger af dagtilbudslovens § 53, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et fritidshjem efter § 52, stk. 2-4. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter dagtilbudslovens § 53, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at selvejende og udliciterede fritidshjem helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i fritidshjemmet.

Det fremgår endvidere af dagtilbudslovens § 53, stk. 3, at private fritidshjem skal træffe afgørelse om optagelse i det private fritidshjem. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i private fritidshjem.

Private fritidshjem indgår således ikke i kommunalbestyrelsens forsyning, da kommunalbestyrelsen ikke har anvisningsret til en plads i et privat fritidshjem. Et privat fritidshjem er et tilbud, der efter eget ønske vælges af forældrene.

Efter dagtilbudslovens § 66, stk. 3, kan klubtilbud m.v. – dvs. klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge – efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende klubtilbud. Reglerne i denne lov om selvejende klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 66, stk. 4, at klubtilbud m.v. efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som udliciterede klubtilbud m.v. Reglerne i denne lov om udliciterede klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 66, stk. 5, at klubtilbud m.v. efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som privat klubtilbud. Reglerne i denne lov om private klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Etablering af et privat klubtilbud skal baseres på en aftale mellem kommunalbestyrelsen og den private leverandør, som ønsker at drive klubtilbuddet. Aftalen regulerer forholdet mellem kommunalbestyrelsen og klubtilbuddet og danner grundlag for kommunalbestyrelsens tilskud til klubtilbuddet og udførelse af tilsynsforpligtelsen.

Kommunalbestyrelsen afgør – som ved indgåelse af aftale med et privat fritidshjem – selv, om den vil indgå aftale med et privat klubtilbud om etablering.

Lovgivningen fastsætter ingen aldersgrænse for deltagelse i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud. Den kommunale forsyningsforpligtelse omfatter dog alene aldersgruppen under 18 år. Da klubtilbud m.v. retter sig mod større børn og unge uden behov for pasning med kontrolleret fremmøde, sætter dette en grænse for, hvor langt ned i alder tilbuddene kan gå. Klubtilbud m.v. kan således ikke etableres i stedet for et dagtilbud eller et fritidshjem til yngre børn. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at fastlægge øvre og nedre aldersgrænser for de enkelte tilbud i forhold til tilbuddenes mål og indhold.

2.1.1.3.2. Lov om social service

Efter servicelovens § 32, stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, jf. stk. 3, i særlige klubtilbud, jf. § 36, eller i forbindelse med andre tilbud efter denne lov eller efter dagtilbudsloven.

Efter servicelovens § 32, stk. 2, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om samarbejdet med forældre, om inddragelse af barnet eller den unge, om udredning af barnets eller den unges behov og om fremgangsmåden ved kommunens sagsbehandling. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at kommunalbestyrelsen visiterer barnet eller den unge til et særligt dagtilbud, et særligt klubtilbud eller et andet tilbud efter serviceloven eller dagtilbudsloven på baggrund af sagens oplysninger, herunder de faglige undersøgelser af barnets eller den unges ressourcer og behov, jf. § 1, stk. 1. Det er ikke et krav, at der inden visitation til disse tilbud udarbejdes en undersøgelse efter § 50 i lov om social service.

Det følger endvidere af servicelovens § 32, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Rækkevidden af bestemmelserne er nærmere beskrevet i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven).

Det fremgår således af vejledningens pkt. 145, at målgruppen af børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ofte har sammensatte behov, der kræver en indsats fra flere forskellige fagpersoner. Kommunalbestyrelsen skal derfor sikre en grundig, forsvarlig vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges behov for hjælp, støtte og behandling.

Det fremgår samme sted, at kommunalbestyrelsen på baggrund af faglige undersøgelser af barnets ressourcer og behov skal kortlægge barnets funktionsevne og udarbejde forslag til den særlige støtte og behandling

Det fremgår endvidere af vejledningens pkt. 147, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter servicelovens § 32, stk. 3, er et supplement til den kommunale forpligtelse efter dagtilbudslovens § 4 i det omfang, dette ikke kan tilgodese barnets særlige behov for støtte, behandling m.v. som følge af en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det fremgår samme sted, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter dagtilbudsloven, oprettes efter bestemmelserne i serviceloven. Forpligtelsen efter servicelovens § 32, stk. 3, omfatter for så vidt angår skolesøgende børn kun meget små og helt specielle grupper med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Forskellen i forpligtelsens omfang hænger sammen med, at for børn under skolealderen er det typisk dagtilbuddet, der giver barnet den særlige støtte og behandling, mens den særlige støtte og behandling for børn i skolealderen primært varetages i skoletilbuddet.

Det fremgår endvidere af vejledningens pkt. 149, at de særlige dagtilbud kan oprettes og drives som et selvstændigt dagtilbud eller oprettes og drives i forbindelse med et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan herudover indgå aftale med regionsrådet, med andre kommuner eller med selvejende særlige dagtilbud om oprettelse og drift af et særligt dagtilbud i form af f.eks. vuggestuer, børnehaver, aldersintegrerede institutioner og fritidshjem.

Det følger af servicelovens § 36, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Forpligtelsen vedrører kun meget små og helt specielle handicapgrupper, der har et så særligt behov for støtte, behandling mv., at det ikke kan imødekommes inden for de almindelige rammer.

2.1.1.3.3. Folkeskoleloven

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 7, kan folkeskolen tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning, hvis børnene er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen kan med godkendelse af børne- og undervisningsministeren beslutte, at skolefritidsordninger på skoler eller afdelinger af skoler med normalt ikke over 150 elever kan optage børn fra det fyldte 3. år.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, gives specialundervisning i folkeskolen i den almindelige klasse, i specialklasser eller i specialskoler. Herudover kan specialundervisning efter folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., jf. § 22, indrettes i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder. Anbringelsessteder og dagbehandlingstilbud er således ikke folkeskoler, og kan derfor ikke oprette skolefritidsordninger med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 7.

2.1.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Serviceovens §§ 32 og 36, som er omtalt i pkt. 2.1.1.3.2 ovenfor, ophæves og indholdet videreføres i det væsentlige uændret i barnets lov. Serviceovens § 32 om særlige dagtilbud er således videreført uden materielle ændringer som barnets lovs § 82. Serviceovens § 32, stk. 2, er videreført uden materielle ændringer som barnets lovs §§ 80 og 83, stk. 2. Serviceovens § 32, stk. 3, er videreført uden materielle ændringer som barnets lovs § 83. Serviceovens § 32 a om hjemmetræning er videreført uden materielle ændringer som barnets lovs § 85. Serviceovens § 36 om særlige klubtilbud er videreført uden materielle ændringer som barnets lovs § 84. Bemyndigelsesbestemmelserne i serviceovens § 32, stk. 4 og 5, og § 36, stk. 2, er videreført uden materielle ændringer i barnets lovs § 83, stk. 2, og § 84, stk. 2.

Serviceovens § 50, som er omtalt i pkt. 2.1.1.2 ovenfor, ophæves og indholdet reguleres i stedet i barnets lov. I barnets lov videreføres således bestemmelsen, der regulerer den børnefaglige undersøgelse, jf. serviceovens § 50, men bestemmelsen vil i barnets lov blive opdelt i tre bestemmelser, i lovens §§ 18-20, der fastsætter regler om såkaldt screening, en afdækning og en børnefaglig undersøgelse af barnet eller den unges behov. I § 21 i barnets lov er der fastsat nærmere regler om børnefaglig undersøgelse af andre børn i familien, om gennemførelse af én samlet børnefaglig undersøgelse for flere børn i familien og om, at der når der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse ved væsentlige møder med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse skal deltage to børne- og ungerådgivere. I § 22 i barnets lov er der fastsat nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af den børnefaglige undersøgelse.

Det vil ikke længere i den børnefaglige undersøgelse efter barnets lovs § 20, være direkte angivet i bestemmelsen, hvilke forhold, der som udgangspunkt skal afdækkes. Ændringen er foretaget ud fra et hensyn til behovet for regelforenkling og afbureaukratisering med henblik på at flytte ressourcer fra unødigt dokumentation til arbejdet med barnet og familien. Det handler bl.a. om at sikre, at dokumentationskrav afspejler kompleksiteten og tyngden af barnets behov til gavn for en hurtigere indsats til barnet. Ligesom der kan være behov for større frihed til sagsbehandlingernes skøn med færre procesregler.

Barnets lovs § 5 er en ny bestemmelse om barnets og den unges rettigheder, herunder regler om barnets eller den unges ret til løbende inddragelse ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter barnets lov om barnets eller den unges forhold. Bestemmelsen erstatter de gældende regler om bl.a. børnesamtale efter serviceovens § 48 inden der træffes visse afgørelser om støtte.

Serviceovens § 52, stk. 3, nr. 3 og 9, som er omtalt i pkt. 2.1.1.2 ovenfor, ophæves og indholdet videreføres i barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 5 og 8. Serviceovens kapitel 11 om støttende indsatser overføres til barnets lovs kapitel 4, dog således at reglerne om anbringelse af børn og unge overføres til barnets lov kapitel 5.

Serviceovens § 66, stk. 1, som er omtalt i pkt. 2.1.1.1 ovenfor, ophæves og indholdet videreføres med redaktionelle ændringer i barnets lovs § 43, stk. 1, således at opholdssteder for børn og unge samt døgninstitutioner erstattes af børne- og ungehjem.

Med § 24, nr. 2, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages endvidere en konsekvensrettelse i dagtilbudslovens § 4, stk. 3, som er omtalt i pkt. 2.1.1.3.1 ovenfor.

2.1.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn i interne skoler i dagsbehandlingstilbud får ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler. Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Under-

visningsoverenskomsterne mellem stedlig kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres ansvar og tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

Børn og unge, der har brug for et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og serviceloven, fra 1. januar 2024 barnets lov. Udsatte børn og unge skal i højere grad end i dag modtage det rigtige undervisningstilbud på baggrund af en vurdering af deres undervisningsmæssige behov i sammenhæng med deres behov for sociale indsatser.

Det er også vigtigt, at det bliver mere tydeligt, hvilke bestemmelser i barnets lov, der finder anvendelse i forhold til de støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, som gives i behandlings- og specialundervisningstilbuddene.

Der kan være elever i behandlings- og specialundervisningstilbud, der – ligesom elever i andre skoleformer – vil have behov for at kunne fortsætte i et fritidstilbud efter skole. Nogle elever vil kunne gå i et fritidstilbud, der også optager elever fra andre skoler, men nogle elever vil have behov for at kunne gå i et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som drager nytte af den særlige fysiske indretning eller faglige ekspertise, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet har.

Der skal imidlertid ikke være en automatik i, at behandlings- og specialundervisningstilbud indeholder et fritidstilbud til eleverne i tilbuddet. Beliggenhedskommunen skal – som for alle andre elever i kommunen – som hidtil have mulighed for at tage stilling til, om elevernes behov bedst varetages ved at etablere et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, eller ved at benytte eksisterende fritidstilbud i kommunen.

2.1.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der etableres en selvstændig lov for de institutioner m.v., som i dag er kendt som dagbehandlingstilbud, og som fremover vil blive benævnt 'behandlings- og specialundervisningstilbud' for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål.

Med denne lov vil de institutionelle rammer om behandlings- og specialundervisningstilbud kunne samles og udfoldes, så der gives et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og barnets lov.

Behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil skulle defineres som tilbud til børn og unge, der både har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således skulle yde både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Børne- og ungehjem, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil kunne give støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist til dagbehandling i tilbuddet, og derfor ikke er anbragt. Sådanne børne- og ungehjem vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.

Beliggenhedskommunen vil få det samlede myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisnings-tilbud og vil således både skulle godkende og føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud beliggende i kommunen. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 8-13. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 2.3 og 3 i de almindelige bemærkninger.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indgå i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen, der også tilbyder støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov. Det betyder, at der vil skulle etableres et tæt samspil til reglerne om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskoleloven. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 1, 3 og 4, stk. 2, nr. 2, om, at eleverne skal modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, lovforslagets § 4, stk. 3, § 6 og § 22, nr. 2, med særlig regulering af undervisningen for elever, der bliver 18 år, og syge elever, samt lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 1, § 11, stk. 1, nr. 4, og § 13, stk. 1, nr. 4, med særskilte krav til den del af behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, der vedrører specialundervisningen. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.1 i de almindelige bemærkninger.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil herudover skulle tilbyde støttende indsatser i form af pædagogisk bistand og behandling. Det betyder, at der ligeledes vil skulle etableres et tæt samspil til reglerne om børnefaglig undersøgelse og støttende indsatser efter §§ 20-22 og 32 i barnets lov, reglerne om tilsyn med sociale tilbud i lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 1, 3 og 4, stk. 2, nr. 1, om, at eleverne skal modtage støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, samt §§ 8-13 og 23, nr. 1, som indeholder bestemmelser om godkendelse og tilsyn, som i vidt omfang svarer til de tilsvarende regler i socialtilsynsloven. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, om der kan etableres et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Disse fritidstilbud vil ikke kunne drives som en integreret del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, men vil skulle etableres efter dagtilbudsloven eller barnets lov og vil skulle drives selvstændigt i overensstemmelse med reglerne for disse tilbud. Optagelse i særlige dag- og klubtilbud efter barnets lovs §§ 82-84 etableret i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i barnets lov. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at fritidstilbuddene organiseres, så de ligger ved siden af eller i samme lokaler som behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

For nærmere om behandlings- og specialundervisningstilbuds opgaver henvises til lovforslagets §§ 1 og 6 samt bemærkningerne hertil.

2.2. Henvisning af elever til tilbuddene

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Folkeskoleloven

Det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det fremgår af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Denne bekendtgørelse omtales i det følgende som specialundervisningsbekendtgørelsen.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at den pædagogisk-psykologiske vurdering skal efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner. I de mest specialiserede og komplicerede tilfælde kan der indhentes bistand fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), jf. kapitel 7. Ved overvejelse om specialpædagogisk bistand ved regionsrådet foranstaltning, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3, 1. pkt., inddrages regionsrådet efter samråd med forældrene.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, at der for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin, som led i den løbende evaluering, jf. § 13, stk. 2, skal udarbejdes en meddelelsesbog. Meddelelsesbogen skal understøtte og kvalificere dialogen mellem skole og hjem og indeholde få, væsentlige fokuspunkter for den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, at for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen skal meddelelsesbogen ud over de i stk. 1-3, nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 5, at meddelelsesbogen skal være skriftlig. Meddelelsesbogen skal anvendes regelmæssigt og gøres tilgængelig for eleven og forældrene mindst én gang om året.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., kan specialundervisning indrettes i et dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted, jf. § 22.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 6, har elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 7, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om bopælskommunens inddragelse og godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der af bopælskommunen er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted i en anden kommune.

Det fremgår af folkeskolelovens § 20, stk. 8, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, om henvisning af børn til specialundervisning i et andet dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted end det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som børnene har fået anvist af bopælskommunen, og om kvalifikationskrav til den, der tilrettelægger undervisningen.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler.

Af § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsesstedet forudsætter, at eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted og at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, f.eks. på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet ligger (beliggenhedskommunen), træffer beslutning om henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, jf. dog § 6, stk. 1, og § 9.

Af § 3, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at reglerne om indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering i § 3, stk. 1, og i § 5 om elever, som befinder sig i en særlig vanskelig situation, i bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen) finder tilsvarende anvendelse for henvisning til specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Reglerne om elever, der henvises til et dagbehandlingstilbud eller anbringes i et anbringelsessted i en anden kommune end den anbringende kommune, fremgår af §§ 6-10 i bekendtgørelsen om interne skoler.

Af § 6, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at hvis de sociale myndigheder ønsker at anbringe en elev i et anbringelsessted, der ligger i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen med henblik på, at der kan etableres en faglig dialog om barnets undervisningstilbud.

Det følger endvidere af § 6, stk. 2, i bekendtgørelse om interne skoler, at hvis anbringelsen sker akut, uden at der forud for anbringelsen er etableret en faglig dialog om elevens undervisningstilbud i henhold til stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune senest ved anbringelsen give beliggenhedskommunen meddelelse herom med henblik på at få etableret den faglige dialog om elevens undervisningstilbud.

Efter § 7, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen give underretning til kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, hvis kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ønsker at henvise eleven til specialpædagogisk bistand i anbringelsesstedet. Underretningen skal indeholde en redegørelse for, hvorfor eleven ikke kan henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem kommunalbestyrelserne om at henvise til specialpædagogisk bistand i anbringelsesstedet, skal eleven henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialscole.

Af § 7, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at der højst må gå 3 uger (15 skoledage) fra anbringelsen, før eleven får et undervisningstilbud i anbringelsesstedet eller i en folkescole. I den mellemliggende tid skal der etableres enkeltmandsundervisning i henhold til reglerne i § 12, stk. 2, i specialundervisningsbekendtgørelsen, medmindre den anbringende kommune kan godkende et andet undervisningstilbud.

Det fremgår videre af § 9, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand i et anbringelsessted.

Af § 9, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen efter forhandlinger med den anbringende kommune og anbringelsesstedet mindst én gang om året tager stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev i anbringelsesstedet skal fortsætte eller ændres, eller om eleven skal henvises til et undervisningstilbud i folkescole, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialscole.

Det følger af § 9, stk. 3, i bekendtgørelsen om interne skoler, at beslutningen efter stk. 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det fremgår af folkescolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., at en kommunalbestyrelsen efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet.

Det følger endvidere af folkescolelovens § 22, stk. 6, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted.

2.2.1.2. Lov om social service

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3, at kommuner kan træffe afgørelse om familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer som foranstaltningstype. Iværksættelsen af en foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3, forudsætter som udgangspunkt en forudgående udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Foranstaltningen iværksættes, når det vurderes, at den bedst imødekommer de udfordringer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse. Behandlingen kan f.eks. bestå i, at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i enten et offentligt eller privat tilbud. Behandling i et dagbehandlingstilbud er således én af flere mulige måder, at kommunen kan yde dagbehandling på, når der træffes afgørelse om støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3. Det er ikke nærmere reguleret i serviceloven, hvordan dagbehandling skal tilbydes eller udføres, når der ydes støtte efter denne bestemmelse.

Det fremgår af § 140, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. §§ 52, 76 og 76 a. Betyder hensynet til barnet eller den

unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille handleplan.

Det fremgår af samme lovs § 140, stk. 2, at en handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

2.2.1.3. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Reglerne om, hvilken kommune, der har ansvar for den enkelte borger, fremgår af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 24. august 2023.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 1, at opholdskommunen for et barn eller en ung under 18 år har pligt til at yde hjælp, jf. dog § 9 b.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 2, har et barn eller en ung under 18 år samme opholdskommune som forældrene, jf. dog stk. 3-5. Et barn eller en ung under 18 år, der bor mest hos den ene af forældrene, har opholdskommune hos denne. Hvis barnet eller den unge bor lige meget hos begge forældre, har barnet eller den unge opholdskommune, hvor det er tilmeldt folkeregistret.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 3, at et barn eller en ung under 18 år, der ikke bor sammen med nogen af forældrene, og som har klaret sig selv, har selvstændig opholdskommune.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, har forældremyndighedsindehaverens opholdskommune pligt til at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service og til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Er et barn eller en ung under 18 år anbragt uden for hjemmet, får barnet eller den unge dog selvstændig opholdskommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbringelsen efter kapitel 11 i lov om social service, eller den kommune, som har afgivet indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 33 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Bliver et barn eller en ung, der har selvstændig opholdskommune efter 2. pkt., eller bliver et barn eller en ung, der er anbragt efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, eller § 62 x, stk. 1, visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, får barnet eller den unge selvstændig opholdskommune i denne kommune fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune samarbejder med forældremyndighedens indehavers opholdskommune om at løse familiens problemer og hører forældremyndighedsindehaveren samt barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse efter kapitel 11 i lov om social service. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune træffer afgørelser vedrørende barnets eller den unges forhold. Afgørelser, der er målrettet forældremyndighedsindehaveren, træffes af forældremyndighedsindehaverens opholdskommune.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 5, at en ung under 18 år, der selv har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn, har selvstændig opholdskommune.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 6, kan forældremyndighedens indehavers opholdskommune, når der er særlige grunde til det, uanset bestemmelsen i stk. 4, 2.-4. pkt., indgå aftale med barnets eller den unges

opholdskommune om, at den er handlekommune i forhold til barnet eller den unge. En sådan aftale er betinget af, at forældremyndighedens indehaver og den unge over 15 år giver samtykke.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 7, har en ung under 18 år selvstændig opholdskommune efter stk. 4, 2. eller 3. pkt., bevarer denne kommune uanset § 9, stk. 1, pligten til at yde hjælp efter lov om social service, når den unge fylder 18 år, hvis kommunen eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, eller hvis den pågældende ved det fyldte 18. år får opretholdt sin anbringelse i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service. § 9, stk. 8, 11 og 14, finder tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 8, at får en ung i umiddelbar forlængelse af sin opretholdte anbringelse i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, bevarer den kommune, der efter stk. 7 har pligten til at yde hjælp efter lov om social service, denne pligt. § 9, stk. 8, 11 og 14, finder tilsvarende anvendelse.

Efter retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 1, har en person, som opholder sig midlertidigt uden for opholdskommunen, ret til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service i den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig, når personen forud for det midlertidige ophold er blevet bevilget personlig og praktisk hjælp i opholdskommunen. Døende, for hvem der efter § 119 i lov om social service udbetales plejevederlag i en anden kommune end opholdskommunen, har efter § 83 i lov om social service ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted, uanset om hjælp forud herfor er blevet bevilget af opholdskommunen.

Det følger endvidere af retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 2, at plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, udbetales af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

Endelig fremgår det af retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 3, at en ægtefælle eller et barn, som opholder sig uden for opholdskommunen, jf. § 9, stk. 3, og § 9 a, stk. 2, har ret til nødvendig hjælp, uanset at opholdet ikke er midlertidigt. Hjælpen gives af den kommune, hvor familiemedlemmet aktuelt har ophold.

2.2.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. i retssikkerhedsloven ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Servicelovens § 50, som er omtalt i pkt. 2.2.1.2 ovenfor, ophæves og indholdet reguleres i stedet i barnets lov. I barnets lov videreføres således bestemmelsen, der regulerer den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 50, men bestemmelsen vil i barnets lov blive opdelt i tre bestemmelser, i lovens §§ 18-20, der fastsætter regler om såkaldt screening, en afdækning og en børnefaglig undersøgelse af barnet eller den unges behov. I § 21 i barnets lov er der fastsat nærmere regler om børnefaglig undersøgelse af andre børn i familien, om gennemførelse af én samlet børnefaglig undersøgelse for flere børn i familien og om, at der når der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse ved væsentlige møder med barnet eller den unge i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse skal deltage to børne- og ungerådgivere. I § 22 i barnets lov er der fastsat nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af den børnefaglige undersøgelse.

Barnets lovs § 5 er en ny bestemmelse om barnets og den unges rettigheder, herunder regler om barnets eller den unges ret til løbende inddragelse ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes

beslutninger eller afgørelser efter barnets lov om barnets eller den unges forhold. Bestemmelsen erstatter de gældende regler om bl.a. børnesamtale efter servicelovens § 48 inden der træffes visse afgørelser om støtte.

Servicelovens § 52, stk. 3 nr. 3 og 9, som er omtalt i pkt. 2.2.1.2 ovenfor, ophæves og indholdet videreføres i barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 5 og 8. Servicelovens kapitel 11 om støttende indsatser overføres til barnets lovs kapitel 4, dog således at reglerne om anbringelse af børn og unge overføres til barnets lov kapitel 5.

Servicelovens § 140, stk. 1 og 2, som er omtalt i pkt. 2.2.1.2 ovenfor, ophæves og indholdet reguleres i stedet i barnets lov. Servicelovens § 140 om handleplaner overføres således til barnets lovs §§ 91-92 om barnets plan og til §§ 108-109 om ungeplaner for unge over 15 år. Efter barnets lovs § 91, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan, når der træffes afgørelser om indsatser efter § 32, stk. 1. Efter barnets lovs § 91, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en barnets plan, når der træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47. Som noget nyt skal barnets plan eller ungeplanen udarbejdes senest 3 måneder efter iværksættelsen af indsatsen eller anbringelsen. Dette fremgår af barnets lovs § 91, stk. 2, og § 108, stk. 3. Dog skal planen som udgangspunkt udarbejdes forud for anbringelsen, hvis der ikke kan opnås samtykke til anbringelse af et barn eller en ung. Dette fremgår af barnets lovs § 91, stk. 2, og § 108, stk. 4.

Med § 1, nr. 2 og 11, i lov nr. 754 af 13. juni 2023 ændres begrebet opholdskommune til handlekommune, og der foretages en nyaffattelse af retssikkerhedslovens § 9 a om handlekommune for børn og unge samt en række ændringer i retssikkerhedslovens § 9 b, som er omtalt i pkt. 2.2.1.3 ovenfor.

Med § 2, nr. 4, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages endvidere en konsekvensrettelse i retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 1, 1. pkt., som er omtalt i pkt. 2.2.1.3 ovenfor.

2.2.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Elevgruppen på interne skoler på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud udgør i dag en meget sårbar og udsat gruppe. Eleverne hører til blandt de allermest udfordrede i folkeskolen målt på faglighed og overgang til ungdomsuddannelse. Gruppen af elever rummer i dag elever, som ikke har behov for specialundervisning, men som primært er henvist til skolerne på baggrund af sociale, adfærdsmæssige eller lignende udfordringer.

Der er behov for klarere faglige rammer for, hvornår kommuner bør henvise børn og unge til interne skoler på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud fremfor at modtage undervisning i folkeskolens almen- og specialklasser eller specialskoler. Udsatte børn og unge skal have krav på at modtage det rette undervisningstilbud på baggrund af en vurdering af deres undervisningsmæssige behov i sammenhæng med deres behov for sociale indsatser.

Ved henvisninger af elever til interne skoler sker der i nogle tilfælde ikke den efter loven krævede vurdering af både det sociale behov og det konkrete behov for specialundervisning. Det er problematisk, hvis barnets mulighed for undervisning i folkeskolen, herunder i et alternativt specialundervisningstilbud, ikke i tilstrækkelig grad undersøges, fordi der er et mere isoleret fokus på barnets eller den unges sociale udfordringer. Mange elever får derfor ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering.

Børn og unge, der har brug for et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og barnets lov.

Målgruppen for disse tilbud er børn og unge med behov for støttende indsatser i form af pædagogisk

støtte og behandling efter barnets lov i tilknytning til et specialundervisningstilbud. Det betyder, at tilbuddet i lighed med dagbehandlingstilbud skal give behandling efter barnets lov, som imødekommer barnets eller familiens særlige støttebehov, og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Specialundervisning betyder, at undervisningen skal tilrettelægges under særlig hensyntagen til eleven indlæringsforudsætninger og kan indebære en tilpasning af undervisningen efter en individuel vurdering, som f.eks. undervisning på et lavere niveau end det klassetrin, der svarer til elevens skolealder, muligheden for fritagelse for fag, nedsættelse af undervisningstiden efter lægeerklæringen m.v.

2.2.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at behandlings- og specialundervisningstilbud reguleres som et tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til elever som både har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

Det foreslås videre, at der skal træffes en afgørelse om barnets behov for dagbehandling efter reglerne herom i barnets lov og en afgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

Der vil således skulle træffes to selvstændige kommunale afgørelser, for at et barn eller en ung kan henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette skal sikre, at begge behov er opfyldt, sådan at barnet eller den unge både kan modtage den relevante sociale indsats og et skoletilbud af høj kvalitet.

Dermed sikres for det første, at de socialfaglige hensyn tilgodeses gennem en afgørelse om barnets eller den unges behov for dagbehandling i et behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 32 i barnets lov. Det vil således være afgørende, at barnet eller den unge har behov for de støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, som tilbydes i det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det sikres endvidere for det andet, at de undervisningsfaglige hensyn tilgodeses gennem en afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2. Det vil således være afgørende, at barnet eller den unge har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

For unge, der bliver 18 år, vil en afgørelse efter barnets lov som udgangspunkt falde bort, mens folkeskoleloven giver mulighed for, at en elev, der bliver 18 år, kan forblive i sit eksisterende skoletilbud skoleåret ud. Det foreslås derfor, at en ung, der bliver 18 år, kan få mulighed for at blive i et behandlings- og specialundervisningstilbud skoleåret ud, hvis vedkommende kommuner – dvs. beliggenhedskommunen og en eventuel anden kommune, som måtte være den unges handlekommune –, behandlings- og specialundervisningstilbuddet og den unge kan blive enige om det.

Det vil som udgangspunkt være den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

Unge, der fylder 18 år, som er anbragt i en anden kommune, hvor der efter reglerne i barnets lov om ungestøtte træffes afgørelse om, at opholdet på anbringelsesstedet skal opretholdes ved det fyldte 18. år, skifter i den forbindelse handlekommune til den kommune, hvor anbringelsesstedet ligger. Det gælder

dog ikke for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvor der træffes afgørelse om at opretholde døgnopholdet i en plejefamilie efter det fyldte 18. år, jf. § 120 i barnets lov. I sådanne tilfælde, samt i de tilfælde hvor en ung med en kommunes medvirken f.eks. får ophold i et botilbud i umiddelbar forlængelse af en anbringelse, bevarer den unge handlekommune i den kommune, der oprindeligt har truffet afgørelse om anbringelse, jf. § 9 a, stk. 9, i retssikkerhedsloven.

Det foreslås videre, at henvisning til et konkret behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, kun kan ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen. Det vil være den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der foretager både vurdering efter de sociale regler og har ansvaret for at der er udarbejdet en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. hertil folkeskolelovens § 12, stk. 2, samt den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 1, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der i forbindelse med en anbringelse vil skulle vurdere behovet for et behandlings- og specialundervisningstilbud og henvise barnet eller den unge hertil, herunder tage stilling til, hvilket konkret behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til.

Det vil indebære, at det alene er beliggenhedskommunen, der kan indgå aftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, ligesom det alene er beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning. Det foreslåede vil gælde for både betaling for undervisningsdelen og den socialfaglige del af tilbuddet.

Denne del af forslaget skal sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud har de rette kompetencer til de børn, der henvises hertil.

For nærmere om henvisning af børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets §§ 1 og 3-5 og bemærkningerne hertil, samt til lovforslagets § 22, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.3. Kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene

2.3.1. Gældende ret

Det følger af § 1, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), jf. lovebekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, at loven finder anvendelse på alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet særligt er hjemlet i lovgivningen.

Efter kommunestyrelseslovens § 2, stk. 1, styres kommunernes anliggender af kommunalbestyrelser, der vælges efter reglerne i lov om kommunale og regionale valg.

Kommunalbestyrelsen har således det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal drage omsorg for og føre tilsyn med, at kommunens forvaltning organisatorisk og personalemæssigt fungerer tilfredsstillende. Det påhviler også kommunalbestyrelsen at reagere, hvis der inden for forvaltningen konstateres en retsstridig adfærd, jf. Folketingets Ombudsmands beretning (FOB) 1988, side 69 ff. Kommunalbestyrelsen kan også være pålagt at føre tilsyn med kvaliteten af en selvejende institutions opgaver, men en sådan tilsynspligt omfatter ikke den selvejende institutions overholdelse af officialmaksimen og forvaltningslovens regler om partshøring, aktindsigt og begrundelse. Om der derudover på ulovbestemt grundlag påhviler kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med den selvejende institution, måtte anses for uafklaret. Der henvises til Thomsen, H. B., Brandi-Hansen, L., Ekmann, C., & Vigh, C. : Lov om kommunernes styrelse (3. udg.), Djøf Forlag 2022, side 98-99.

Dagbehandlingstilbud har hidtil alene været reguleret i folkeskoleloven, hvor det blandt andet fremgår af § 20, stk. 5, 1. pkt., at specialundervisning kan indrettes i dagbehandlingstilbud eller i et efter serviceloven oprettet eller godkendt anbringelsessted.

Rammerne for kommunernes tilsyn med specialundervisning i dagbehandlingstilbud følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., hvorefter en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet.

Efter folkeskolelovens § 22, stk. 6, 1. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler. Bekendtgørelsens kapitel 6 (§§ 15-16) indeholder nærmere regler om overenskomsten med dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder m.v.

Efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 3, skal overenskomsten omfatte tilsynsfunktionen og dens indhold. Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 3, at den i stk. 1, nr. 3, nævnte tilsynsfunktion blandt andet skal sikre, at undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner, jf. stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 7, at overenskomsten skal omfatte pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.

Efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 8, skal overenskomsten omfatte opsigelsesvarsel for overenskomsten.

Efter gældende ret er det beliggenhedskommunen, der henviser elever til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud og derfor som udgangspunkt afholder udgiften til specialundervisningen, medmindre der er indgået en anden aftale med den henvisende kommune. Beliggenhedskommunen, der har indgået undervisningsoverenskomsten med dagbehandlingstilbuddet, vil herefter kunne kræve refusion af den henvisende kommune. Dette følger forudsætningsvist af § 2 i folkeskoleloven samt §§ 1 og 7 i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune en udgift endelig påhviler, hvorefter kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, og udgifterne for folkeskolens undervisning påhviler bopælskommunen.

Beliggenhedskommunen har således i dag ansvaret for undervisningen på den interne skole i dagbehandlingstilbuddet og betalingen herfor og skal sikre, at undervisningen lever op til kravene i folkeskoleloven.

Ud over tilsynet med dagbehandlingstilbuddene som institutioner, føres der også et personrettet tilsyn i forhold til den indsats, der er iværksat for det enkelte barn efter serviceloven.

Det følger således af servicelovens § 148, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og lov om socialtilsyn.

Det fremgår videre af servicelovens § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Dagbehandlingstilbud er ikke oprettet med hjemmel i serviceloven, hvorfor servicelovens § 148 a om kommunens pligt til at føre driftsorienteret tilsyn, ikke finder anvendelse. Dagbehandlingstilbud er heller ikke omfattet af socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn.

Kommunalbestyrelsen vil dog, jf. § 148, stk. 1, i serviceloven være forpligtet til at føre personrettet tilsyn med de sociale indsatser, der er iværksat efter serviceloven og efter § 148, stk. 2, i serviceloven være forpligtet til løbende at følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål.

2.3.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Servicelovens § 148, stk. 1, som er omtalt i pkt. 2.3.1 ovenfor, ophæves ikke, men indholdet videreføres i forhold til hjælp og støtte til børn og unge i det væsentlige uændret i barnets lovs § 156, stk. 1, dog således at det fremgår, at det er barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a i retssikkerhedsloven, som har tilsynspligten i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. § 10, stk. 1. Ændringen skal ses i sammenhæng med de ændringer af retssikkerhedslovens § 9 a, som følger af § 1, nr. 2 og 11, i lov nr. 754 af 13. juni 2023.

Servicelovens § 148, stk. 2, som er omtalt i pkt. 2.3.1 ovenfor, ophæves ikke, men indholdet videreføres i forhold til hjælp og støtte til børn og unge i barnets lovs § 156, stk. 2, med sproglige ændringer, herunder de ændringer i retssikkerhedslovens §§ 9 og 9 a, der følger af § 1, nr. 2 og 11, i lov nr. 754 af 13. juni 2023.

Med § 2, nr. 4, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages endvidere en konsekvensrettelse i retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 1, 1. pkt., som er omtalt i pkt. 2.3.1 ovenfor.

2.3.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn og unge i interne skoler i dagbehandlingstilbud får i dag ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler.

Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vur-

dering. Undervisningsoverenskomsterne mellem stedlig kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

På folkeskoleområdet sker der løbende en udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Udviklingen foregår på baggrund af ny lovgivning, ny forskning, nye undersøgelser og drøftelser i faglige miljøer. Men de interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder er generelt afkoblet fra beliggenhedskommunens øvrige undervisningstilbud. De interne skoler er således organisatorisk placeret langt fra kommunens øvrige skoletilbud og koblingen sker kun ved kommunernes tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Dette indebærer, at undervisningstilbud til elevgruppen oftest ikke er koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Resultatet er, at undervisningen på interne skoler ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt med den pædagogiske udvikling i folkeskolen.

Eleverne på interne skoler hører til blandt de mest udfordrede i folkeskolen og skal derfor have undervisningstilbud af høj kvalitet, så eleverne sikres forudsætningerne for at komme på en ungdomsuddannelse og generelt klare sig godt i livet. Interne skoler skal i højere grad ligne og svare til undervisningen i folkeskolen. Beliggenhedskommunen skal løfte sit myndighedsansvar for at sikre en fortsat kvalitetsudvikling af undervisningen blandt andet gennem øget samarbejde med kommunens skoler. Samarbejdet skal omfatte sikring af udbud af fagrækken, brug af lærerressourcer og faglokaler samt eleveres deltagelse i idrætsdage og kommunale fritids- og kulturtilbud. Samarbejdet skal også omfatte deltagelse i kommunale kompetence- og efteruddannelsesaktiviteter for den undervisende personale. Undervisningen i interne skoler skal som udgangspunkt være målrettet udslusning til folkeskolen og et liv tættere på det omgivende samfund med mulighed for bredere social deltagelse og spejling i det almene undervisningsmiljø. Derudover er der behov for at tydeliggøre, at der kan gives sociale indsatser i tilknytning til undervisningen i folkeskolen.

Der er derfor behov for at præcisere reglerne om kommunernes ansvar, så det sikres, at specialundervisningen i de fremtidige behandlings- og specialundervisningstilbud lever op til reglerne i folkeskoleloven, at kommunerne påtager sig ansvaret for kvalitetsudviklingen af undervisningen på behandlings- og specialundervisningstilbud, og at kommunerne fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddenes specialundervisning.

Efter de gældende regler har hverken beliggenhedskommunen eller den henvisende kommune ansvar for indhold og kvalitet af den socialfaglige indsats i dagbehandlingstilbud, da de ikke er reguleret som et tilbud. Den manglende regulering betyder derudover, at dagbehandlingstilbud ikke er omfattet af krav til den økonomiske kvalitet, herunder krav om bæredygtighed og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Der er derfor behov for at fastsætte bestemmelser om tilsynet med indholdet og kvaliteten af den socialfaglige indsats i de fremtidige behandlings- og specialundervisningstilbud og krav til den økonomiske kvalitet i tilbuddene, så det sikres, at der samlet set føres tilsyn med, at det er egnede, kvalificerede og økonomisk bæredygtige behandlings- og specialundervisningstilbud, der står for at give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling til nogle af landets mest udsatte børn og unge.

2.3.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der med loven etableres en ordning, hvor hver kommune får ansvaret for alle kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. Det vil

også gælde i tilfælde, hvor en region eller en anden kommune har etableret og driver et behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen, som kun den pågældende region eller kommune i praksis henviser børn og unge til.

Som ansvarlig kommune vil beliggenhedskommunen skulle godkende det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud ved at indgå en kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbudet. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 8-10. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Herudover vil beliggenhedskommunen skulle indgå i et samarbejde med behandlings- og specialundervisningstilbuddene om kvalitetsudviklingen af deres undervisning, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddene deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddene i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddene, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 8 og § 10, stk. 2, nr. 8. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.4 i de almindelige bemærkninger.

Beliggenhedskommunen vil endvidere skulle føre løbende tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Tilsynet vil både skulle omfatte institutionens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling. Med henblik på at sikre de nødvendige faglige kompetencer i tilsynet vil beliggenhedskommunen skulle indgå aftale med socialtilsynet om tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddene, jf. hertil pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 11-13. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

På den måde sikres på den ene side, at beliggenhedskommunen altid vil have overblik over, hvilke behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen, og hvilke børn og unge, der går på dem. Og på den anden side sikres det, at beliggenhedskommunen altid vil have ansvaret for tilsynet med et behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen. Dermed vil beliggenhedskommunen have forudsætningerne for at føre opsyn med, at børn og unge i behandlings- og specialundervisningstilbuddene modtager den undervisning, de har krav på, og modtager den pædagogiske støtte eller behandling, de har brug for.

Det foreslås i forlængelse heraf, at beliggenhedskommunen skal kunne tilbagekalde en godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis tilbuddet ikke lever op til kvalitetsaftalen og de foreslåede bestemmelser i loven. Da de foreslåede krav til kvalitetsaftalen også omfatter krav til specialundervisningen, jf. hertil det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil en sådan tilbagekaldelse også kunne ske på grundlag af manglende kvalitet i undervisningen. Der henvises til lovforslagets § 15 og bemærkningerne hertil.

For nærmere om kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunens ansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets §§ 8-13 og bemærkningerne hertil. For nærmere om samarbejdet mellem den ansvarlige kommunalbestyrelse og behandlings- og specialundervisningstilbuddet henvises endvidere til pkt. 3.4 i de almindelige bemærkninger.

2.4. Klageadgange og eksternt tilsyn

2.4.1. Gældende ret

2.4.1.1. Tilsynet med kommunerne

Det almindelige tilsyn med kommunerne varetages af Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 6 i kommunestyrelsesloven. Ankestyrelsen fører et retligt tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne omfatter den virksomhed, der udøves af kommunalbestyrelsen eller på kommunalbestyrelsens vegne. Virksomhed, der udøves af myndigheder eller organer med tilknytning til en kommune, men med selvstændig kompetence falder uden for tilsynsmyndighedernes kompetence. Skolelederens virksomhed er, i det omfang skolelederen udøver selvstændige beføjelser uafhængigt af kommunalbestyrelsen, ikke omfattet af tilsynets kompetence.

Tilsynet viger i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag. Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

2.4.1.2. Socialtilsynsloven

Det fremgår af socialtilsynslovens § 2, stk. 1, at inden for hver region har kommunalbestyrelsen i en af kommunerne ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, og for at godkende og føre tilsyn med de foreninger og private virksomheder, som er nævnt i § 18 a. Kommunalbestyrelserne, som varetager denne funktion, benævnes i denne lov socialtilsyn.

Efter socialtilsynslovens § 2, stk. 2, varetager kommunalbestyrelsen i følgende kommuner funktionen som socialtilsyn efter stk. 1, jf. dog stk. 3, 4 og 6:

- 1) Frederiksberg Kommune i Region Hovedstaden.
- 2) Holbæk Kommune i Region Sjælland.
- 3) Faaborg-Midtfyn Kommune i Region Syddanmark.
- 4) Silkeborg Kommune i Region Midtjylland.
- 5) Hjørring Kommune i Region Nordjylland.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 2, stk. 3, at fra reglen i stk. 2 gælder følgende undtagelser:

- 1) Socialtilsynet i Region Syddanmark varetager opgaven i Frederiksberg Kommune og opgaven vedrørende tilbud beliggende i andre kommuner i Region Hovedstaden, hvor Frederiksberg Kommune enten er driftsherre eller har indgået driftsaftale med tilbuddet, jf. dog stk. 6.
- 2) Socialtilsynet i Region Hovedstaden varetager opgaven i Holbæk Kommune og opgaven vedrørende tilbud beliggende i andre kommuner i Region Sjælland, hvor Holbæk Kommune enten er driftsherre eller har indgået driftsaftale med tilbuddet, jf. dog stk. 6.
- 3) Socialtilsynet i Region Sjælland varetager opgaven i Hjørring Kommune og opgaven vedrørende tilbud beliggende i andre kommuner i Region Nordjylland, hvor Hjørring Kommune enten er driftsherre eller har indgået driftsaftale med tilbuddet, jf. dog stk. 6.
- 4) Socialtilsynet i Region Nordjylland varetager opgaven i Silkeborg Kommune og opgaven vedrørende tilbud beliggende i andre kommuner i Region Midtjylland, hvor Silkeborg Kommune enten er driftsherre eller har indgået driftsaftale med tilbuddet, jf. dog stk. 6.

5) Socialtilsynet i Region Midtjylland varetager opgaven i Faaborg-Midtfyn Kommune og opgaven vedrørende tilbud beliggende i andre kommuner i Region Syddanmark, hvor Faaborg-Midtfyn Kommune enten er driftsherre eller har indgået driftsaftale med tilbuddet, jf. dog stk. 6.

6) Private tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, der indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, jf. § 2 a, stk. 1, hører under socialtilsynet i den region, hvor koncernen eller den koncernlignende konstruktion har sin hovedadresse. Koncerner har hovedadresse, hvor moderselskabet har hjemsted, jf. selskabslovens § 5, nr. 13. Koncernlignende konstruktioner har hovedadresse, hvor det tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, der først har søgt om godkendelse, jf. § 5, har adresse.

Endelig følger det af socialtilsynslovens § 2, stk. 6, at social- og boligministeren kan fastsætte regler om hel eller delvis fravigelse af stk. 2 og 3 og om ansvaret for varetagelsen af særlige opgaver.

Bemyndigelsen af udmøntet i socialtilsynsbekendtgørelsens § 1, hvoraf det fremgår, at der gælder følgende undtagelser i prioriteret rækkefølge, til socialtilsynslovens § 2, stk. 2-5:

1) Socialtilsynet i Region Sjælland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med botilbud til voksne, jf. § 108, i lov om social service, med sikrede afdelinger, samt delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt åbne afdelinger i tilknytning til en delvis lukket afdeling eller døgninstitution eller en sikret døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.

2) Socialtilsynet i Region Syddanmark varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, når skolen har flere end otte pladser til anbringelse, og opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med opholdssteder for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, som har tilknyttet et eller flere skibsprojekter.

3) Socialtilsynet i Region Hovedstaden varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med private sociale tilbud, der indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner samt tilsynet med samhandlen i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, og som har hovedadresse i Region Hovedstaden eller Region Sjælland.

4) Socialtilsynet i Region Midtjylland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med private sociale tilbud, der indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner samt tilsynet med samhandlen i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, og som har hovedadresse i Region Nordjylland, Region Midtjylland eller Region Syddanmark.

5) Socialtilsynet i Region Nordjylland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Det følger af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, at socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

1) Almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service.

2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.

3) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når

- a) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
 - b) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
 - c) tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service og
 - d) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- 4) Alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141.

Socialtilsynets tilsyn omfatter således ikke tilsyn med dagbehandlingstilbud.

Det nærmere indhold af det driftsorienterede tilsyn er reguleret i socialtilsynslovens §§ 6-11.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 1, fører socialtilsynet driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, for at sikre, at tilbuddene fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1.

Det følger af socialtilsynslovens § 7, stk. 2, at socialtilsynet skal føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet. Dialog skal indgå som led i det løbende driftsorienterede tilsyn, og i forbindelse med at der træffes afgørelser.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 3, skal socialtilsynet ved varetagelsen af tilsynsopgaven indhente relevant information, herunder

- 1) aflægge anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i tilbuddet,
- 2) indhente oplysninger fra tilbuddet, herunder tilbuddets seneste årsrapport, jf. § 12, stk. 5,
- 3) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, fra de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 4) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, fra de kommuner, hvis borgere modtager behandling for alkoholmisbrug på behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1,
- 5) indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen om delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service og
- 6) indhente oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 7, stk. 4, at socialtilsynet skal som led i det løbende driftsorienterede tilsyn besøge alle omfattede tilbud, jf. § 4, mindst en gang om året. Socialtilsynet skal foretage en konkret vurdering af behovet for antal tilsynsbesøg i hvert enkelt tilbud.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 5, udarbejder socialtilsynet en tilsynsrapport efter hvert gennemført tilsyn, og efter socialtilsynslovens § 7, stk. 6, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet har i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn mulighed for at gøre brug af sanktioner (påbud og skærpet tilsyn) over for tilbud, som ikke har den fornødne kvalitet eller på anden vis skal rette

op på forhold af betydning for at kunne opretholde godkendelsen. Socialtilsynet skal fastsætte en frist for et påbuds overholdelse.

Ligeledes kan socialtilsynet træffe afgørelse om ophør af et tilbuds godkendelse, hvis det ikke længere lever op til grundlag for godkendelsen.

Sanktioner er hjemlet i socialtilsynslovens §§ 5 og 8.

Herudover indeholder socialtilsynslovens §§ 11 a-11 c nærmere regler om socialtilsynets økonomiske tilsyn med tilbuddene. Disse regler er gennemgået i de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.1.2 nedenfor.

2.4.1.3. Folkeskoleloven

Klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om blandt andet henvisning m.v. til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder og over det nærmere indhold af foranstaltningen er reguleret i folkeskolelovens § 51.

Det fremgår af folkeskolelovens § 51, stk. 9, at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Klagenævnet for Specialundervisnings sammensætning og virksomhed er nærmere reguleret i folkeskolelovens § 51 a. Ankestyrelsen er bemyndiget til at varetage sekretariatsbetjeningen af Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 1, skal klage til Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51, stk. 3-5, 8 og 9, indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Den myndighed, der har truffet afgørelsen, vurderer, om der er grundlag for at give klager helt eller delvis medhold.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 51 b, stk. 2, at giver den myndighed, som har truffet afgørelsen, ikke klageren medhold, sender myndigheden klagen og begrundelse for afgørelsen og genvurderingen videre til Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om behandlingen af klagesager, herunder regler om tidsfrister for genvurdering og videresendelse af klager. Bemyndigelsen er udmøntet i specialundervisningsbekendtgørelsen, hvor kapitel 8 indeholder bestemmelser om indsendelse af klage til Klagenævnet for Specialundervisning.

Herudover fører Børne- og Undervisningsministeriet – i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet – tilsyn med undervisningssektoren.

Det følger således blandt andet af folkeskolelovens § 57 d, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling.

Ud over det lovbestemte kvalitetstilsyn efter folkeskolelovens § 57 d kan børne- og undervisningsministeren som en del af det overordnede sektoransvar udtale sig vejledende om forståelsen af gældende uddannelsesregler m.v. og påtale eventuelle manglende overholdelse heraf (ulovbestemt legalitetstilsyn). Ved manglende efterlevelse af en sådan påtale, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne videregive spørgsmålet til Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne, jf. nærmere herom oven for i pkt. 2.4.1.1.

2.4.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Med § 2, nr. 4, 5, 6, 10, 11 og 12, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, § 6, stk. 3, § 7, stk. 3, nr. 3 og 5, § 9, stk. 1, 2. pkt., og § 10, stk. 1 og 4, som er omtalt i pkt. 2.4.1.2 ovenfor.

Med § 4, nr. 1 og 2, i lov nr. 754 af 13. juni 2023 foretages endvidere konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 7, stk. 3, nr. 3, og § 10, stk. 1 og 4, som er omtalt i pkt. 2.4.1.2 ovenfor.

2.4.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Der har været væsentlige udfordringer med kommunernes ansvar for og tilsyn med interne skoler, og der er generelt behov for at løfte kvaliteten i undervisningen på de interne skoler. Herudover er der behov for et styrket tilsyn med den socialfaglige del af dagbehandlingstilbuddene. Ligeledes er der et ønske om at følge op på, om det styrkede myndighedsansvar, jf. pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger, har den ønskede virkning på kvaliteten af undervisningen på interne skoler.

Det er derfor nødvendigt at supplere det eksisterende tilsyn med kommunernes opgavevaretagelse på området, herunder at sikre, at der føres et fagligt kvalificeret tilsyn med den socialfaglige del af tilbuddets virksomhed. Der er således behov for at etablere et institutionsrettet tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddene, der også dækker støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, som tilbuddene yder.

Et sådan tilsyn vil skulle ligne det institutionsrettede tilsyn, der føres med andre sociale tilbud, herunder børne- og ungehjem. Tilsynet vil dog skulle tilpasses til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes forhold, hvor børn og unge ikke er anbragte uden for hjemmet, og derfor tager hjem efter undervisningens ophør hver dag.

Øvrige tilsyn med dagbehandlingstilbud eller med kommunernes opgavevaretagelse vil ikke skulle begrænses i forhold til de eksisterende ordninger, herunder f.eks. det personrettede tilsyn med børn og unge i tilbuddene. Klageadgangene samt Ankestyrelsens kompetence forudsættes at være uændrede.

2.4.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en pligt for kommunalbestyrelsen til at indgå en aftale med det socialtilsynet om at føre fagligt tilsyn med kvaliteten af den socialfaglige del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Dermed vil socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse skulle udføre fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Det vil således alene være det praktiske arbejde i forbindelse med tilsynsopgaven, der udføres af socialtilsynet på vegne af den ansvarlige kommunalbestyrelse. Den kommunalbestyrelse, som er ansvarlig for godkendelse af det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, vil derfor også være ansvarlig for at træffe eventuelle afgørelser, ligesom sagsskridt, der f.eks. har karakter af procesbeslutninger, heller ikke kan overlades til socialtilsynet.

Det foreslås endvidere, at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med social- og boligmini-

steren vil kunne fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet.

Det foreslås herudover, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet. Der henvises til § 1, nr. 17, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

For nærmere om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet henvises til lovforslagets § 12 og bemærkningerne hertil.

3. Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

3.1. Krav til specialundervisningen

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Folkeskoleloven

Dagbehandlingstilbud er ikke oprettet med hjemmel i serviceloven og er ikke omfattet af socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn, ligesom de ikke er oprettet med hjemmel i folkeskoleloven. Der er således ikke efter gældende ret et lovgivningsmæssig ophæng for den institutionelle ramme for elevernes behandling og undervisning, ud over hvad der måtte fremgå af den overenskomst som skal indgås mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet jf. folkeskolelovens § 22, stk. 5.

Den overenskomst, der skal indgås efter folkeskolelovens § 22, stk. 5, er nærmere reguleret i § 15 i bekendtgørelse om interne skoler.

Henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.

9) Procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

Det fremgår videre af bestemmelsens stk. 2, at time- og læseplanerne skal omfatte folkeskolens fulde fagrække efter folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

3.1.1.2. Socialtilsynsloven

Dagbehandlingstilbud har hidtil ikke været reguleret som institutioner i og ikke været omfattet af socialtilsynsloven.

3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud har ikke tidligere været reguleret som institutioner i hverken serviceloven eller folkeskoleloven. Den manglende regulering af dagbehandlingstilbud betyder blandt andet, at tilbuddene ikke omfattet af krav til den økonomiske kvalitet, herunder krav om bæredygtig og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Hverken beliggenhedskommunen eller henvisende kommune har i dag ansvar for indhold og kvalitet af den socialfaglige indsats i dagbehandlingstilbud, da dagbehandlingstilbud ikke er reguleret som tilbud.

Aftalepartierne er enige om, at kvaliteten i dagbehandlingstilbud skal hæves, sådan at børn og unge får et skoletilbud af høj kvalitet. Aftalepartierne er enige om, at en måde at løfte kvaliteten i tilbuddene er, at beliggenhedskommune skal godkende tilbuddene, sådan at der alene kan henvises elever til godkendte tilbud.

Det fremgår af den politiske aftale, at der for at styrke undervisningen og behandlingsdelen af tilbuddene skal stilles krav til samarbejde med det lokale skolevæsen og socialforvaltningen. Det fremgår videre, at der i kvalitetsaftalen vil skulle aftales både kvalitetsstandarder for undervisningen og den pædagogiske støtte og behandling, og at der vil skulle udarbejdes en kvalitetsmodel, der i lighed med kvalitetsmodellen på det sociale område opstiller en række kvalitetsstander med henblik på at minimere unødigt bureaukrati.

Aftalepartierne er enige om, at kommunerne skal godkende behandlings- og specialundervisningstilbud og indgå kvalitetsaftalerne med det enkelte tilbud.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at børn og unge, der har brug for et kombineret behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og barnets lov.

Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om godkendelse af regionale, kommunale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, og at godkendelsen sker ved at indgå en kvalitetsaftale med tilbuddet.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til om betingelserne for at godkende et tilbud som et behandlings- og specialundervisningstilbud er opfyldt, såfremt blandt andet de foreslåede krav til undervisningens indhold er opfyldt.

Vurderingen af om et tilbud vil have den fornødne kvalitet, vil skulle ske ud fra en samlet faglig vurdering under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Kommunalbestyrelsen vil ved godkendelse skulle foretage en bedømmelse af alle forholdene.

Det foreslås videre, at kvaliteten i behandling- og specialundervisningstilbud skal vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 11.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Det foreslås således, at undervisningens indhold reguleres i folkeskoleloven, idet behandlings- og specialundervisningstilbud er en del af beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen. Det betyder, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde kravene, der stilles i folkeskoleloven.

Det foreslås, at dette tydeliggøres ved at henvise til den kvalitetsaftale, der følger af folkeskolelovens § 22 b som affattet ved § 1, nr. 12, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvor kravene til undervisningens indhold fremgår.

Det foreslås endvidere, at kvalitetsmodellen vil skulle anvendes i vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbud ved godkendelsen af og i tilsynet med tilbuddet. Kvalitetsmodellen vil for behandlings- og specialundervisningstilbud foruden de undervisningsmæssige krav skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændigheder samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

For nærmere om godkendelse og temaer i kvalitetsaftalen med hensyn til specialundervisningen henvises til lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3.2. Krav til støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Folkeskoleloven

Der henvises til pkt. 2.1.1, hvor gældende ret for indholdet i dagbehandlingstilbud er beskrevet.

Der stilles ikke i de gældende regler om overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbud krav til organisation og ledelse, arbejdet med elevernes selvstændighed og relationer, målgrup-

pebeskrivelser, metoder som anvendes eller hvilke resultater, som dagbehandlingstilbuddet opnår, eller til tilbuddets fysiske rammer. Herudover er kravene til budget og regnskab, beskrivelse af tilsynsfunktionen og opsigelsesvarsel ikke beskrevet nærmere, så udfyldningen heraf i det hele afhænger af kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet.

3.2.1.2. Socialtilsynsloven

Til sammenligning indeholder socialtilsynsloven en række krav til økonomien i tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, nr. 2-4, herunder døgntilbud efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 1, er det en betingelse for godkendelse af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det følger af socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 7, at tilbuddenes kvalitet blandt andet vurderes inden for temaet økonomi.

Det fremgår dog af socialtilsynslovens § 6, stk. 3, at er tilbuddet omfattet af § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 4, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om det økonomiske tilsyn og vurderingen af tilbuddenes kvalitet, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer for kvalitetstemaerne, jf. stk. 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 62 af 19. januar 2023 om socialtilsyn (socialtilsynsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, at ved socialtilsynets samlede vurdering af, om tilbuddet har den fornødne kvalitet efter § 6, stk. 2, nr. 1-6 og 8, i lov om socialtilsyn, skal socialtilsynet anvende den kvalitetsmodel, der fremgår af bilag 1, hvis der er tale om et tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 2-4, i lov om socialtilsyn.

Af bekendtgørelsens bilag 1 fremgår blandt andet temaer, kriterier og indikatorer for tilbud. Temaerne omfatter blandt andet: selvstændighed og relationer, målgruppe, metoder og resultater, organisation og ledelse, kompetencer, samt fysiske rammer.

Til disse temaer er knyttet kriterier, som er nedbrudt i indikatorer. Bedømmelsen af indikatorerne og kriterier skal understøtte socialtilsynets vurdering af tilbuddets kvalitet. Socialtilsynet kan inddrage andre forhold i kvalitetsvurderingen, som vurderes at være relevante for kvaliteten inden for rammerne af temaet.

Socialtilsynet skal ved godkendelse foretage en bedømmelse af *alle* indikatorer i kvalitetsmodellen og skal på den baggrund kunne stå inde for, at tilbuddet har den fornødne kvalitet i forhold til alle temaer, men fastlægger selv, efter en konkret vurdering i forhold til det enkelte tilbud, hvornår og hvor tit tilbuddet skal bedømmes i forhold til de enkelte indikatorer.

3.2.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Med § 2, nr. 5 og 10, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, og § 6, stk. 3, som er omtalt i pkt. 3.2.1.2 ovenfor.

3.2.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud er i dag ikke underlagt lovgivningsmæssig regulering som egentlig tilbud efter den sociale lovgivning eller som undervisningstilbud. Dagbehandlingstilbud skal indgå undervisningsoverenskomster med kommunen. Der har været udfordringer med, at undervisningsoverenskomsterne mellem den stedlige kommune og den interne skole ikke har levet op til reglerne.

Eleverne på interne skoler hører til blandt de mest udfordrede i folkeskolen og skal derfor have et undervisningstilbud af høj kvalitet.

Med etablering af en samlet institution for behandlings- og specialundervisningstilbud vil der imidlertid blive behov for at fastsætte bestemmelser om temaer til vurdering af tilbuddenes kvalitet i lighed med den ordning, der kendes fra sociale tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Det fremgår af den politiske aftale, at der for både offentlige og private tilbud vil kunne indgås en kvalitetsaftale med den stedlige kommune, der vil skulle omfatte både undervisningstilbuddet og den del af tilbuddet, der vil skulle yde indsatser efter barnets lov.

Det fremgår ligeledes af aftalen, at kvalitetsaftalen vil skulle omfatte både kvalitetsstandarder for undervisning og for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

3.2.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at beliggenhedskommunen vil skulle godkende behandlings- og specialundervisningstilbud. Godkendelsen vil skulle ske ved indgåelse af en kvalitetsaftale, hvis kommunalbestyrelsen vurderer at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det foreslås, at kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbud vil kunne vurderes inden for forskellige temaer om blandt andet undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold, tilbuddets organisation og ledelse, målgrupper, metoder og resultater samt fysiske rammer. Der vil skulle udarbejdes en kvalitetsmodel, der i lighed med kvalitetsmodellen på socialområdet opstiller en række kvalitetsstandarder med henblik på at minimere unødigt bureaukrati. I forhold til den socialfaglige indsats vil de konkrete kvalitetsstandarder kunne omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes og de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser. I forhold til undervisningen vil de konkrete kvalitetsstandarder kunne omfatte mål for og hvordan der arbejdes med elevernes faglige og alsidige udvikling og trivsel og overgang til ungdomsuddannelse.

Det foreslås, at undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold vil skulle fastlægges i ændringer i folkeskoleloven. Med hensyn til den nærmere regulering heraf henvises til § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

For nærmere om godkendelse og temaer i kvalitetsaftalen henvises til lovforlagets §§ 9 og 10, samt bemærkninger hertil.

3.3. Særligt om krav til økonomi

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Folkeskoleloven

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 5, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Det fremgår af § 22, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om interne skoler.

Det fremgår af bekendtgørelsen om interne skolars § 15, stk. 1, at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab, jf. bestemmelsens nr. 5.

3.3.1.2. Socialtilsynsloven

Til sammenligning indeholder socialtilsynsloven en række krav til økonomien i tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, nr. 2-4, herunder døgntilbud efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 1, er det en betingelse for godkendelse af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det følger af socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 7, at tilbuddenes kvalitet blandt andet vurderes inden for temaet økonomi, jf. dog stk. 3.

Det fremgår dog af socialtilsynslovens § 6, stk. 3, at er tilbuddet omfattet af § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 4, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om det økonomiske tilsyn og vurderingen af tilbuddenes kvalitet, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer for kvalitetstemaerne, jf. stk. 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i socialtilsynsbekendtgørelsen, som blandt andet indeholder nærmere regler om tilbuddenes budgetter, private tilbuds regnskaber og tilbuddenes årsrapport. Herudover har socialtilsynsbekendtgørelsen tidligere indeholdt et tema om økonomi i bilaget med kvalitetsmodellen. Dette tema blev med lov nr. 2620 af 28. december 2021 om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud blandt andet erstattet af reglerne i socialtilsynslovens §§ 11 a-11 c.

Efter socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1, skal socialtilsynet ved vurderingen af, om et tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 2-4, har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 6, stk. 2, nr. 7, tage stilling til følgende forhold:

- 1) Om tilbuddet er økonomisk bæredygtigt.
- 2) Om tilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe.
- 3) Om der er gennemsigtighed i tilbuddets økonomi.

Efter socialtilsynslovens § 11 a, stk. 2, skal socialtilsynet som led i vurderingen efter stk. 1 sikre sig følgende:

- 1) At revisor ikke har anført forbehold eller væsentlige supplerende oplysninger til årsregnskabet.
- 2) At der ifølge tilbuddets årsbudget er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne.
- 3) At tilbuddets årsbudget afspejler tilbuddets målgruppe og metoder og tilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer.
- 4) At det private tilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 3, at socialtilsynet som led i vurderingen af, om et privat tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1 og 2, skal vurdere tilbuddets udgifter til løn til ledelsen. Denne vurdering skal offentliggøres på Tilbudsportalen.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 4, at socialtilsynet i sin vurdering af, om et tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 6, stk. 2, nr. 7, skal tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af de økonomiske nøgletal, jf. § 12, stk. 5, årsbudgettet, jf. § 16, det private tilbuds årsregnskab, jf. § 17, og revisionspåtegningen, jf. § 18. Hvis disse oplysninger vurderes ikke at være tilstrækkelige, kan socialtilsynet efter en konkret vurdering indhente supplerende oplysninger hos tilbuddet, driftsherren og revisor.

Det følger herudover af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 5, at hvis socialtilsynet i forbindelse med sin stillingtagen efter stk. 1, nr. 2, vurderer, at et tilbud er uforholdsmæssigt dyrt sammenholdt med tilbuddets kvalitet, skal socialtilsynet bemærke dette i tilsynsrapporten, jf. § 7, stk. 5, og på Tilbudsportalen, jf. § 22, stk. 2.

Efter socialtilsynslovens § 11 b, stk. 1, godkender socialtilsynet tilbuddets årsbudget, jf. § 16, stk. 1, som led i godkendelsen af tilbuddet, jf. § 5, stk. 1, og det driftsorienterede tilsyn, jf. § 7, stk. 1, hvis følgende forhold er opfyldt:

- 1) Årsbudgettet sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.
- 2) Årsbudgettet indeholder ikke udgifter uvedkommende for tilbuddets virksomhed.
- 3) Årsbudgettet giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 11 b, stk. 2, at socialtilsynet som led i godkendelsen af årsbudgettet skal påse følgende forhold:

- 1) At udgifter til leje af fast ejendom ikke overstiger, hvad der anses for normale lejeudgifter for tilsvarende ejendom, der anvendes til tilsvarende formål (markedslejen).

2) At vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke overstiger, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

3) At goodwill ikke medregnes.

4) At transaktioner mellem enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion sker på markedsvilkår, i overensstemmelse med hvad der kunne være opnået, hvis transaktionerne var sket mellem uafhængige parter.

Det fremgår herudover af socialtilsynslovens § 11 b, stk. 3, at socialtilsynet til brug for vurderingen af, om tilbuddets udgifter til leje af den faste ejendom, jf. stk. 2, nr. 1, overstiger markedslejen, kan indhente uafhængige valuarvurderinger, som betales af tilbuddet.

Efter socialtilsynslovens § 11 b, stk. 4, godkender socialtilsynet tilbuddets årsbudget i sin helhed og kan afvise at godkende årsbudgettet, med henvisning til at årsbudgettet på baggrund af enkelte poster ikke opfylder kravene i stk. 1.

3.3.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Med § 2, nr. 5 og 10, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, og § 6, stk. 3, som er omtalt i pkt. 3.3.1.2 ovenfor.

3.3.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud kan i dag drives af både kommunale, regionale og private leverandører. Det skal de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud også kunne.

Der er ikke hjemmel i folkeskoleloven til at betale en merpris for undervisning. Kommunerne skal derfor sikre, at den pris, som de betaler for undervisning på interne skoler på private dagbehandlingstilbud, udelukkende anvendes til formålet. Derimod er der mulighed for at trække udbytte ud for så vidt angår behandlingsdelen. Dette skal også være rammerne for de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud.

Med etablering af en samlet institution for behandlings- og specialundervisningstilbud vil der imidlertid blive behov for at fastsætte bestemmelser om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed, herunder gennemsigtighed med udbetaling af udbytte, så det blandt andet bliver muligt for kommunerne at sikre, at der er sammenhæng mellem pris og kvalitet, og at specialundervisningsdelen ikke giver overskud.

Der findes allerede regler i socialtilsynsloven om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven, der har fællestræk med de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud. Der vil derfor skulle stilles krav til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes økonomi, som svarer til socialtilsynslovens regler med de tilpasninger, der er nødvendige under hensyn til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes særlige forhold, herunder at der ikke er tale om døgntilbud.

3.3.4. Den foreslåede ordning

Det fremgår af aftalen om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, at private,

kommunale og regionale tilbud fremover vil skulle leve op til lignende krav til økonomisk kvalitet, herunder om økonomisk bæredygtighed, sammenhæng mellem pris og kvalitet og gennemsigtighed i økonomien, herunder med udbetaling af udbytte, som der stilles til sociale tilbud i socialtilsynsloven og den aftale, der dannede baggrund for lov nr. 2620 af 28. december 2021 om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud, jf. pkt. 3.3.1.2 ovenfor. Det betyder, at de kommunale og regionale tilbud også vil skulle omfattes for at sikre gennemsigtighed med deres økonomi.

Det fremgår endvidere af aftalen om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, at der vil skulle medtages lignende krav fra den nævnte ændring af socialtilsynsloven, som blandt andet omfatter krav om økonomisk bæredygtighed i forhold til pris og kvalitet, herunder krav om årsbudget og regnskab, krav om kommuners adgang til økonomiske nøgletal, krav om oplysningspligt ved koncern eller koncernlignende konstruktioner samt krav om oplysning om ejerforhold og omfang af udbetalt udbytte de sidste fem år. Der vil derimod ikke skulle stilles krav om indberetning på Tilbudsportalen, oplysningspligt om større vedligeholdelsesarbejder, valuarvurderinger og skærpede krav til revisor og skærpet økonomisk tilsyn. Kravene til private behandlings- og specialundervisningstilbud om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen.

Det foreslås derfor, at der indføres krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi, således at både private, kommunale og regionale behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde krav om fornøden økonomisk kvalitet. Den fornødne økonomiske kvalitet vil skulle vurderes ud fra specifikke oplysninger om tilbuddets økonomi, herunder årsbudget og regnskab, ligesom tilbuddenes årsbudgetter vil skulle godkendes hvert år, så det sikres, at tilbuddene løbende har den fornødne økonomiske kvalitet. Der foreslås endvidere visse regler om en årlig rapport, regnskabsaflæggelse og revision for behandlings- og specialundervisningstilbud.

Med hensyn til den nærmere regulering af spørgsmålet om at trække udbytte ud, henvises til § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

For nærmere om økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 6, samt §§ 11 og 13 og bemærkningerne hertil.

3.4. Krav til samarbejdet med kommunen

3.4.1. Gældende ret

Der henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger, hvor gældende ret for indholdet i dagbehandlingstilbud er beskrevet, og til pkt. 2.3.1 i de almindelige bemærkninger, hvor gældende ret om kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene, herunder kommunalbestyrelsens godkendelse af og tilsyn med tilbuddene, er nærmere beskrevet.

Der stilles i de gældende regler om overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbud krav om beskrivelse af tilsynsfunktionen og pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt, men indholdet er ikke beskrevet nærmere, så udfyldningen heraf afhænger i det hele af kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet. Der henvises til § 15, stk. 1, nr. 3 og 7, i bekendtgørelse om interne skoler.

Til sammenligning indeholder socialtilsynslovens § 7, stk. 2, en bestemmelse om, at socialtilsynet blandt andet skal indgå i dialog med tilbuddet, og at dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten

i tilbuddet. Dialog skal indgå som led i det løbende driftsorienterede tilsyn, og i forbindelse med at der træffes afgørelser.

Herudover indeholder socialtilsynslovens §§ 10 og 12 bestemmelser om oplysningspligter. Socialtilsynslovens § 10 regulerer socialtilsynets oplysningspligter over for kommunerne, og socialtilsynslovens § 12 regulerer tilbuddenes orienteringspligter over for socialtilsynet.

Det fremgår af socialtilsynslovens § 10, stk. 1, at hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold i et tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, skal socialtilsynet underrette de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Efter socialtilsynslovens § 10, stk. 2, skal socialtilsynet, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på bekymrende forhold på et behandlingssted, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, underrette de kommuner, hvis borgere modtager behandling for alkoholmisbrug på behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 10, stk. 3, at hvis socialtilsynet får oplysninger om bekymrende forhold i et tilbud, jf. § 4, stk. 1, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelse af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, skal socialtilsynet uden unødigt ophold videregive oplysningerne til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt socialtilsynet har taget tilsynsmæssige skridt.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 10, stk. 4, at hvis socialtilsynet bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold i forhold til den enkelte borger, der relaterer sig til den enkelte kommunes ansvar efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan socialtilsynet orientere den pågældende kommune herom.

Efter socialtilsynslovens § 12, stk. 1, skal tilbud og plejefamilier, jf. § 4, stk. 1, der søger om godkendelse eller er godkendt efter § 5, til brug for vurderingen af ansøgningen give socialtilsynet de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om tilbuddet, som socialtilsynet anmoder om.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 12, stk. 2, at tilbud og plejefamilier, der er godkendt efter § 5, skal

- 1) af egen drift straks give socialtilsynet oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. § 5, stk. 2 og 3,
- 2) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der har ansvar for at yde hjælp til borgere, der har ophold i tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 3) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1, har borgere, som modtager behandling på behandlingsstedet,
- 4) efter anmodning give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn,
- 5) af egen drift og uden unødigt ophold give socialtilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet, og
- 6) af egen drift og uden unødigt ophold give den kommune med ansvar for den enkelte borger efter lov

om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet.

Det fremgår af socialtilsynslovens § 12, stk. 3, at tilbud efter § 4, stk. 2-4, revisorer og driftsherrer skal

1) af egen drift give socialtilsynet de relevante og nødvendige oplysninger om tilbuds og koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomiske forhold og

2) efter anmodning give socialtilsynet supplerende økonomioplysninger for tilbud og koncerner og koncernlignende konstruktioner, hvis socialtilsynet vurderer, at de indberettede oplysninger ikke er fyldestgørende, eller er i tvivl om, hvorvidt oplysningerne er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Efter socialtilsynslovens § 12, stk. 4, skal sundhedspersoner, jf. sundhedslovens § 6, efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om borgere i sundhedsfaglig behandling, jf. sundhedslovens § 5, på tilbud omfattet af § 4, stk. 1, i lov om socialtilsyn, når de er nødvendige, for at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn.

Herudover følger det af socialtilsynslovens § 12, stk. 5, at tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 2-4, der er godkendt efter § 5, skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som blandt andet skal indeholde økonomiske nøgletal fra tilbuddets seneste årsregnskab, og efter socialtilsynslovens § 12, stk. 6, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om tilbuddenes oplysningspligt efter stk. 1-5 og om tilbuddenes årlige rapport om tilbuddets virksomhed efter stk. 5.

3.4.2. Barnets lov m.v.

Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Samtidig foretages en række konsekvensrettelser i anden lovgivning. Endvidere ændres bestemmelserne om opholdskommune (handlekommune) m.v. ved lov nr. 754 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Med § 2, nr. 6, i lov nr. 753 af 13. juni 2023 foretages konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 10, stk. 1 og 4, og § 12, stk. 2, nr. 6, som er omtalt i pkt. 3.4.1 ovenfor.

Med § 4, nr. 3 og 4, i lov nr. 754 af 13. juni 2023 foretages endvidere konsekvensrettelser i socialtilsynslovens § 12, stk. 2, nr. 2 og 6, som er omtalt i pkt. 3.4.1 ovenfor.

3.4.3. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For at sikre børn og unge i interne skoler i dagbehandlingstilbud en undervisning og et tilbud af tilstrækkelig høj kvalitet er det nødvendigt, at alle omkring disse børn og unge tager et fælles ansvar for at sikre dem det bedst mulige tilbud. Det kræver, at tilbuddene og myndighederne samarbejder loyalt om opgaven.

Det betyder, at det er nødvendigt at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov, således at tilbuddene får adgang til den løbende udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Dette kræver et gensidigt forpligtende samarbejde mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og beliggenhedskommune.

For at kunne styrke tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud, er det derfor nødvendigt at

sikre et klart grundlag for, at beliggenhedskommunen, en eventuel henvisende kommune og de øvrige tilsynsmyndigheder har adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at kunne varetage tilsynet.

Beliggenhedskommunen, en eventuel henvisende kommune og de øvrige tilsynsmyndigheder er alle offentlige myndigheder, som efter reglerne i den sociale lovgivning og folkeskoleloven er forpligtede til at orientere hinanden om forhold af væsentlig betydning for løsningen af deres opgaver. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil derimod få mulighed for at være oprettet som private virksomheder. Der er derfor behov for at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene kommunikerer til kommunerne om alle væsentlige forhold.

3.4.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der fastsættes bestemmelser om samarbejdet mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og beliggenhedskommune, både om at sikre kvaliteten i og udviklingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det vil således skulle fremgå af kvalitetsaftalen, hvordan samarbejdet tilrettelægges, herunder hvordan beliggenhedskommunen vil medvirke til og sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddene deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddene i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddene, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 8 og § 10, stk. 2, nr. 8. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås endvidere, at der fastsættes bestemmelser om, i hvilke situationer et behandlings- og specialundervisningstilbud som minimum skal orientere beliggenhedskommunen og en eventuel henvisende kommune, og inden for hvilke frister.

De foreslåede bestemmelser vil skulle svare til bestemmelserne i socialtilsynslovens § 12 med de tilpasninger, der følger af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes særlige forhold.

For nærmere om behandlings- og specialundervisningstilbuds og kommunalbestyrelsens orienteringspligter henvises til lovforslagets § 6, stk. 2, § 14 og § 15, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

En styrkelse af kvaliteten i undervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at understøtte delmål nr. 4.1., hvorefter det skal sikres, at alle piger og drenge gennemfører gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater, inden 2030.

Herudover vurderes et styrket fokus på behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud i væsentligt omfang at understøtte delmål 4.5., hvorefter ulighed mellem kønnene i uddannelser skal afskaffes inden 2030, og der skal sikres lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsrettet uddannelse for de mest udsatte grupper, herunder mennesker med handicap, oprindelige folk og børn i udsatte situationer. Initiativet vil således medvirke til at sikre lige adgang til kvalitetsuddannelse for børn med handicap og børn i udsatte positioner.

Herudover vurderes specifikke krav til og tilsyn med tilbuddenes fysiske rammer m.v. alt andet lige at kunne understøtte delmål nr. 4.a., hvorefter uddannelsesinstitutioner skal bygges og opgraderes, så de

tager hensyn til barnets tarv, handicap og køn, og så de skaber et sikkert, ikkevoldeligt, inkluderende og effektivt læringsmiljø for alle.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at medføre negative økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne. De økonomiske konsekvenser skønnes fuldt indfaset at udgøre ca. 7 mio. kr. årligt.

De økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser knytter sig til kommunernes fremadrettede meropgave med at have et samlet myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud – som hidtil har været benævnt dagbehandlingstilbud. Det indebærer en større regulering af disse tilbud med blandt andet krav til indførsel af kvalitetsaftaler på baggrund af en kvalitetsmodel, tilsyn med støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, som ydes efter barnets lov samt til økonomisk tilsyn. De økonomiske konsekvenser forventes til dels at vedrøre afledte takststigninger, som følge af indførsel af kvalitetsaftaler og de krav, som følger heraf for tilbuddene. Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for stat og regioner.

Det forventes at lovforslaget i alt vil berøre ca. 85 behandlings- og specialundervisningstilbud.

De økonomiske konsekvenser skal DUT-forhandles med kommunerne.

Lovforslaget opfylder betingelserne for digitaliseringsklar lovgivning. For lovforslaget er særligt princip nr. 1 (enkle og klare regler) relevant. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for private virksomheder, som driver behandlings- og specialundervisningstilbud, og hvor der tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. De økonomiske og administrative konsekvenser knytter sig til, at virksomhederne får en økonomisk og administrativ meropgave som følge af de foreslåede bestemmelser om indførsel af kvalitetsaftaler og de krav, som følger deraf. Det vurderes, at virksomhederne kan overføre de økonomiske konsekvenser til tilbuddenes takster, og dermed dækkes af kommunerne, som kompenseres herfor.

Herudover vurderes det, at de personligt ejede virksomheder i kraft af deres drift af tilbud på området allerede har den fornødne kapital på 40 t. kr., der er det fastsatte krav til startkapital i et anpartsselskab. Der vurderes derfor ikke at være væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet som følge af den foreslåede bestemmelse om krav til virksomhedsform.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslagets har ikke klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. marts 2023 til den 8. maj 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

6-byerne, ADHD-Foreningen, Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Autismeforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Børnenes Bureau, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, CEPOS, Cevea, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler, Danmarks Statistik, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danske Forlag, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske HF & VUC, Danske Landbrugsskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, DEA, Den uvildige konsulentordning på handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Danmarks Evalueringsinstitut, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Firmaidrætten, Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen Frie Fagskoler, Foreningen til gavn for børn og unge, Foreningsfællesskabet LigeVærd, Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR - danske revisorer, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Hvor Er Der En Voksen, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landssamråd for PPR-chefer, Ledersamrådet, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Lær for Livet, UDKAST 66 Netværket for kostafdelinger, Open Denmark, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Steiner-skoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Samrådet af Specialskoleledere, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, SMVdanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Social- og Boligstyrelsen, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Øst, Socialtilsyn Syd, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Udviklingshæmmedes Landsforbund og Ungdomsringen.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser	Ingen	Ca. 7 mio. kr. i kommunale merudgifter fuldt indfaset.

for stat, kommuner og regioner		
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Med lovforslaget stilles yderligere krav, som medfører øget sagsbehandling i kommunerne og i de berørte tilbud, og som derved vil have negative implementeringskonsekvenser. Kommunerne kompenseres herfor og vil have mulighed for at søge yderligere midler til implementeringsunderstøttelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget indebærer negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. De dækkes dog af kommunerne, som kompenseres herfor.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget indebærer negative administrative konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. De gældende regler om dagbehandlingstilbud fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.1 og 2.1.1.2 ovenfor. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 1, at denne lov gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud, der yder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til børn og unge, der har behov for begge indsatser.

Den foreslåede § 1 præsenterer anvendelsesområdet for den foreslåede lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Den foreslåede bestemmelse understreger det dobbelte formål, som behandlings- og specialundervisningstilbud fortsat vil skulle have.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således være integrerede tilbud og vil samlet skulle opfylde folkeskolelovens formålsbestemmelse, som fremgår af folkeskolelovens § 1, hvorefter folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Samtidig vil behandlings- og specialundervisningstilbuddet skulle opfylde formålet med støtte og indsatser efter barnets lov, som fremgår af §§ 1 og 2 i barnets lov. Efter disse bestemmelser skal støtten forebygge sociale problemer og tilgodese særlige behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og skal iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte efter barnets lov, kan opnå samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Hjælp og støtte kan også iværksættes med henblik på at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten for barnet, den unge og familien.

Tilbuddene vil være en del af folkeskolen ved siden af det kommunale skolevæsen. Tilbuddene vil som udgangspunkt være omfattet af den indholdsmæssige del af folkeskolen, men ikke den organisatoriske. Tilbuddene vil således f.eks. ikke være omfattede af reglerne om kommunalbestyrelsens, skolebestyrelsens og skolelederens kompetencer i folkeskolelovens kapitel 6, men vil på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen skulle indgå ved opfyldelsen af kommunens ansvar for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 1. Kommunen vil derfor fortsat skulle sikre, at eleverne får den undervisning, de har ret til efter folkeskoleloven. Kommunen vil også være forpligtet til at inddrage tilbuddene i kommunens fælles aktiviteter for kommunernes skoler. Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Målgruppen for disse tilbud vil være børn og unge med behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov i tilknytning til et tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

Målgruppen vil være børn og unge fra starten af den undervisningspligtige alder til og med 17 år. Elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, vil dog få mulighed for at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 3, og § 22, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

Baggrunden for forslaget er at sikre, at børn og unge, der har behov for et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne modtage et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i både folkeskoleloven og barnets lov.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle tilbyde både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil ikke kunne henvise specialundervisningen og anden specialpæda-

gogisk bistand til en anden skole, eller den støttende indsats til en andet tilbud. Det vil være afgørende, at specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand og støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling gives i et samlet tilbud. Dette vil være gældende for både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, og uanset om behandlings- og specialundervisningstilbuddene indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner.

Børne- og ungehjem, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil kunne give støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling efter barnets lov samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist til dagbehandling i tilbuddet, og derfor ikke er anbragt. Sådanne børne- og ungehjem vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.

Et barn eller en ung, der ikke har et behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, vil ikke kunne henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, ligesom et barn eller en ung, der ikke har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling, ikke vil kunne henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud. De af lovforslaget omfattende tilbud vil alene kunne modtage børn eller unge, der har behov for både specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og har et behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling efter barnets lov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Der er derfor ikke fastsat særskilte regler med definitioner.

Efter det foreslåede § 2, *nr. 1*, forstås ved barn og ung: Børn og unge fra starten af den undervisningspligtige alder til og med 17 år.

Det foreslåede vil indebære, at børn og unge nedad i alder vil være afgrænset af undervisningspligtens indtræden. Undervisningspligtens indtræden er reguleret i folkeskolelovens § 34, og indtræder som udgangspunkt den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at børn og unge opadtil i alder vil være afgrænset til og med 17 år. Elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, vil dog få mulighed for at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Der henvises i denne forbindelse til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 3, og § 22, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

Efter det foreslåede i § 2, *nr. 2*, forstås ved beliggenhedskommune: Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende.

Når der i lovforslaget anvendes betegnelsen ”beliggenhedskommune” vil dette henvise til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet har sin adresse, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 2. Det bemærkes, at begreberne stedlig kommune og skolekommune har samme betydning.

Efter det foreslåede i § 2, *nr. 3*, forstås ved kvalitetsaftale: Den aftale mellem behandlings- og special-

undervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen, der indeholder de krav, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet skal opfylde, for at kunne drive behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder om økonomiske forhold, målgrupper og organisation.

Når der i lovforslaget anvendes betegnelsen ”kvalitetsaftale” vil dette betyde, at beliggenhedskommunen har vurderet, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne kvalitet og har truffet afgørelse om godkendelse af tilbuddet, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1.

Behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil således varetage en myndighedsopgave på grundlag af en særskilt forvaltningsakt. Der vil derfor ikke være tale om en aftale i aftaleretlig forstand, men en ensidig forvaltningsakt fra beliggenhedskommunen, hvori beliggenhedskommunen godkender behandlings- og specialundervisningstilbuddet på baggrund af en vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder kravene og vilkårene for godkendelse.

Efter det foreslåede i § 2, *nr. 4*, forstås ved koncernlignende konstruktion: Konstruktion, som defineret i § 2 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om socialtilsyn.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil anses for at indgå i en koncernlignende konstruktion i de samme situationer som de sociale tilbud, der er omfattet af socialtilsynets tilsyn efter socialtilsynsloven, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil således skulle anses for at indgå i en koncernlignende konstruktion, hvis 1) der ikke er tale om en koncern i selskabsretlig forstand, 2) der mellem et eller flere private tilbud, jf. socialtilsynslovens § 4, stk. 1, *nr. 2-4*, eller andre virksomheder sker en kontinuerlig og ikke ubetydelig samhandel, herunder køb, salg, leje og udleje af varer, ydelser, aktiver, fast ejendom m.v., og 3) der er én eller flere fysiske personer, der ejer eller på anden måde har økonomisk og driftsmæssig bestemmende indflydelse på tilbud og virksomheder nævnt i *nr. 2*, eller der er sammenfald i bestyrelses-, leder eller ejerkreds i tilbud og virksomheder nævnt i *nr. 2*, herunder sammenfald ved nærtstående. De tre betingelser vil alle skulle være opfyldt, for at der vil være tale om en koncernlignende konstruktion.

Til § 3

Dagbehandlingstilbud er ikke i gældende ret underkastet regler om forudgående godkendelse i folkeskoleloven og barnets lov. Der er dog fastsat nærmere regler om indgåelse af overenskomst mellem dagbehandlingstilbuddet og den kommune, dagbehandlingstilbuddet er beliggende i.

Det fremgår således af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., at en kommunalbestyrelsen efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet.

De gældende regler om henvisning af elever til dagbehandlingstilbud fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1.1 og 2.2.1.2 ovenfor. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 3, at det er en betingelse for, at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage børn og unge, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt af beliggenhedskommunen efter bestemmelserne i kapitel 3, og at barnet eller den unge er henvist til behandling- og specialundervisningstilbuddet efter bestemmelserne i §§ 4 og 5.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen alene vil kunne henvise eller acceptere andre kommunalbestyrelses henvisning af elever til et behandlings- og specialundervis-

ningstilbud, når kommunalbestyrelsen har godkendt behandlings- og specialundervisningstilbuddet ved at indgå en kvalitetsaftale med tilbuddet efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets kapitel 3.

Det foreslåede har til hensigt at fastslå, at alene godkendte behandlings- og specialundervisningstilbud vil kunne modtage børn og unge. Dette vil betyde, at beliggenhedskommunen allerede vil have forholdt sig til, om det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder betingelserne for at blive godkendt.

Det vil være kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, der vil skulle godkende tilbuddet efter reglerne i kapitel 3. Det vil ligeledes være beliggenhedskommunen, der har ansvaret for tilbuddet. Dette vil også gælde for tilbud, som er ejet af andre kommuner end beliggenhedskommunen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud vil kræve, at børn og unge opfylder betingelserne om henvisning efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 4 og 5 om elevens behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det vil således være en betingelse, at der for det enkelte barn eller den enkelte unge, der ønskes henvist til et behandlings- og specialundervisningstilbud, både er truffet afgørelse om støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling efter barnets lov og en afgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, samt at henvisningen foretages af eller efter aftale med beliggenhedskommunen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det fremgår af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 20, stk. 6, at elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3, at kommuner kan træffe afgørelse om familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer som foranstaltningstype. Denne bestemmelse ophæves i forbindelse med barnets lov, således at det fra 1. januar 2024 vil følge af barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 5 og 8, at når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en eller flere af følgende støttende indsatser, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet: 5) Familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge, eller 8) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

De gældende regler i serviceloven og folkeskoleloven om henvisning af børn og unge til dagbehandlings-

tilbud fremgår af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.

Det følger af den foreslåede § 4, stk. 1, at vedkommende kommune kan henvise børn og unge, der har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Det foreslåede vil betyde, at det vil være en kommunal opgave at henvise elever til behandlings- og specialundervisningstilbud, når et barn eller en ung har behov for både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og behov for et specialundervisningstilbud.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der i forbindelse med en anbringelse vil skulle vurdere behovet for et behandlings- og specialundervisningstilbud og henvise barnet eller den unge hertil, herunder tage stilling til, hvilket konkret behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil betyde, at det vil være den forvaltning, der varetager myndighedsopgaver efter barnets lov, i den kommune, der har ansvaret for særlig støtte til børn og unge efter retssikkerhedsloven, der vil være ansvarlig for at iværksætte støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov, og det vil være skoleforvaltningen eller lignende i den samme kommune, der vil være ansvarlig for at iværksætte specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud vil således kræve, at der etableres et tæt samarbejde mellem de forskellige forvaltninger, og at der etableres et tæt samarbejde mellem de kommuner, der måtte være involveret i at tilvejebringe det nødvendige grundlag for en sådan henvisning. Det vil eksempelvis kunne være i form af et fælles visitationsudvalg, hvor flere forvaltninger er repræsenteret.

Det vil være afgørende for at kunne henvise til et behandlings- og specialundervisningstilbud, at tilbuddet vurderes til at kunne varetage det konkrete barns særlige behov for både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling og behovet for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det bemærkes, at barnets tarv altid vil skulle indgå med vægt ved kommunalbestyrelsens beslutning om en sådan henvisning, idet det fremgår af artikel 3, stk. 1, i FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (herefter børnekonventionen), at i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Det bemærkes, at det fremgår af artikel 12, stk. 2, i børnekonventionen, at børn skal gives mulighed for

at udtale sig i enhver behandling hos en domstol eller forvaltningsmyndighed i sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Det bemærkes videre, at det fremgår af barnets lovs § 5, at barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes afgørelser og beslutninger om barnets forhold efter barnets lov som træder i kraft den 1. januar 2024. Børn og unge, der er fyldt 10 år, vil desuden have adgang til at klage over en afgørelse om en støttende indsats efter barnets lov, hvis de er uenige i afgørelsen, jf. § 145 i barnets lov, der også træder i kraft den 1. januar 2024.

Det følger af den foreslåede § 4, stk. 2, at det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om både

- 1) barnets eller den unges behov for dagbehandling efter § 32, stk. 1, nr. 5 eller 8, i barnets lov og
- 2) henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe to selvstændige og tidsmæssigt sammenhængende afgørelser for at sikre, at barnets eller den unges behov for både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er tilstrækkeligt oplyst og begrundet.

Det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 1, vil indebære, at det vil være en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om barnets eller den unges behov for dagbehandling efter § 32, stk. 1, nr. 5 eller 8, i barnets lov.

Det foreslåede vil således indebære, at der vil skulle træffes afgørelse om pædagogisk støtte eller behandling af barnets eller den unges problemer efter barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 5 eller 8, og at denne behandling vil skulle foregå ved at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i et privat eller offentlig behandlings- og specialundervisningstilbud.

Ved pædagogisk støtte eller behandling af barnet eller den unge forstås socialpædagogisk, psykologisk eller anden tilsvarende støtte eller behandling af barnet eller den unge, der har til formål at afhjælpe barnets eller den unges vanskeligheder. Det vil f.eks. kunne være målrettet traumer hos barnet eller den unge, tilknytningsforstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelser, selvskade eller udadreagerende adfærd, andre adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder m.v.

Den pædagogiske støtte og behandling vil kunne foregå på flere forskellige måder og efter forskellige behandlingsmetoder. Den pædagogiske støtte og behandlingen vil f.eks. kunne gives ambulant, eller ved at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i en privat eller offentlig institution. For at det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 1, skal opfyldes, kræver det, at der træffes afgørelse om, at barnet bevilges dagbehandling.

Den pædagogiske støtte og behandling af barnet eller den unges problemer efter foreslåede bestemmelse vil også kunne gives som supplerende støtte under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet.

Behandling af barnets eller den unges problemer vil også kunne involvere familien, og der vil derfor kunne være en glidende overgang mellem familiebehandling og behandling af barnet eller den unge.

En afgørelse om at bevilge et barn eller ung dagbehandling skal være baseret på enten en afdækning eller en børnefaglig undersøgelse efter §§ 19 eller 20 i barnets lov. Støttende indsatser i form af behandling og herunder dagbehandling iværksættes, når det vurderes, at den bedst imødekommer de udfordringer, der

er afdækket i den børnefaglige undersøgelse eller afdækningen, jf. §§ 19 og 20 i barnets lov. Formålet med indsatsen eller anbringelsen skal fremgå af afgørelsen om iværksættelse af en støttende indsats eller en anbringelse. I det omfang, der udarbejdes en barnets plan eller ungeplan, skal der i den forbindelse i samarbejde med barnet eller den unge og eventuelt deres forældre og tilbuddet udarbejdes konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der i forbindelse med en anbringelse vil skulle vurdere behovet for et behandlings- og specialundervisningstilbud og henvise barnet eller den unge hertil, herunder tage stilling til, hvilket konkret behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 2, vil indebære, at det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det foreslåede vil således indebære, at der først vil skulle afgives en indstilling til pædagogisk-psykologisk rådgivning, som vil skulle beskrive årsagen til, at der ønskes iværksat en vurdering af behovet for specialpædagogisk bistand, og hvilke former for støtte, der allerede er iværksat. Indstillingen til pædagogisk psykologisk rådgivning vil kunne afgives af enten barnets eller den unges skoleleder, den kommunale sundhedstjeneste, den kommunale sagsbehandler, forældrene eller eleven selv.

Der vil på baggrund af indstillingen skulle udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, der vil have til formål at belyse elevens faglige, personlige og sociale potentialer og færdigheder med henblik på at yde skolen, eleven og forældrene rådgivning og støtte til elevens fortsatte undervisning i relation til elevens særlige behov og forudsætninger.

Meddelelsesbogen efter folkeskolelovens § 13 a vil skulle indeholde få væsentlige fokuspunkter for elevens faglige og alsidige udvikling samt oplysninger om de indsatser og den opfølgning, tilbuddet har iværksat for at imødekomme elevens udfordringer. Meddelelsesbogen vil kunne justeres løbende og vil derfor være mere dynamisk end barnets plan eller ungeplanen, der udarbejdes efter barnets lov. Meddelelsesbogen vil kunne indgå i grundlaget for den pædagogiske-psykologiske vurdering. Kommunen og skolen vil skulle koordinere, og der vil skulle tages stilling til, hvordan den udvidede meddelelsesbog kobles til øvrige tiltag og indsatser for eleven.

Det vil være barnets eller den unges skolekommune, dvs. den kommune, hvor eleven aktuelt modtager sin undervisning, der er ansvarlig for den pædagogiske-psykologiske rådgivning, og derfor barnets eller den unges skolekommune, der vil skulle udarbejde den pædagogiske-psykologiske vurdering, som afgørelsen om henvisning vil skulle træffes på baggrund af.

Kommunalbestyrelsen i vedkommende kommune vil herefter på baggrund af den pædagogiske-psykologiske vurdering skulle træffe afgørelse om iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis barnet også har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, jf. bestemmelsens nr. 1.

Det vil være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der i forbindelse med en anbringelse vil skulle vurdere behovet for et behandlings- og specialundervisningstilbud og henvise barnet eller den unge hertil, herunder tage stilling til, hvilket konkret behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil indebære, at barnet eller den unge vil kunne have en sag i både den forvaltning, der varetager myndighedsopgaver efter barnets lov, og i skoleforvaltningen, og at barnet eller den unge vil kunne have sager i flere kommuner efter henholdsvis barnets lov og folkeskoleloven. Det vil således medføre, at der vil skulle udveksles relevante oplysninger mellem forvaltningerne, sådan at barnet eller den unge får et relevant tilbud, der både imødekommer eventuelle behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og imødekommer et eventuelt behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. De nærmere regler om udveksling af oplysninger mellem myndighederne fremgår af pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger samt af bemærkningerne til lovforslagets § 14, stk. 4.

Det følger af den foreslåede § 4, stk. 3, at fylder en ung, der er henvist efter stk. 1, 18 år i løbet af skoleåret, kan den unge fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret, såfremt der er enighed herom mellem vedkommende kommuner og behandlings- og specialundervisningstilbudet.

Det foreslåede vil således indebære, at en ung, som i perioden frem til det fyldte 18. år har modtaget støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne fortsætte i det behandlings- og specialundervisningstilbud indtil udgangen af det skoleår, hvor den unge bliver 18 år. Skoleåret løber fra den 1. august til den 31. juli i det efterfølgende kalenderår.

Bestemmelsen supplerer dermed folkeskolelovens § 20, stk. 6, hvorefter elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Elever har således et retskrav på at kunne fortsætte deres skolegang resten af skoleåret, men ikke et retskrav på at kunne fortsætte på den skole, de hidtil har gået på.

Det vil derfor være en betingelse, at den unge efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand opfylder betingelserne for at modtage undervisning på et behandlings- og specialundervisningstilbud. Reglerne herom er nærmere beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1.1. Det vil således være en betingelse, at den unge har behov for at modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, men ikke at der er truffet en ny afgørelse herom i forbindelse med,

at den unge fylder 18 år. Besluttet det derimod, at den unge ikke skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil der skulle iværksættes en pædagogisk-psykologisk vurdering med henblik på ændring af den unges specialundervisningstilbud.

Det vil endvidere være en betingelse, at der er truffet afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 99, 2. pkt., i barnets lov som affattet ved lovforslagets § 22, nr. 2, om, at de støttende indsatser til den unge efter barnets lov § 32, stk. 1, kan fortsætte ud over det 18. år, når disse indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud. Der henvises til lovforslagets § 22, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen i vedkommende kommuner – dvs. beliggenhedskommunen og en eventuel anden kommune, som måtte være den unges handlekommune – og behandlings- og specialundervisningstilbuddet i samarbejde med den unge at tage stilling til, om den unge skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, samt hvordan betalingen herfor tilrettelægges. Hvis en af kommunerne eller behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke ønsker at medvirke til, at den unge kan forblive i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil den unge således ikke kunne fortsætte heri. Det vil naturligvis være en forudsætning for beslutningen, at den unge ønsker at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det vil som udgangspunkt være den unges bopælskommune, der vil skulle henvise den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

Unge, der fylder 18 år, som er anbragt i en anden kommune, hvor der efter reglerne i barnets lov om ungestøtte træffes afgørelse om, at opholdet på anbringelsesstedet skal opretholdes ved det fyldte 18. år, skifter i den forbindelse handlekommune til den kommune, hvor anbringelsesstedet ligger. Det gælder dog ikke for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvor der træffes afgørelse om at opretholde døgnopholdet i en plejefamilie efter det fyldte 18. år, jf. § 120 i barnets lov. I sådanne tilfælde, samt i de tilfælde hvor en ung med en kommunes medvirken f.eks. får ophold i et botilbud i umiddelbar forlængelse af en anbringelse, bevarer den unge handlekommune i den kommune, der oprindeligt har truffet afgørelse om anbringelse, jf. § 9 a, stk. 9, i retssikkerhedsloven. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle indgå aftale med beliggenhedskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet om, at den unge kan fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, når den unge fylder 18 år i løbet af skoleåret. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Reglerne om elever, der henvises til et dagbehandlingstilbud eller anbringes i et anbringelsessted i en anden kommune end den anbringende kommune, fremgår af §§ 6-10 i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler).

Af § 6, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at hvis de sociale myndigheder ønsker at anbringe en elev i et anbringelsessted, der ligger i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen med henblik på, at der kan etableres en faglig dialog om barnets undervisningstilbud.

Det følger endvidere af § 6, stk. 2, i bekendtgørelse om interne skoler, at hvis anbringelsen sker akut, uden at der forud for anbringelsen er etableret en faglig dialog om elevens undervisningstilbud i henhold til stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune senest ved anbringelsen give

beliggenhedskommunen meddelelse herom med henblik på at få etableret den faglige dialog om elevens undervisningstilbud.

De gældende regler om henvisning af børn og unge til dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. De gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2. og 2.3.2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 5, at henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, kun må ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen.

Det foreslåede vil medføre, at børn og unge kun vil kunne henvises til behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune, hvis kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen har godkendt behandlings- og specialundervisningstilbuddet ved at indgå en kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efterfølgende har indgået aftale med den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, om henvisning til tilbuddet.

Det foreslåede vil indebære, at den kommune, som ønsker at henvise et barn til støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i en anden kommune, vil skulle indgå aftale med kommunen, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet ligger. Den henvisende kommune vil således ikke kunne indgå aftale direkte med tilbuddet.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der i forbindelse med en anbringelse vil skulle vurdere behovet for et behandlings- og specialundervisningstilbud og henvise barnet eller den unge hertil, herunder tage stilling til, hvilket konkret behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16, stk. 1, hvorefter det alene er beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud, og den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16, stk. 2, hvoraf følger, at beliggenhedskommunen og den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, aftaler mellemkommunal refusion for betalinger efter stk. 1.

Det foreslåede har til hensigt at styrke myndighedsansvaret med de omhandlede behandlings- og special-

undervisningstilbud i den forstand, at beliggenhedskommunen vil skulle forholde sig til godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, før der vil kunne indgås en aftale med den henvisende kommune. Beliggenhedskommunen vil samtidig sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet alene modtager børn og unge inden for den rette målgruppe og i tilbud, der fortsat er godkendt. Det foreslåede vil ligeledes betyde, at beliggenhedskommunen vil have et overblik over de børn eller unge, der henvises til et konkret behandlings- og specialundervisningstilbud og disses årsager til henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, herunder om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil have de relevante kompetencer til at imødekomme barnets eller de unges udfordringer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det fremgår af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig. Efter folkeskolelovens § 23, stk. 2, påhviler det kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed. Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler. I det følgende omtales bekendtgørelsen som sygeundervisningsbekendtgørelsen.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal skolens leder ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, rette henvendelse til forældrene med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 1, og friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4. Henvendelsen skal ske snarest muligt. Skolens leder skal under alle omstændigheder rette henvendelse til forældrene senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst deltog i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at opholder eleven sig i hjemmet, påhviler det skolens leder efter samråd med forældrene og eleven at sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes.

Det fremgår endvidere af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, at opholder eleven sig på et sygehus, et hospital eller en anden institution, skal skolens leder indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning. Er dette ikke tilfældet, skal skolens leder underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, at omfanget af sygeundervisningen til enhver tid skal afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, tilrettelægges undervisningen efter samråd med forældrene og eleven.

Dansk socialpolitik bygger på et princip om sektoransvar. Dette princip indebærer, at den sektor, som generelt stiller en ydelse til rådighed, har ansvaret for at sikre, at denne ydelse også er tilgængelig for mennesker med særlige behov. Det betyder f.eks., at i det omfang, der er tale om behandling, som under en indlæggelse normalt ydes efter sundhedslovgivningen, vil dette også gælde, hvis et barn eller en ung, som får støtte i form af behandling efter serviceloven, indlægges. Tilsvarende vil gælde efter barnets

lov. Ved lov nr. 753 af 13. juni 2023 ophæves en række bestemmelser i serviceloven og fremgår i stedet af barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023. Ændringerne træder i kraft den 1. januar 2024.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 1, at beliggenhedskommunen skal sikre, at elevens behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling imødekommes, der hvor undervisningen gennemføres, hvis eleven er omfattet af folkeskolelovens § 23, jf. dog stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling indtænkes i sygeundervisningen efter folkeskoleloven for de børn og unge, der er henvist til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil skulle forstås i overensstemmelse med det gældende princip om sektoransvar, således at f.eks. i det omfang, der er tale om behandling, som under en indlæggelse normalt ydes efter sundhedslovgivningen, vil dette også gælde, hvis et barn eller en ung, som får støtte i form af behandling efter barnets lov, indlægges.

Ansaret for, at barnet eller den unge også modtager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling under længerevarende sygdom eller lignende, vil påhvile beliggenhedskommunen som skolekommune.

Beliggenhedskommunen vil kunne opfylde sine forpligtelser efter den foreslåede bestemmelse ved at indgå aftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet om, at tilbuddet varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling under sygdom for børn og unge, der er henvist til tilbuddet. Aftalen herom vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 6.

Støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling vil skulle foregå samme sted som sygeundervisningen. Det vil indebære, at såfremt eleven opholder sig i hjemmet under sygdomsforløbet, vil beliggenhedskommunen skulle sikre, at støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling også foregår her, ligesom hvis sygeundervisningen foregår på et hospital eller lignende, vil støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling også skulle foregå her, inden for rammerne af sektoransvaret.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, at ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, skal beliggenhedskommunen give meddelelse den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling med henblik på, at den ansvarlige kommune kan vurdere om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle modtage oplysningen. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle modtage oplysningen. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil indebære, at såfremt en elev skønnes at være sygemeldt i en længere periode, vil kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skulle oplyse dette til den henvisende kommune. Den henvisende kommune vil herefter kunne vurdere, om elevens konkrete behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling bedst varetages med sygeundervisning, om indsatsen skal ophøre eller ændres eller om eleven vil skulle visiteres til et andet tilbud.

Vurderingen efter stk. 2, vil skulle foretages på baggrund af en konkret vurdering af eleven, hvor der vil kunne indgå oplysninger om elevens sygdom, trivsel i tilbuddet og andre relevante faktorer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Der er derfor ikke fastsat særskilte regler om ejerforhold m.v. De gældende regler om dagbehandlingstilbud fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.1 og 2.1.1.2 ovenfor. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, at behandlings- og specialundervisningstilbud kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private behandlings- og specialundervisningstilbud skal være oprettet som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Det foreslåede vil indebære, at der vil blive stillet krav til de ejerforhold, der kan benyttes ved etablering og drift af behandlings- og specialundervisningstilbud.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således kunne oprettes af regionsråd, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er regionalt. Et regionsråd vil, som i dag, både kunne oprette tilbud inden for og uden for regionens geografiske område.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil endvidere kunne oprettes af kommunalbestyrelser, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er kommunalt. En kommunalbestyrelse vil, som i dag, både kunne oprette tilbud inden for og uden for kommunens geografiske område.

Endvidere vil behandlings- og specialundervisningstilbud kunne oprettes af private leverandører, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er i privat eje. Det foreslåede i bestemmelsens 2. pkt. vil dog indebære, at private tilbud alene vil kunne oprettes i de opregnede virksomhedsformer efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 249 af 1. februar 2021, og derfor ikke vil kunne oprettes og drives som personligt ejede virksomheder.

Bestemmelsen i § 7, 2. pkt., har det samme indhold som socialtilsynslovens § 12 b. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre overensstemmelse mellem reguleringen af behandlings- og specialundervisningstilbud og andre tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er endvidere at understøtte muligheden for at føre et effektivt tilsyn med tilbuddenes økonomi og at sikre bedre gennemsigtighed i tilbuddenes økonomi. Det er således kendetegnende for de nævnte virksomhedsformer i modsætning til personligt ejede virksomheder, at der enten er klar adskillelse mellem ejers og tilbuddets økonomi, eller at der ikke er en ejerkreds, idet tilbuddet er selvejende.

Bestemmelsen vil således gælde for private tilbud, men ikke for offentligt ejede tilbud.

Det foreslåede vil indebære, at private tilbud, der er oprettet som personligt ejede virksomheder, fra og med lovens ikrafttræden ikke vil kunne godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det bemærkes, at det for at sikre allerede oprettede private tilbud, der er oprettet som personligt ejet virksomhed, en hensigtsmæssig tid til at overgå til en anden af de nævnte virksomhedsformer, i lovforslagets § 21, stk. 2, foreslås at indrømme allerede oprettede private tilbud, der drives i form af en personligt ejet virksomhed, en periode fra lovens ikrafttræden og frem til og med den 31. december 2028 til at foretage den nødvendige omdannelse.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændret virksomhedsform, vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 4, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 4.

Til § 8

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Det følger af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet tilsynsfunktionen og dens indhold, jf. bestemmelsens nr. 3. Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 3, at den i stk. 1, nr. 3, nævnte tilsynsfunktion blandt andet skal sikre, at undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner, jf. stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

De gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for og tilsyn med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Det følger af det foreslåede § 8, at beliggenhedskommunen efter ansøgning godkender behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 9 og 10.

Det foreslåede har til hensigt at tydeliggøre, at det er beliggenhedskommunen, der vil have det samlede ansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indgive en ansøgning om godkendelse til den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indsende de nødvendige oplysninger i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Beliggenhedskommunen vil herefter skulle gennemgå oplysningerne og vil skulle indgå kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder kravene og vilkårene for godkendelse, jf. hertil lovforslagets § 9.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen vil have eneansvaret for godkendelse af behand-

lings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. En anden kommune end beliggenhedskommunen vil således ikke kunne godkende et tilbud og henvise elever direkte hertil. Det vil også være tilfældet, hvor det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud er ejet og drevet af den anden kommune. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 5. Det vil også alene være beliggenhedskommunen, som vil kunne forestå betaling for elever i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, uanset hvilken kommune eleven måtte være bosiddende i, herunder hvilken kommune, der er elevens handlekommune efter den sociale lovgivning. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16.

Ved et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle forstås en selvstændig juridisk enhed eller en geografisk selvstændig del af en juridisk enhed, der tilbyder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter den sociale lovgivning og specialundervisning. Kommunalbestyrelsens godkendelse vil således skulle omfatte ethvert behandlings- og specialundervisningstilbud eller afdeling af et behandlings- og specialundervisningstilbud, som er beliggende i kommunen.

Det vil således ikke være afgørende, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er kommunalt, regionalt eller privat. Det vil heller ikke være afgørende, om et privat tilbud er organiseret som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, eller om det indgår i en koncern eller koncernlignende konstruktion med en sådan organisationsform. Det bemærkes, at det fremgår af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 7, 2. pkt., og § 21, stk. 2, at et behandlings- og specialundervisningstilbud også vil kunne drives som personligt drevet virksomhed indtil den 1. januar 2029, hvis virksomheden er oprettet før lovens ikrafttræden den 1. januar 2024.

Den foreslåede placering af ansvaret hos kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune vil omfatte hele behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed, herunder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i tilbuddet og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i tilbuddet.

Det bemærkes, at specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuds virksomhed vil være en del af kommunens samlede skoletilbud i den kommune, hvor tilbuddet ligger. Kommunalbestyrelsen vil derfor skulle sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov, og sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud har adgang til de fornødne undervisningsfaciliteter m.v. Der henvises til lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 7 og 8, samt til § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9

Dagbehandlingstilbud er institutionelt ureguleret og er ikke i dag underlagt en samlet godkendelse eller driftsorienteret tilsyn. Det følger dog af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at dagbehandlingstilbud skal indgå en overenskomst om undervisningen med kommunen, hvor kommunens krav til undervisningen og tilsynet hermed skal være omfattet.

De gældende regler om indgåelse af overenskomster med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1,

3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkningers pkt. 2.3.2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1, at godkendelse sker ved indgåelse af en kvalitetsaftale med det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal indeholde oplysning om de elementer, som fremgår af stk. 2 og 3, § 10 og § 11, stk. 2, nr. 2 og 3, og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen vil skulle gennemgå behandlings- og specialundervisningstilbuddets ansøgning og oplysninger og vil skulle indgå kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder kravene og vilkårene for godkendelse.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at der vil skulle udformes en skabelon for kvalitetsaftaler til brug for godkendelse, og at kommunerne vil være forpligtet til at anvende denne skabelon. Kvalitetsaftalen vil blandt andet skulle indeholde oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddenes økonomiske forhold, målgrupper og organisation.

Behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil således varetage en myndighedsopgave på grundlag af en særskilt forvaltningsakt. Der vil derfor ikke være tale om en aftale i aftaleretlig forstand, men en ensidig forvaltningsakt fra beliggenhedskommunen, hvori beliggenhedskommunen godkender behandlings- og specialundervisningstilbuddet på baggrund af en vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder kravene og vilkårene for godkendelse.

Ved vurderingen af, om der er grundlag for at godkende et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil beliggenhedskommunen skulle lægge vægt på behandlings- og specialundervisningstilbuddets forventede evne til at opfylde betingelserne. Det vil således ikke være en betingelse for godkendelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet allerede på tidspunktet for godkendelse har et elevgrundlag, ligesom godkendelse heller ikke vil være bundet op på forsyningsbehovet for tilbuddet i kommunen. Dette vil dog naturligt indgå i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske forhold, herunder særligt tilbuddenes årsbudgetter og regnskaber. Det vil således kunne forudsættes, at et behandlings- og specialundervisningstilbud, der vedblivende ikke modtager elever/børn og unge, ikke vil være økonomisk bæredygtigt.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle overholde de fastsatte regler om minimumsstørrelse, jf. §§ 11 og 12 i bekendtgørelse om interne skoler.

Beliggenhedskommunen vil skulle iagttage reglerne i forvaltningsloven ved behandlingen af ansøgning om godkendelse. Beliggenhedskommunen vil kunne indgå kvalitetsaftaler med alle, både offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen. Det foreslåede vil videre betyde, at kommunen også vil skulle godkende tilbud, som kommunen selv ejer, når disse er beliggende i kommunen og opfylder betingelserne for godkendelse. Det foreslåede vil således indebære, at alle tilbud uanset ejerforhold vil skulle godkendes af den stedlige kommune.

Beliggenhedskommunen vil skulle godkende tilbud ved at indgå kvalitetsaftaler med tilbuddene. Der vil ikke være tidsbegrænsninger i kvalitetsaftalen, så længe tilbuddet fortsat lever op til den aftalte kvalitet, jf. dog § 15.

Elementerne, der vil skulle indgå i kvalitetsaftalen, vil fremgå af stk. 2 og 3, § 10 og § 11, stk. 2, nr. 2 og 3, og regler udstedt i medfør heraf.

I godkendelsen vil der således både skulle aftales kvalitetsstandarder for undervisningen og for den pædagogiske støtte og behandling inden for nærmere fastslåede temaer i lovforslagets § 10. I forhold til

den social faglige indsats vil de konkrete kvalitetsstandarder f.eks. kunne omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnene eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse eller styrkelse af fysiske eller kognitive færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser. I forhold til undervisningen vil kvalitetsaftalen kunne omfatte mål for og hvordan der arbejdes med elevernes faglige og alsidige udvikling og trivsel med henblik på at kunne vende tilbage til et undervisningstilbud i elevens folkeskole samt overgang til ungdomsuddannelse. Kvalitetsaftalen vil endvidere skulle omfatte, hvordan der måles og følges op på kvaliteten.

Kvalitetsaftalen vil også skulle omfatte indhold af tilsynsfunktionen og sanktionsmuligheder, hvis kvalitetsaftalen ikke overholdes. Kvalitetsaftalen vil skulle suppleres af et budget for tilbuddet, der blandt andet vil skulle sikre, at der er et rimeligt forhold mellem pris og kvalitet, ligesom undervisningsdelen vil skulle have et særskilt budget.

Kvalitetsaftalen vil endvidere skulle opfylde de krav til kvalitetsaftalens form og indhold, som vil blive fastsat med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9, stk. 3.

Det følger af det foreslåede § 9, stk. 2, at kvalitetsaftalen som minimum skal indeholde følgende oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet:

- 1) Navn, cvr-nummer og eventuelt institutionsnummer.
- 2) Adresse og fysiske rammer.
- 3) Antal pladser.
- 4) Ejerforhold og om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.
- 5) Målgruppe.
- 6) Ydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indeholde en beskrivelse af disse seks forhold.

Den endelige godkendelse vil samlet set indebære en vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil være egnet til at yde relevant pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til den konkrete målgruppe i overensstemmelse med betingelserne i §§ 7-13.

Oplysninger i bestemmelsens stk. 2 vil skulle være objektive beskrivelser af forholdene.

Oplysningerne vil kunne anvendes af kommunerne til at identificere behandlings- og specialundervisningstilbud ud fra objektive forhold. Oplysningerne vil ikke skulle offentliggøres på Tilbudsportalen.

Det foreslås i § 9, stk. 2, nr. 1, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets navn, cvr-nummer og eventuelt institutionsnummer.

Det foreslåede vil indebære, at der i kvalitetsaftalen vil skulle være oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets navn og om behandlings- og specialundervisningstilbuddets cvr-nummer, jf. lovebekendtgørelse nr. 1052 af 16. oktober 2019 om Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-loven). Hensigten hermed vil være, at der kan ske umiddelbar identifikation af tilbuddet. Det foreslåede vil også indebære, at oplysninger om tilbuddets nummer i institutionsregisteret anføres i kvalitetsaftalen. Dette vil have til hensigt at smidiggøre den statistiske viden om tilbuddene. Det foreslåede vil alene være

aktuelt for allerede eksisterende tilbud, idet nyopstartede tilbud ikke vil have et institutionsnummer inden indgåelse af en kvalitetsaftale.

Det foreslås i § 9, stk. 2, nr. 2, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets adresse og fysiske rammer. Det foreslåede vil indebære, at der i kvalitetsaftalen vil skulle være oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets adresse samt en nærmere beskrivelse af stedets fysiske rammer, herunder hvilke bygninger tilbuddet råder over og lignende oplysninger.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen vil få viden om, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, og hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddets vil have sine aktiviteter og således føre et effektivt tilsyn med tilbuddet. Det vil medføre, at kommunen, herunder efter ønske fra andre myndigheder, som vil have behov herfor, hurtigt vil kunne danne sig et overblik over, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil være egnet til det konkrete barn, som kommunen skal finde et tilbud til.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 7, hvorefter kvalitetsvurderingen vil skulle omfatte temaet 'Fysiske rammer'. Den foreslåede bestemmelse vil alene stille krav om at opregne de faktiske fysiske forhold, hvorimod bestemmelsen i § 10 vil indebære en vurdering af de fysiske rammer, herunder om disse er egnet til at huse et behandlings- og specialundervisningstilbud. Oplysningerne i det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 2, vil i modsætning hertil være objektive og umiddelbare identificerbare.

Det foreslås § 9, stk. 2, nr. 3, at der i kvalitetsaftalen skal indgå oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets antal af pladser.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne danne sig et overblik over størrelsen på behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle overholde de fastsatte regler om minimumsstørrelse, jf. §§ 11 og 12 i bekendtgørelse om interne skoler.

Oplysningerne i det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 3, vil være objektive og umiddelbare identificerbare.

Det foreslås i § 9, stk. 2, nr. 4, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om ejerforhold og om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Der vil være tale om oplysninger om, hvorvidt der er tale om et kommunalt, regional eller et privat tilbud, herunder ved private tilbud hvilken selskabskonstruktion og om tilbuddet helt eller delvist er ejet fra udlandet. Det vil også være tale om oplysninger om, hvorvidt et behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne sikre sig kendskab til, hvem der søger om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud. Det foreslåede har til formål at give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at føre et effektivt økonomisk tilsyn, idet der sikres adgang til alle relevante oplysninger om offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds samt koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomi.

Oplysningerne i det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 4, vil være objektive og umiddelbare identificerbare.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne sikre sig, hvem der søger om godkendelse

som behandlings- og specialundervisningstilbud, og vil give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at fastslå, hvilke af de foreslåede bestemmelser i lovforslaget og i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), der finder anvendelse for det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud.

Oplysningen vil herudover være en forudsætning for, at kommunalbestyrelsen kan påse, at de private behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder det foreslåede krav i lovforslagets § 7, 2. pkt., hvorefter private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle være oprettet som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Det bemærkes, at bestemmelsen i lovforslagets § 7, 2. pkt., i en overgangsperiode foreslås ikke at skulle finde anvendelse for alle behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. lovforslagets § 21, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Der vil være tale om en koncern, når en privat virksomhed, et selskab, en forening eller en organisation ejer eller på anden måde har økonomisk og driftsmæssig bestemmende indflydelse over flere behandlings- og specialundervisningstilbud eller tilbud efter serviceloven, som er omfattet af lovens § 4, stk. 1, i overensstemmelse med de selskabsretlige regler.

Der vil – som det også fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 4 – være tale om en koncernliggende konstruktion, hvis der ikke er tale om en koncern i selskabsretlig forstand, men der mellem et eller flere private behandlings- og specialundervisningstilbud eller andre virksomheder sker en kontinuerlig og ikke ubetydelig samhandel, herunder køb, salg, leje og udleje af varer, ydelser, aktiver, fast ejendom m.v., og der er en eller flere fysiske personer, der ejer eller på anden måde har økonomisk og driftsmæssig bestemmende indflydelse på disse tilbud og virksomheder, eller sammenfald i bestyrelses-, leder- eller ejerkreds i disse tilbud og virksomheder, herunder sammenfald ved nærtstående.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen får krav på at modtage de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddene har den fornødne økonomisk kvalitet, herunder at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet i behandlings- og specialundervisningstilbuddet i forhold til prisen og i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgruppe, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 2, nr. 2, og at der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 2, nr. 3. Herudover vil kommunalbestyrelsen få forudsætningerne for at vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har givet de fornødne oplysninger om omfanget af udbetalt udbytte de seneste 5 år, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 2, nr. 4.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændret virksomhedsform, jf. hertil lovforslagets § 7, 2. pkt., vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 4, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 4, og § 13, stk. 2.

Det foreslås i § 9, stk. 2, nr. 5, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om målgruppen for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse vil være en opremsning af hvilke målgrupper, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet henvender sig til.

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 5, har sammenfald med den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 2, nr. 4. Oplysningerne i det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 5, vil være objektive og umiddelbare identificerbare, f.eks. om tilbuddet har særlige kompetence inden for visse diagnoser eller behandlingstilbud, og der vil ikke efter denne bestemmelse skulle foretages en vurdering af målgruppen.

Det foreslås i § 9, stk. 2, nr. 6, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om tilbuddets ydelser.

Det foreslåede vil indebære, at kvalitetsaftalen vil skulle indeholde oplysninger om de ydelser som behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil kunne levere til målgruppen. Det vil f.eks. være oplysninger om pædagogisk støtte, pædagogisk behandling, eller oplysninger om hvilke klassetrin, der tilbydes. Det kunne også være oplysninger om, i hvilket omfang behandlings- og specialundervisningstilbuddet varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling under sygdom, for børn og unge, der er henvist til tilbuddet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 1.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen, herunder krav til indgivelse af ansøgning og om kvalitetsaftalens form og indhold.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om behandlings- og specialundervisningstilbuddenes indgivelse af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet, så der stilles krav om, at ansøgningen har karakter af behandlings- og specialundervisningstilbuddets forslag til udfyldning af kvalitetsaftalen. Det forventes dermed at blive en forudsætning for, at ansøgning kan anses for indgivet, at denne i alt væsentligt indeholder de oplysninger om tilbuddets egne forhold, som er nødvendige for beliggenhedskommunens behandling af ansøgningen.

Det vil bero på en konkret vurdering, om en ansøgning kan anses for indgivet i de situationer, hvor kommunen vurderer, at denne har behov for yderligere oplysninger til brug for behandlingen af ansøgningen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at udforme rammerne for kvalitetsaftalen, herunder forventes børne- og undervisningsministeren at udarbejde en skabelon, som kommunerne vil skulle anvende til godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbud. Parter og interessenter vil skulle inddrages i udformningen af skabeloner, og aftalepartierne forelægges oplæg til skabeloner.

Børne- og undervisningsministeren vil også skulle fastsætte krav til kvalitetsaftalens form og indhold. Det vil f.eks. kunne bestemmes, at kommunalbestyrelsen skal stille krav om indsendelsesfrister og regnskabsår i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen, da det vil være et krav, at årsbudgettet godkendes før budgetåret går i gang, jf. lovforslagets § 13, stk. 1, og bemærkningerne hertil. Det vil endvidere kunne bestemmes, hvilke oplysninger, herunder i form af nøgletal og regnskabsaflæggelse, der skal indgå i en årlig rapport, jf. lovforslagets § 13, stk. 2, eller om hvilke krav til revision, der vil kunne stilles, jf. lovforslagets § 13, stk. 3.

Der forventes fastsat regler om, at kvalitetsaftalen, foruden de krav til undervisningens indhold m.v., som vil følge af folkeskoleloven, vil skulle fastlægge kvaliteten for de sociale indsatser, som behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle yde.

Kvalitetsaftalen vil skulle omfatte målgruppen for det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud og kompetencer hos medarbejdergruppen, herunder hvilke socialpædagogiske og psykologfaglige kompetencer, tilbuddet omfatter.

Kvalitetsaftalen vil skulle opstille kriterier for kvalitet med henblik på at give grundlag for ensartede vurderinger af behandlings- og specialundervisningstilbuddene og derved minimere unødigt bureaukrati. Det vil skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes og de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

Kvalitetsaftalen vil være baseret på en kvalitetsmodel, som kommunalbestyrelsen vil skulle anvende i godkendelse af tilbuddene og i tilsynet hermed. Kvalitetsmodellen vil være struktureret ud fra de overordnede temaer, der fremgår af §§ 10, 11 og 13. Temaerne vil blive konkretiseret i kvalitetskriterier, som vil være mål for indsatsen i tilbuddene. Der vil blive opstillet indikatorer til hvert enkelt kriterium.

Der henvises til lovforslagets § 10, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Dagbehandlingstilbud er institutionelt ureguleret og er ikke i dag underlagt en samlet godkendelse eller driftsorienteret tilsyn. Det følger dog af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at dagbehandlingstilbud skal indgå en overenskomst om undervisningen med kommunen, hvor kommunens krav til undervisningen og tilsynet hermed skal være omfattet.

De gældende regler om indgåelse af overenskomster med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1, 3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkningers pkt. 2.3.2.

Det foreslås i § 10, stk. 1, at det er en betingelse for beliggenhedskommunens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vil skulle foretage en afvejning af de oplistede temaer i den foreslåede bestemmelse i stk. 2, og konkret vurdere om tilbuddet har den fornødne kvalitet. Denne vurdering vil kunne skrives ind i kvalitetsaftalen.

Den fornødne kvalitet vil skulle sikre, at de børn og unge, der både har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk behandling eller støtte og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, vil modtage et relevant tilbud af høj kvalitet, der lever op til både kravene i barnets lov og i folkeskoleloven.

Det foreslås i § 10, stk. 2, at kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.

4) Målgrupper, metoder og resultater

5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov.

6) Økonomiske forhold, jf. § 11.

7) Fysiske rammer.

8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Den foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, om betingelserne for at godkende et tilbud som et behandlings- og specialundervisningstilbud er opfyldt i forhold til både den undervisningsmæssige del og den socialfaglige del.

Vurderingen af om et tilbud vil have den fornødne kvalitet, vil skulle ske ud fra en samlet faglig vurdering under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Kommunalbestyrelsen vil skulle ved godkendelse foretage en bedømmelse af alle forholdene.

Der vil være tale om en kvalitetsmodel, der vil skulle lægge sig op af kvalitetsmodellen på det sociale område, hvor der opstilles en række kvalitetsstandarder med henblik på at minimere bureaukrati. Kvalitetsmodellen vil skulle anvendes i vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbud ved godkendelse og i tilsynet med tilbuddet. Kvalitetsmodellen vil for behandlings- og specialundervisningstilbud, foruden de undervisningsmæssige krav, skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændigheder samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

Det følger af den foreslåede § 10, stk. 2, nr. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde krav om undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder krav til undervisningen, som følger af den foreslåede i bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b som affattet som affattet ved § 1, nr. 12, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Tilbuddenes kvalitet inden for undervisningen vil herefter skulle vurderes inden for følgende temaer:

1) Undervisningens organisering.

2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.

3) Kompetencer hos medarbejdere og ledelsen.

4) Samarbejde med det lokale skolevæsen.

Undervisningens indhold vil være reguleret i folkeskoleloven, og tilbuddene vil skulle opfylde alle kravene til undervisning for at kunne godkendes. Der henvises til folkeskoleloven for en nærmere gennemgang af temaernes indhold.

Efter § 10, stk. 2, nr. 2, vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets organisation og ledelse.

Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om tilbuddet har en hensigtsmæssig organisering og en kompetent og ansvarlig ledelse, herunder om ledelsen og tilbuddets daglige drift er præget af relevant faglig viden og handlingskompetencer i forbindelse med de løbende udfordringer.

Følgende indikatorer vil kunne opstilles:

- Ledelsen vil skulle have de relevante kompetencer til at lede både specialundervisningstilbuddet og behandlingstilbuddet.
- Ledelsen vil skulle have en sikker viden om beføjelser i forbindelse med afgørelser om tilbuddet til det enkelte barn, herunder særlige indsatser.
- Tilbuddet vil skulle være organiseret med klare aftaler og procedurer i forbindelse med samarbejdet med den sociale forvaltning og ekstern faglig supervision på det specialpædagogiske område.
- Tilbuddet vil skulle have et organiseret samarbejde med den kommunale sundhedstjeneste og tandpleje på lige fod med de kommunale folkeskoler.

Efter det foreslåede i § 10, stk. 2, nr. 3, vil elevernes mulighed for at opnå selvstændighed og indgå i relationer skulle vurderes i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets kvalitet.

Det vil være et centralt mål med den sociale indsats at understøtte, at barnet eller den unge i så høj grad som muligt vil indgå i sociale relationer og vil kunne leve et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov, herunder muligheden for at kunne vende tilbage til folkeskolen og modtage den relevante socialfaglige støtte og behandling i tilknytning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i almenklasser, specialklasser eller på specialskoler.

Kommunalbestyrelsen vil kunne vurdere tilbuddene på deres mulighed for at medvirke til, at barnet eller den unge understøttes i sin personlige udvikling og aktive deltagelse i sociale aktiviteter og netværk, herunder deltagelse i undervisning, netværk og relationer på sociale medier, samt at tilbuddene understøtter børnene og/eller de unge i at deltage i undervisning og fritidsaktiviteter, hvis det enkelte barn har behov for dette. Tilbuddene vil endvidere kunne medvirke til, at barnet eller den unge opnår kompetencer og færdigheder, der kan lette den daglige tilværelse og forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Tilbuddets indsats og aktiviteter vil kunne rettes imod disse mål, og det vil kunne afspejles i tilbuddets åbenhed mod samt involvering i og af det omkringliggende lokal- og civilsamfund.

Tilbuddene vil endvidere kunne vurderes på deres mulighed for at understøtte barnet eller den unge i deres relationer til familie og øvrige netværk, herunder at have opmærksomhed på at understøtte gode relationer til søskende og til venner. Barnet eller den unge vil ligeledes kunne understøttes i at have en fortrolig relation til en eller flere voksne, der har en positiv betydning for deres liv.

Tilbuddene vil kunne opstille konkrete individuelle mål for den pædagogiske støtte og behandling.

Tilbuddene vil skulle anvende metoder i den pædagogiske støtte og behandling, der er anerkendte, opdaterede og er baseret på dokumenteret viden.

Efter det foreslåede i § 10, stk. 2, nr. 4, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgrupper, metoder og resultater.

Det vil indebære, at det vil skulle være et klart formål med den sociale indsats, og at tilbuddets metoder kan medvirke at sikre elevernes trivsel og resulterer i den ønskede udvikling for eleverne, herunder muligheden for at kunne vende tilbage til folkeskolen og modtage den relevante socialfaglige støtte og behandling i tilknytning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i almenklasser, specialklasser eller på specialskoler. Det vil derfor være et krav, at tilbuddet vil kunne redegøre for dets

målsætning, målgruppe og metoder, samt redegøre for, hvordan og i hvilken grad de valgte metoder bidrager til opnåelse af de konkrete mål, som tilbuddet i samarbejde med eleverne og disse forældre sætter for de enkelte elevers udvikling og trivsel.

Det vil have betydning for vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets vil kunne understøtte barnets og den unges fysiske og mentale sundhed og trivsel, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddets viden og indsats i forhold til at sikre sundhed og trivsel modsvarer målgruppens behov.

Der vil kunne være tale om indsatser i forhold adfærd på sociale medier, kost og motion. Behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil kunne sikre medinddragelse, respekt for barnets og den unges værdighed, autonomi og integritet.

Det vil også indebære, at tilbuddet arbejder med resultatdokumentation og vil kunne sandsynliggøre, at deres indsats opnår en forventet og positiv effekt. Tilbuddet vil skulle anvende meddelelsesbogen, jf. folkeskolelovens § 13 b, for alle elever og vil skulle udvide denne for elever med udfordringer i skolen. Meddelelsesbogen vil skulle indeholde en formativ evaluering af elevens behov i undervisningen. Meddelelsesbogen vil skulle være orienteret mod et samarbejde mellem elev, forældre og tilbuddet.

Efter barnets lovs § 91, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til, om der skal udarbejdes henholdsvis en barnets plan og en ungeplan, når der blandt andet træffes afgørelser om indsatser efter barnets lovs § 32, stk. 1. Efter barnets lovs § 91, stk. 2, og § 108, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde henholdsvis en barnets plan og en ungeplan, når der træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47. Efter barnets lovs § 92, skal barnets plan indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen eller anbringelsen. Planen skal så vidt muligt udarbejdes i samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren. De konkrete mål skal afspejle det enkelte barns eller den enkelte unges ønsker og behov. Efter § 109 skal ungeplanen tage udgangspunkt i den unges ønsker og behov og tage hensyn til forholdene i den konkrete sag. Ungeplanen skal indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med indsatsen eller anbringelsen. Meddelelsesbogen og barnets plan eller ungeplanen vil skulle koordineres, sådan at begge redskaber understøtter det fælles sigte med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

I forhold til målgruppen for undervisningsdelen af tilbuddet vil dette indgå under den foreslåede bestemmelses nr. 1, og der henvises til § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvor dette forhold er beskrevet.

Efter det foreslåede i § 10, stk. 2, nr. 5, skal kommunalbestyrelsen vurdere kompetencer hos behandlings- og specialundervisningstilbuddets medarbejdere, der varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov.

Det vil være afgørende for kvaliteten i tilbuddet, at tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere har de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til tilbuddets målsætninger og målgruppe, de metoder tilbuddet anvender, samt barnets eller den unges aktuelle behov. Børn og unge vil skulle sikres en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer.

Tilbuddet vil således kunne have en fastlagt plan for den relevante faglige udvikling af de socialpædagogiske kompetencer, og tilbuddets socialpædagogiske medarbejdergruppe vil kunne besidde kompetencer til flerfagligt arbejde.

Det bemærkes, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indhente børneattest efter regler fastsat med hjemmel i lov om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale m.v. (børneattestloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 362 af 2. april 2014. De nærmere regler herom vil fremgå af Børne- og Undervisningsministeriets bekendtgørelse om indhentelse af børneattest ved ansættelse og beskæftigelse af personer i skoler, fritids- og klubtilbud.

Det foreslås i § 10, stk. 2, nr. 6, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske forhold, jf. § 11.

Det foreslåede vil indebære, at kommunen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet samlet set har den fornødne kvalitet, vil skulle inddrage, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til både, om der er sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet, og til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske bæredygtighed og gennemsigtighed, samt tillægge denne vurdering den fornødne vægt i forhold til de øvrige elementer i vurderingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets samlede kvalitet.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen samtidig med vurderingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets samlede kvalitet, også vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets første årsbudget opfylder kravene i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, hvorefter kommunalbestyrelsen godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget vil være en forudsætning for opretholdelse af godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslås i § 10, stk. 2, nr. 7, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og godkende behandlings- og specialundervisningstilbuddets fysiske rammer.

Tilbuddets fysiske rammer vil være en central del af tilbuddet. Det vil være centralt, at rammerne både rummer den socialfaglige indsats og specialundervisningen, hvilket betyder at tilbuddets omgivelser, indretning, faciliteter og stand, vil skulle understøtte målgruppens behov og formålet med indsatsen.

Tilbuddets fysiske rammer vil skulle understøtte børnenes udvikling og trivsel og vil skulle være egnet til at give et varieret og motiverende undervisningsmiljø.

Tilbuddet vil skulle tilbyde læringsfremmende undervisningslokaler med mulighed for særlige indretninger til elever med særlige behov, f.eks. stille- og fordybelseszoner.

Tilbuddets fysiske rammer vil skulle leve op til kravene i undervisningsmiljøloven og være sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Tilbuddet vil skulle tilbyde tilgængelighed, herunder adgang til de nødvendige kompenserende hjælpemidler.

Det foreslås i § 10, stk. 2, nr. 8, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Det foreslåede har til hensigt at styrke kvaliteten i både undervisningsdelen og i den socialfaglige del af tilbuddet ved at sikre, at tilbuddet vil skulle samarbejde med socialforvaltningen, skolevæsen og andre relevante myndigheder. Det vil skulle smidiggøre samarbejdet med kommunen, og vil skulle sikre et helhedsorienteret tilbud til barnet.

Samarbejdet vil skulle være gensidigt forpligtende, således at både behandlings- og specialundervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen forpligter sig i forhold til at sikre et tilbud med den fornødne kvalitet.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil f.eks. skulle indgå, hvorvidt behandlings- og specialundervisningstilbuddet giver de nødvendige oplysninger til at vurdere tilbuddets kvalitet og forholdene for de enkelte børn og unge, der er henvist til tilbuddet, samt hvordan tilbuddet samarbejder med beliggenhedskommunen og socialtilsynet i forbindelse med tilsynsbesøg. Se hertil lovforslagets § 14 og bemærkningerne hertil.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil endvidere skulle indgå, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, så det sikres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddet deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddet i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projekttuger m.v.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil herudover skulle indgå, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, så det sikres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har adgang til de fornødne faciliteter, herunder undervisningslokaler, som tilbuddet ikke kan forventes selv at råde over, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har et samarbejde med en nærliggende folkeskole om de aspekter af undervisningen, som tilbuddet ikke selv vil kunne påtage sig, herunder prøveafleggelse m.v.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering af, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, vil kommunalbestyrelsen skulle tage afsæt i en konstatering af, hvilke ressourcer kommunalbestyrelsen har til rådighed på det pågældende område, og hvordan disse ressourcer kan fordeles uden usaglig forskelsbehandling mellem de forskellige dele af kommunens samlede skoletilbud, herunder folkeskoler, specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud m.v. Beliggenhedskommunen vil således skulle overveje, hvorvidt kommunen har mulighed for at stille eventuel overskydende kapacitet til rådighed for behandlings- og specialundervisningstilbud, der søger om eller allerede har indgået kvalitetsaftale med kommunen, og ikke selv råder over de nødvendige faciliteter. Det er ikke hensigten, at kommunen vil skulle være forpligtet til at stille f.eks. særlige faglokaler til rådighed for behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen, eller at kommunen vil skulle være forpligtet til at tilvejebringe yderligere kapacitet, hvis det ønskes af et behandlings- og specialundervisningstilbud. Det er heller ikke hensigten, at kommunen vil skulle påtage sig en økonomisk byrde i forbindelse med behandlings- og specialundervisningstilbuds adgang til kommunens faciliteter. Det er derimod hensigten, at kommunen, hvis den har ledig kapacitet, på samme måde som hidtil vil kunne stille denne til rådighed mod vederlag, ligesom kommunen gør for andre skoler, institutioner og foreninger m.v., der måtte ønske at benytte kommunens faciliteter. Kommunen vil i givet fald skulle tage stilling til fordelingen af eventuel ledig kapacitet uden usaglig forskelsbehandling mellem de skoler, institutioner og foreninger m.v., der måtte ønske at benytte den. I denne forbindelse vil der kunne lægges vægt på, om ønsket om adgang til den overskydende kapacitet er begrundet i lovbestemte krav til undervisning af undervisningspligtige børn og unge, eller om det er begrundet i et ønske om at stille en fritidsaktivitet til rådighed. Kommunalbestyrelsen vil derimod ikke kunne lægge vægt på, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen måtte ønske at prioritere etableringen af behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen.

I kvalitetsaftalen vil der således skulle redegøres for, hvordan behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante myndigheder vil foregå, både i forhold til de generelle udfordringer og samarbejdet i forhold til de konkrete børn og unge, der henvises til tilbuddet.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 2, nr. 4, som affattet ved § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvorefter kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, blandt andet vurderes inden for temaet ”samarbejde med det lokale skolevæsen”.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det følger af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab, jf. bestemmelsens nr. 5.

De gældende regler om dagbehandlingstilbuds økonomi og om økonomien i andre sociale tilbud er nærmere beskrevet i pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 11, stk. 1, at beliggenhedskommunen påser, at behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet. I vurderingen af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår

- 1) at der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger,
- 2) at årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer,
- 3) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe, og
- 4) at der er udarbejdet årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen.

Det foreslåede i § 11, stk. 1, nr. 1, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, at der ifølge behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det kan konstateres, at årsbudgettet for både private og offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud er realistisk og omfatter samtlige forventede indtægter og udgifter for tilbuddet.

Det vil være en forudsætning for denne vurdering, at beliggenhedskommunen tager stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets ejerforhold.

Det følger endvidere, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at der er balance mellem de forventede indtægter og omkostninger, således at budgettet er baseret på en realistisk forventning til antallet af elever, der vil blive henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet i det pågældende regnskabsår, både ud fra det oplyste antal pladser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 2, og ud fra forventningerne til belægningsgraden i lyset af målgruppe, metoder og fysiske rammer m.v. Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1, indeholder de krav, der er fælles for alle organisationsformer, dvs. både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, nr. 2, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget afspejler tilbuddets målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det kan konstateres, at årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder og planer m.v.

Den foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget afspejler målgruppe og metoder, herunder med hensyn til, hvilke indretninger og personaleressourcer, behandlings- og specialundervisningstilbuddet planlægger at gøre brug af. I det omfang behandlings- og specialundervisningstilbuddet måtte have planer om faglig udvikling eller større ændringer, vil kommunalbestyrelsen skulle sikre sig, at der er afsat de fornødne ressourcer hertil.

Ved vurderingen vil kommunalbestyrelsen kunne basere sig på sit kendskab til området og de delelementer, der indgår i behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det kunne f.eks. være kendskab til udgifter til de nødvendige fysiske indretninger til de børn og unge, der er i behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgruppe, til de nødvendige personalemæssige ressourcer samt til omkostningerne ved at tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens regler.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1, indeholder de krav, der er fælles for alle organisationsformer, dvs. både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 11, stk. 1, nr. 3, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, om der er sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det vurderes, at der er sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kommunalbestyrelsen ved den foreslåede godkendelse af metoder, målgrupper m.v., jf. lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 4, og af økonomien, jf. lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 7, vil skulle se disse i sammenhæng. Det vil gælde for både undervisningsdelen og den sociale del af tilbuddet.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1, indeholder de krav, der er fælles for alle organisationsformer, dvs. både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 11, stk. 1, nr. 4, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, at der er udarbejdet årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen. Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det kan konstateres, at der er udarbejdet årsbudget og regnskab for både det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og for specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslåede har til hensigt at sikre, at beliggenhedskommunen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, både tager stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget og tilbuddets regnskab, og at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af begge disse både tager stilling til økonomien i det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt i specialundervisningsdelen.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kommunalbestyrelsen skal stille krav i kvalitetsaftalen om, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle udarbejde både et årsbudget og et regnskab, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddets budgetter og regnskaber vil skulle specificere alle poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed. Det vil ikke skulle være en betingelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddenes årsbudgetter og årsregnskaber er reviderede.

Det foreslåede vil herved give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at føre et relevant tilsyn både med det samlede behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi og med, at der ikke trækkes udbytte ud af specialundervisningsdelen.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1, indeholder de krav, der er fælles for alle organisationsformer, dvs. både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det bemærkes herudover, at behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger regnskab efter forskellige regler afhængig af, om de er oprettet af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Regionale behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger således regnskab efter reglerne herom i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 447 af 8. april 2022. Kommunale behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger regnskab efter reglerne herom i kommunestyrelsesloven. Private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle aflægge regnskab efter reglerne herom i årsregnskabsloven, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 2.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændret virksomhedsform, jf. hertil lovforslagets § 7, 2. pkt., vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 4, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det

forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. nærværende bestemmelse og lovforslagets § 13, stk. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 2, at i vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår udover de i stk. 1 opregnede forhold

- 1) at behandlings- og specialundervisningstilbuddets soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad,
- 2) om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomiske bæredygtigt,
- 3) om der er gennemsigthed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, og
- 4) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år og
- 5) behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Det foreslåede vil indebære, at alle betingelserne skal være opfyldt, for at kommunalbestyrelsen vil kunne godkende et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 1, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om tilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, at det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det kan konstateres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets soliditetsgrad er rimelig.

Soliditetsgrad er et nøgletal, der viser, hvor stor en del af virksomhedens samlede aktiver der ikke er finansieret af gæld. Tallet kan derfor give en indikation af, hvor store økonomiske udsving virksomhedens økonomi kan klare. En nystartet virksomhed vil normalt have en lavere soliditetsgrad end en mere veletableret virksomhed.

Det foreslåede vil således indebære, at beliggenhedskommunen skal forholde sig til, om et behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi er tilstrækkelig konsolideret til at kunne klare udsving i f.eks. elevgrundlaget.

Formålet med denne vurdering vil være at sikre, at de behandlings- og specialundervisningstilbud, som kommunalbestyrelsen benytter sig af, vil kunne varetage de støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og den specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand, som kommunalbestyrelsen har henvist børn og unge til, i hele den periode, hvor barnet eller den unge er henvist.

Det foreslåede skal således ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 2, nr. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet på sigt vurderes at have de nødvendige økonomiske rammer til at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet kan levere ydelser af den kvalitet, der er aftalt i kvalitetsaftalen med kommunalbestyrelsen, og kunne opfylde sine økonomiske forpligtelser over for tredjemand.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og

specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 2, indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 2, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det vurderes, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt.

Beliggenhedskommunen vil således skulle vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet også på sigt har de nødvendige økonomiske rammer til at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet kan levere ydelser af den kvalitet, der er aftalt i kvalitetsaftalen med kommunalbestyrelsen, og kunne opfylde sine økonomiske forpligtelser over for tredjemand.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens vurdering efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, nr. 3, om hvorvidt behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe, og vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 2, nr. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen som led i vurderingen skal sikre sig, at det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 2, indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af

kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 3, vil betyde, at det ved beliggenhedskommunens vurdering af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi er gennemsigtig.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at det kan konstateres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi er gennemsigtig.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen skal sikre sig, at kommunalbestyrelsen kan foretage en kvalificeret vurdering af økonomien og har mulighed for at gennemskue oplysningerne om behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi til brug for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt kommunalbestyrelsen vil benytte sig af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det vil f.eks. kunne indgå i kommunalbestyrelsens vurdering, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet i sin regnskabspraksis benytter usædvanlige regnskabsprincipper, herunder i forbindelse med handel med eventuelle andre virksomheder inden for samme koncern.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 2, indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 4, vil betyde, at der ved beliggenhedskommunens vurdering af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå, i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at omfanget af udbytte, som er udbetalt fra behandlings- og specialundervisningstilbuddet de seneste 5 år, indgår i vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet.

Det foreslåede har til hensigt, at skabe større gennemsigthed med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder gennemsigthed med udbetaling af udbytte.

Ved vurderingen af omfanget af udbetalt udbytte vil kommunalbestyrelsen indledningsvist skulle påse, at der alene er udbetalt udbytte fra den socialfaglige indsats i tilbuddet. Det vil således alene være midler til den socialfaglige indsats, der vil kunne danne grundlag for udbytte, idet tilbuddenes midler til undervisning ikke kan anvendes til andre formål, herunder udbytte. Der henvises til § 1, nr. 12, og

bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Herudover vil kommunalbestyrelsen skulle sikre sig, at det udbetalte udbytte ikke antager et omfang, der er egnet til at påvirke kvaliteten af den faglige indsats, jf. hertil lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil ovenfor, eller antager et omfang, der giver grund til at betvivle, om offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten, jf. nedenfor.

Det bemærkes, at det udbetalte udbytte for visse private behandlings- og specialundervisningstilbud vil være 0 kr. For selvejende institutioner og andre ikke-kommercielle private tilbud skal overskud således blive i tilbuddet og anvendes til det formål, de er afsat til, mens det for de kommercielle private tilbud er muligt at trække et overskud ud som udbytte til ejerkredsen.

Det foreslåede vil ikke indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle offentliggøre omfanget af udbytte. Hensigten med det foreslåede vil således alene være at sikre, at oplysningerne indgår i kommunens beslutningsgrundlag.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 2, indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det følger af det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 5, at der i beliggenhedskommunens vurdering af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal indgå behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for beliggenhedskommunens godkendelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen, indgår i vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at beliggenhedskommunen vil skulle vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelse, således at oplysningerne vil kunne indgå i beslutningsgrundlaget, når der skal vælges behandlings- og specialundervisningstilbud til konkrete børn eller unge.

I vurderingen vil kommunalbestyrelsen skulle indrømme det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud en vis margin og tilstræbe en så forsigtig og objektiv vurdering som muligt.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle se på den samlede lønpakke. Den samlede lønpakke vil omfatte selve lønnen samt pension og andre personalegoder. Andre personalegoder vil f.eks. kunne være bonus, overskudsdeling, resultatløn og lignende, firmabil, fri telefon samt betalt computer på privatadressen. Sundhedsforsikring, fri avis, idræts- og motionstilbud og lignende vil også kunne indgå som elementer i den samlede lønpakke.

Kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om lønudgiften står i et rimeligt forhold til ledelsens opgaver og kvalifikationer m.v. Det vil f.eks. kunne indgå, om ledelsen besidder særlige kvalifikationer eller varetager opgaver ud over ledelsesopgaven, f.eks. særlige undervisningsopgaver.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle vurdere, om lønudgiften står i rimeligt forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. I denne vurdering vil kommunalbestyrelsen blandt andet kunne sammenligne ledelsens løn med andre tilbuds lønomkostninger til deres ledelse, og vil i den forbindelse kunne se på generelle lønomkostninger i sammenlignelige tilbud, f.eks. tilbud af samme størrelse og til samme målgruppe. Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets lønomkostninger til ledelse vurderes at være rimelige sammenholdt med lignende tilbuds lønomkostninger eller om lønomkostningerne til ledelsen vurderes at ligge henholdsvis over eller under gennemsnittet.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 1 og 2, i vidt omfang svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1-3, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser i § 11, stk. 2, indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føre tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 3, at beliggenhedskommunen, i sin vurdering af om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1-2, skal tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet og regnskaberne.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsens vurdering som udgangspunkt vil skulle baseres på de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet, herunder f.eks. oplysninger om forventet omsætning, driftsomkostninger og investeringer, og af regnskabet, herunder f.eks. realiseret overskud fra henholdsvis den socialfaglige del og specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, balancens poster og størrelse samt oplysninger i ledelsespåtegning, ledelsesberetning og revisorpåtegning i det omfang regnskabet måtte indeholde disse.

De nævnte oplysninger bør som udgangspunkt være tilstrækkelige for kommunalbestyrelsen til at kunne foretage en vurdering af kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. Kommunalbestyrelsen vil således skulle foretage en konkret vurdering af behovet for yderligere oplysninger og

ikke anmode om flere eller mere omfattende oplysninger end nødvendigt i overensstemmelse med den almindeligt gældende officialprincip.

Kommunalbestyrelsen vil kunne bede behandlings- og specialundervisningstilbuddet om at fremlægge oplysninger og dokumenter til brug for vurderingen af, om betingelserne for at indgå kvalitetsaftale er opfyldt. Kommunalbestyrelsen vil også kunne tillægge det processuel skadevirkning, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet undlader at efterkomme anmodningen. Det betyder, at kommunalbestyrelsen vil kunne lægge til grund, at en betingelse ikke er opfyldt, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke fremlægger den ønskede dokumentation for, at den er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Det følger af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet tilsynsfunktionen og dens indhold, jf. bestemmelsens nr. 3. Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 3, at den i stk. 1, nr. 3, nævnte tilsynsfunktion blandt andet skal sikre, at undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner, jf. stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

De gældende regler om tilsyn med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 og 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, at beliggenhedskommunen har ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet og fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder kvalitetsaftalen, jf. §§ 8-10, og har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 11, samt om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget kan godkendes, jf. § 13.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune vil have eneansvaret for at føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. Dette vil også være tilfældet i forhold til kommunens egne behandlings- og specialundervisningstilbud og i forhold til andre kommuners eller regioners behandlings- og specialundervisningstilbud. Det vil være kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der skal indgå en aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 12, stk. 2.

Ved beliggenhedskommunens tilsyn vil der skulle lægges vægt på behandlings- og specialundervisningstilbuddets faktiske evne til at opfylde betingelserne.

Kommunalbestyrelsens tilsyn vil skulle omfatte, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder den kvalitetsaftale, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 8-10, som kommunalbestyrel-

sen har indgået med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 11, samt om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget kan godkendes, jf. § 13.

Kommunalbestyrelsen vil således skulle påse, at hvert enkelt punkt i den indgående kvalitetsaftale er opfyldt, herunder om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder de aftalte indikatorer under hvert af kvalitetsaftalens temaer.

Ved tilsynet vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 9 og 10, da disse vil være en forudsætning for kvalitetsaftalen, uanset om de er omtalt i kvalitetsaftalen eller ej. Kommunalbestyrelsen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således ikke kunne aftale sig fra, at tilsynet omfatter alle betingelserne for godkendelse.

Kommunalbestyrelsen vil herudover skulle føre tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomisk kvalitet efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, og at kommunalbestyrelsen årligt vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget opfylder betingelserne for godkendelse i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen vil skulle føre tilsyn med specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand efter den foreslåede i bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b som affattet ved § 1, nr. 12, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det bemærkes herudover, at det foreslåede vil indebære, at området som udgangspunkt fortsat vil være underlagt det almindelige tilsyn med kommunerne efter kommunestyrelsesloven, som varetages af Ankestyrelsen.

Det følger af den foreslåede § 12, stk. 2, at beliggenhedskommunen indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2, stk. 2, 3 og 6, i lov om socialtilsyn, om at socialtilsynet fører fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Beliggenhedskommunen kan indgå aftale med socialtilsynet om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1, i et videre omfang end efter 1. pkt.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle indgå aftale med socialtilsynet, sådan at det sikres, at kommunalbestyrelsen foretager et fagligt velfunderet tilsyn med den socialfaglige del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det indebærer, at socialtilsynet vil skulle medvirke til at føre tilsyn med den socialfaglige indsats, der gives inden for kvalitetsaftalens temaer efter den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 2, nr. 2-5 og 7-8. Det betyder, at socialtilsynet ikke som udgangspunkt vil skulle føre tilsyn med undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v. efter § 10, stk. 2, nr. 1, og økonomiske forhold efter § 10, stk. 2, nr. 6.

Det bemærkes, at socialtilsynenes ansvarsområder er reguleret i § 2 i lov om socialtilsyn, hvorefter kommunalbestyrelsen i en kommune inden for hver region har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med en række forskellige tilbud, der er omfattet af barnets lov, serviceloven eller sundhedsloven. Socialtilsynene er således specialiserede i at føre tilsyn med sociale tilbud og har et indgående kendskab til de bestemmelser om kvalitetsmodellen efter socialtilsynsloven, som nærværende lovforslags bestemmelser i vidt omfang bygger på. Der henvises til pkt. 2.4.1.2 og 2.4.2 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i socialtilsynslovens § 3,

stk. 4, som affattet ved lovforslagets § 22, nr. 1, hvorefter socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse udfører tilsyn med den pædagogiske støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og på baggrund af den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 12, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Beliggenhedskommunen og socialtilsynet vil herudover kunne indgå aftale om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter stk. 2.

En sådan aftale vil f.eks. kunne omfatte tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomiske kvalitet.

Det følger af den foreslåede § 12, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beliggenhedskommunens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om det tilsyn, som kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vil skulle føre med behandlings- og specialundervisningstilbud.

En sådan bemyndigelse vil skulle benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand. Der vil således kunne fastsættes regler om, hvilke bestemmelser om specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand, der vil skulle påses overholdt, f.eks. regler om fritagelse for fag, test og prøver, om timetal samt om undervisningens kvalitet og indhold.

En sådan bemyndigelse vil endvidere skulle benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling. Der vil således f.eks. kunne fastsættes regler om, at beliggenhedskommunen skal deltage i socialtilsynets tilsynsbesøg i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om tilsynets karakter og omfang, herunder om, at der skal foretages besøg, om disse skal være anmeldte eller uanmeldte og med hvilken hyppighed. Sådanne bestemmelser om tilsynsbesøg vil tidligst kunne finde anvendelse fra den 1. juli 2024.

Det bemærkes, at bemyndigelsen også vil skulle ses i lyset af det tilsyn med kommunalbestyrelsen, som forudsættes gennemført af Børne- og Undervisningsministeriet – i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet – efter de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 57 f og 57 g som affattet ved § 1, nr. 17, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det følger af den foreslåede § 12, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med social- og boligministeren fastsætter nærmere regler om beliggenhedskommunernes indgåelse af aftale med socialtilsynet om socialtilsynets tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet efter forudgående forhandling med social- og boligministeren.

Der vil kunne fastsættes nærmere regler om omfanget af socialtilsynets opgaver i forbindelse med tilsynet, herunder f.eks. nærmere regler om hyppigheden og karakteren af socialtilsynets tilsyn og om, hvilke dele af kvalitetsaftalen, som socialtilsynet skal føre tilsyn med efter aftale med beliggenhedskommunen.

Der vil endvidere kunne fastsættes nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet, herunder f.eks. om udveksling af oplysninger mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet og om socialtilsynets afrapportering af det gennemførte tilsyn over for beliggenhedskommunen. Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om, i hvilket omfang tilsyn gennemføres under samtidig deltagelse af flere myndigheder m.v.

Der vil således kunne fastsættes forholdsvis præcise minimumskrav til, hvad socialtilsynet skal føre tilsyn med, således at det vil være muligt at etablere en standardaftale som udgangspunkt for socialtilsynets opgavevaretagelse. Det vil dog være op til det enkelte socialtilsyn, om dette vil acceptere konkrete tilpasninger i aftalegrundlaget. Det kunne f.eks. være i forhold til mindre kommuner med få behandlings- og specialundervisningstilbud, som derfor har et større behov for at kunne trække på socialtilsynets kompetencer.

Der forventes endvidere fastsat nærmere regler om, at beliggenhedskommunen kan indgå aftale med socialtilsynet om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, i videre omfang end efter § 12, stk. 2, 1. pkt., således at beliggenhedskommunen og socialtilsynet kan indgå aftale om, at socialtilsynet bistår med det økonomiske tilsyn som beskrevet i lovforslagets § 11.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Det følger af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder (bekendtgørelsen om interne skoler), at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab, jf. bestemmelsens nr. 5.

De gældende regler om behandlings- og specialundervisningstilbuds budgetter og regnskaber fremgår af pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Det følger af den foreslåede § 13, stk. 1, at beliggenhedskommunen årligt godkender behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet

- 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer,
- 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed,
- 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og
- 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Det foreslåede indebærer, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen årligt vil skulle tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudget. Kommunalbestyrelsen vil enten kunne godkende årsbudgettet i sin helhed eller afvise at godkende årsbudgettet med henvisning til, at årsbudgettet på baggrund af enkelte poster ikke opfylder betingelserne herfor i lovforslagets § 13.

Det vil være et krav, at budgettet opfylder alle fire krav samtidig for at blive godkendt.

Det vil endvidere være et krav, at årsbudgettet godkendes før budgetåret går i gang. Det vil således være nødvendigt for kommunalbestyrelsen at stille krav om indsendelsesfrister og regnskabsår i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen.

Det foreslåede omfatter derved de indholdsmæssige krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudgetter, mens den efterfølgende vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet på det grundlag må anses for at have den fornødne økonomiske kvalitet, vil skulle foretages efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at årsbudgettet for både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle være realistiske og omfatte samtlige forventede udgifter og indtægter for tilbuddet. Kommunalbestyrelsen vil således i forbindelse med gennemgangen af de enkelte poster i årsbudgettet skulle vurdere disse op imod behandlings- og specialundervisningstilbuddets godkendelse, herunder den eller de målgrupper, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt til, behandlings- og specialundervisningstilbuddets metoder og indsatser m.v. Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne pålægge et tilbud at afsætte et bestemt beløb til f.eks. kompetenceudvikling. Der henvises i denne forbindelse også til lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede i § 13, stk. 1, nr. 1, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle sikre den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.

Årsbudgettet vil således skulle sikre balance mellem omkostninger og indtægter samt vise, hvilket fagligt ambitionsniveau behandlings- og specialundervisningstilbuddet har.

Det vil bero på en konkret vurdering, som foretages af kommunalbestyrelsen, om betingelsen er opfyldt.

Det bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt de faglige ambitioner er tilstrækkelige, vil være en vurdering efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 1.

Det foreslåede i § 13, stk. 1, nr. 2, vil indebære, at årsbudgettet ikke vil kunne indeholde udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til samtlige forventede indtægter og udgifter for at vurdere, om der er optaget poster, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Uvedkommende poster vil eksempelvis kunne være køb af varer og tjenesteydelser til ledelsen eller personalet, som ligger ud over sædvanlig drift eller aflønning, eller investeringer i nye aktiviteter, som ikke ligger inden for rammerne af et behandlings- og specialundervisningstilbud, f.eks. hvis tilbuddet ønsker at etablere drift af et særligt dagtilbud, jf. barnets lovs § 83, eller et særligt klubtilbud, jf. barnets lovs § 84.

Kommunalbestyrelsen vil både skulle tage stilling til forventede udgifter og indtægter til behandlingsdelen efter barnets lov og undervisningsdelen efter folkeskoleloven.

Det foreslåede i § 13, stk. 1, nr. 3, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle give mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler.

Det foreslåede vil således indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil skulle sikre sig, at de forventede indtægter og udgifter giver mulighed for en ansvarlig anvendelse af offentlige midler.

Det foreslåede vil for kommunalbestyrelsen betyde, at denne ved gennemgangen af årsbudgettet vil skulle forholde sig til forvaltningen af offentlige midler.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 13, stk. 1, nr. 4, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle adskille poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Det foreslåede vil indebære, at årsbudgettet både vil skulle indeholde et samlet budget for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og en specifikation af poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Det foreslåede har til formål at sikre, at kommunalbestyrelsen vil kunne påse, at de forventede indtægter og omkostninger til specialundervisningen opfylder kravene hertil i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b som affattet ved § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det foreslåede vil endvidere indebære, at der skal være en tilsvarende specifikation af poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets regnskab, da kommunalbestyrelsen ellers ikke vil kunne føre tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 4, og § 13, stk. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab.

Det foreslåede vil indebære, at alle behandlings- og specialundervisningstilbud skal indsende en årlig rapport, som indeholder oplysninger om tilbuddets drift i det forgangne regnskabsår.

De nærmere krav til indholdet af denne årlige rapport vil skulle fastlægges i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen mellem beliggenhedskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det forventes, at der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 4, vil blive fastsat nærmere regler om de krav til rapporten, som vil kunne fremgå af kvalitetsaftalen. Disse krav vil kunne omfatte krav til rapportens indhold i form af f.eks. en opregning af de økonomiske nøgletal fra tilbuddets seneste regnskab, som rapporten skal indeholde, samt krav til rapportens formalia med hensyn til ledelsesgodkendelse m.v.

Den foreslåede bestemmelse svarer til socialtilsynslovens § 12, stk. 5, således at kravet om en årlig rapport svarer til det krav, der gælder for tilbud godkendt efter socialtilsynsloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3, at beliggenhedskommunen kan stille yderligere

krav til det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbuds budget- og regnskabsaflæggelse og om revision heraf, hvis det i særlige tilfælde vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan stille yderligere krav til et behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudget, end der følger af bestemmelsen i lovforslagets § 13, stk. 1. Det kunne f.eks. være krav om, at årsbudgettet indeholder de samme nøgletal, som skal fremgå af den årlige rapport, jf. lovforslagets § 13, stk. 2.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen kan stille yderligere krav til et behandlings- og specialundervisningstilbuds regnskabsaflæggelse og revisionen heraf, end der følger af de almindelige regler herom.

Det vil være en betingelse, at de yderligere oplysninger eller den yderligere revision vurderes nødvendig for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. Kommunalbestyrelsen vil således kun kunne tage bestemmelsen i anvendelse, hvis det vurderes, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi ikke er tilstrækkeligt gennemsigtig, og at en yderligere regnskabsaflæggelse eller revision vil kunne tilvejebringe en sådan gennemsigtighed.

Det vil endvidere være en betingelse, at muligheden for at kræve yderligere regnskabsaflæggelse eller revision kun anvendes i særlige tilfælde. Det vil således skulle have undtagelsens karakter, at bestemmelsen tages i anvendelse.

De yderligere krav vil f.eks. kunne være krav om udvalgte regnskabstal for et behandlings- og specialundervisningstilbud, som i en overgangsperiode er personligt drevet, jf. hertil lovforslagets § 21, stk. 2, og derfor ikke er omfattet af krav om regnskabsaflæggelse i årsregnskabsloven. Det kunne endvidere være krav om særlige noter for behandlings- og specialundervisningstilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion, jf. hertil lovforslagets § 9, stk. 2, nr. 4, hvoraf f.eks. pengestrømmene mellem koncernens eller den koncernlignende konstruktions enkelte enheder fremgår. Det kunne herudover være krav om revision af et regnskab eller enkelte regnskabsposter, som ikke ellers er underlagt krav om revision, eller krav om, at der gennemføres juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision som supplement til finansiell revision.

Den foreslåede bestemmelse svarer for så vidt angår adgangen til at stille yderligere krav til regnskabsaflæggelsen til socialtilsynslovens § 17, stk. 3, således at beliggenhedskommunen har samme mulighed for at stille yderligere krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds regnskabsaflæggelse, som socialtilsynet har i forhold til tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlings- og specialundervisningstilbuds årlige rapport om tilbuddets virksomhed, jf. stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om indholdet af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes årlige rapport, der er nærmere reguleret i bestemmelsens stk. 2. Det er forventningen, at bemyndigelsen vil blive anvendt til blandt andet at stille krav til rapportens indhold i form af f.eks. en opregning af de økonomiske nøgletal fra tilbuddets seneste regnskab, som rapporten skal indeholde, samt krav til rapportens formalia med hensyn til ledelsesgodkendelse m.v.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Der er derfor ikke fastsat særskilte regler om behandlings- og specialundervisningstilbuds pligt til at orientere vedkommende kommune om institutionelle forhold og forhold vedrørende undervisningen. De gældende regler om dagbehandlingstilbuds og kommunalbestyrelses oplysningspligt over for tilsynsmyndigheder fremgår af pkt. 3.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af § 14, stk. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbud efter anmodning skal give beliggenhedskommunen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som beliggenhedskommunen vurderer, er nødvendige for kommunalbestyrelsens tilsyn med tilbuddet, jf. §§ 12 og 13.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud er forpligtet til at give nødvendige oplysninger til beliggenhedskommunen i forbindelse med godkendelsen og i tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, når beliggenhedskommunen anmoder herom.

Det følger således af almindelige forvaltningsretlige regler, at da der er tale om ansøgningssager, påhviler det som udgangspunkt behandlings- og specialundervisningstilbuddet at meddele kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger. Kommunalbestyrelsen vil ved manglende meddelelse af de nødvendige oplysninger efter omstændighederne kunne træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, herunder eventuelt meddele afslag på ansøgningen. Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen skal leve op til den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7 og aktivt sikre, at oplysninger bliver indsamlet og kontrolleret.

Det foreslåede vil i tillæg hertil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud også vil skulle give kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger til brug for tilsynet med tilbuddet.

Der vil være tale om oplysninger, der omhandler faglige forhold, hvormed menes både oplysninger vedrørende undervisningsdelen og den socialfaglige del af tilbuddet. Der vil ligeledes være tale om oplysninger om organisationen, herunder ledelsesforhold og økonomiske forhold.

Det vil være kommunalbestyrelsen, der vurderer om oplysningerne er nødvendige. Det vil indebære, at det er oplysninger, som kommunalbestyrelsen vil skulle anmode om at få fra tilbuddet.

Hensigten med det foreslåede er at give kommunalbestyrelsen det bredeste og bedst mulige oplysningsgrundlag og dermed også bedre mulighed for at gribe ind.

I medfør af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven om tvangsindgreb og oplysningspligter), jf. lovebkendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019, vil den foreslåede bestemmelse ikke gælde i forhold til enkeltpersoner eller virksomheder, hvor der er konkret mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret vurdering af, om det er nødvendigt at indhente de pågældende oplysninger for at udøve tilsyn med, at lovens regler bliver overholdt.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, at behandlings- og specialundervisningstilbud af egen drift og uden unødigt ophold skal give oplysning til beliggenhedskommunen om

- 1) væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. §§ 8-11 og 13, og
- 2) bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsmyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslåede i stk. 2, vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud af egen drift vil skulle give visse oplysninger til kommunen. Af egen drift vil betyde, at beliggenhedskommunen ikke vil skulle bede om oplysninger, men at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at give oplysningerne uden anmodning herom. Uden unødigt ophold vil indebære, at oplysningerne vil skulle gives i umiddelbar forlængelse af hændelsen.

Det foreslåede i § 14, stk. 2, nr. 1, vil indebære, at tilbuddet vil skulle give oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til oplysningsgrundlaget, der er indgået i godkendelsen, jf. §§ 8-11 og 13.

En væsentlig ændring i forhold til tilbuddets godkendelse vil kunne vedrøre ændringer i økonomien, en markant ændring i elevtal, fragangen af nøglemedarbejdere eller en stigning i antallet af vikarer, som vil kunne medføre manglende personalekompetencer i tilbuddet. Ændringerne vil skulle være relevante i forhold til kommunalbestyrelsens vurdering af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes generelle kvalitet og mulighed for fortsat at bevare godkendelsen.

Oplysningerne vil skulle gives i umiddelbart forlængelse af det pågældende forholds indtræden og uden anmodning herom fra kommunen.

Det bemærkes, at den foreslåede oplysningspligt vil være begrænset af forbuddet mod selvinkriminering m.v. i § 10 i retssikkerhedsloven om tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. ovenfor til bestemmelsens stk. 1.

Det foreslåede i § 14, stk. 2, nr. 2, vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil skulle give oplysninger, hvis der i tilbuddet er bekymrende forhold og hændelser og om, hvorvidt andre tilsynsmyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således skulle oplyse beliggenhedskommunen om bekymrende forhold og hændelser i umiddelbart forlængelse af opdagelsen heraf. Bekymrende forhold og hændelser kan blandt andet være oplysninger om, at der ikke er de rette kompetencer i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at der opleves en stigning i vikarforbruget, at der opleves magtanvendelse i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at ledelsen anvender økonomiske midler uforsvarligt, m.v.

Oplysninger om andre tilsynsmyndigheders tilsynsmæssige skridt vil blandt andet omfatte iværksatte sanktioner samt oplysninger om intensiveret tilsyn med forhold, som den anden tilsynsmyndighed er bekymret for.

Det bemærkes, at den foreslåede oplysningspligt vil være begrænset af forbuddet mod selvinkriminering m.v. i § 10 i retssikkerhedsloven om tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. ovenfor til bestemmelsens stk. 1.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet af egen drift og uden unødigt ophold skal give oplysning til den kommune, der har ansvar for den enkelte borger efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt der er andre tilsynsmyndigheder, der har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse er identisk med det foreslåede i bestemmelsens stk. 2, nr. 2, for så vidt angår typen af oplysninger om bekymrende forhold og hændelse samt oplysninger om tilsynsmæssige skridt iværksat over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således skulle oplyse den kommune, der har ansvar for den enkelte borger efter lov om social

service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser, f.eks. at der ikke er de rette kompetencer i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at der opleves en stigning i vikarforbruget, at der opleves magtanvendelse i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at ledelsen anvender økonomiske midler uforsvarligt, m.v., samt om andre tilsynsmyndigheders tilsynsmæssige skridt, f.eks. iværksatte sanktioner samt oplysninger om intensiveret tilsyn med forhold, som den anden tilsynsmyndighed er bekymret for.

Efter bestemmelsens stk. 3 vil behandlings- og specialundervisningstilbuddet – modsat i stk. 2, nr. 2 – skulle give ovennævnte oplysninger til den kommune, der har ansvaret for den enkelte borger på det sociale område, altså den enkelte borgers handlekommune efter retssikkerhedslovens §§ 9-9 b.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således være forpligtet til af egen drift at give oplysninger om bekymrende forhold og hændelser og om der er andre tilsynsmyndigheder, der har iværksat tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet både til den kommune, hvor tilbuddet er beliggende, og til den kommune, der er ansvarlig for den enkelte borgers støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

Det bemærkes, at den foreslåede oplysningspligt vil være begrænset af forbuddet mod selvinkriminering m.v. i § 10 i retssikkerhedsloven om tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. ovenfor til bestemmelsens stk. 1.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 4, at vedkommende kommune skal give socialtilsynet, jf. § 12, stk. 2, de oplysninger efter stk. 1-3, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre til tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter kvalitetsaftalen og barnets lov i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at den kommunalbestyrelse, som efter stk. 1-3 modtager oplysninger om væsentlige ændrede forhold, bekymrende forhold og hændelser eller oplysninger om, at der er iværksat tilsynsmæssige skridt af andre tilsynsmyndigheder, vil skulle videregive disse til det relevante socialtilsyn.

Det vil enten være kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, eller kommunalbestyrelsen i den kommune, der er ansvarlig for den enkelte borgers støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der vil kunne komme i besiddelse af oplysninger, som vil skulle videregives til socialtilsynet.

Vedkommende kommune vil – udover beliggenhedskommunen – som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle videregive oplysninger til socialtilsynet. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle videregive oplysninger til socialtilsynet. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det vil være socialtilsynet, som beliggenhedskommunen efter § 12, stk. 2, har indgået aftale med om

tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som vil skulle have oplysningerne.

Adgangen til at videregive oplysninger til socialtilsynet er begrundet i hensynet til at sikre, at der sker den nødvendige forbedring af kvaliteten af både undervisningen og kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling ved, at oplysninger om eksempelvis bekymrende forhold og hændelser tilgår begge tilsynsmyndigheder.

Det bemærkes, at socialtilsynets tilsvarende pligt til at orientere kommunalbestyrelsen følger af socialtilsynslovens § 10, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Dagbehandlingstilbud er ureguleret som institution efter både folkeskoleloven og barnets lov. Der er således ikke fastsat regler om tilbagekaldelse af godkendelse. De gældende regler om godkendelse af specialundervisningstilbud i dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1, 3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Det følger af den foreslåede § 15, stk. 1, at godkendelse efter § 9 tilbagekaldes, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 8-10, ikke har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 11, eller beliggenhedskommunen ikke kan godkende årsbudgettet som følge af, at en eller flere poster i årsbudgettet ikke opfylder kravene i § 13. Fremgangsmåden i folkeskolelovens § 22 c finder anvendelse på tilbagekaldelse efter 1. pkt., medmindre tilbagekaldelsen sker efter påbud fra børne- og undervisningsministeren, jf. folkeskolelovens § 57 f, stk. 3, og § 57 g, stk. 3.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud, der ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse, ikke har den fornødne økonomiske kvalitet eller ikke kan få godkendt årsbudgettet, vil være omfattet af reglerne i folkeskolelovens § 22 c som affattet ved § 1, nr. 12, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 c, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af, at undervisningen i et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder kravene i kvalitetsaftalen, vil skulle fastsætte en frist inden for hvilken, kravene skal være opfyldt. Det fremgår videre, at hvis kravene ikke opfyldes inden for denne frist, vil der skulle gives et påbud om overholdelse af kravene, og en overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves.

Det foreslåede vil indebære, at såfremt et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen både for så vidt angår de sociale indsatser og de økonomiske forhold, vil kommunalbestyrelsen på samme vis, som hvis tilbuddet ikke opfylder de undervisningsmæssige krav til godkendelse, skulle fastsætte en frist inden for hvilken kravene skal være opfyldt.

Opfylder behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke kravene inden for denne frist, vil kommunalbestyrelsen skulle udstede et påbud til tilbuddet herom. Overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves, og tilbuddet ikke længere vil kunne modtage elever, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil skulle fastsætte en frist og

herefter give påbud til tilbuddet, før der kan ske tilbagekaldelse af kvalitetsaftalen, i de tilfælde, hvor børne- og undervisningsministeren har givet kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 57 f, stk. 3, og § 57 g, stk. 3, som affattet ved § 1, nr. 17, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Det skyldes, at de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 57 f, stk. 3, og § 57 g, stk. 3, indeholder nærmere regler om processen forud for en sådan tilbagekaldelse.

Det følger af den foreslåede § 15, stk. 2, at i tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, finde et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til barnet eller den unge.

Det foreslåede vil indebære, at den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov, vil skulle tage stilling til barnets eller den unges behov for støtte og hvordan barnets eller den unges behov for støtte fremover kan sikres, herunder pligt til at henvise barnet eller den unge til et andet behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et andet behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder tage stilling til, hvilket behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af det foreslåede, at kommunen skal henvise barnet til et andet behandlings- og specialundervisningstilbud. Det konkrete barn eller den konkrete unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, vil således skulle henvises til et andet godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Kommunen vil også kunne vælge at foretage den nødvendige sagsbehandling med henblik på at vurdere, om der i stedet er behov for at visitere barnet eller den unge til et andet undervisningstilbud.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 3, at i tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal beliggenhedskommunen give besked til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, om, at godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet er tilbagekaldt.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er

reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder tage stilling til, hvilket behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til, og der for denne kommune, der skal orienteres. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil medføre, at beliggenhedskommunen vil skulle give besked til vedkommende kommune, hvis et tilbud ikke længere opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen, sådan at kommunen vil kunne finde et andet tilbud til barnet eller den unge, som imødekommer barnets eller den unges behov, jf. bestemmelsens stk. 2. Det vil herefter være denne kommunes ansvar at finde et nyt tilbud, der vil kunne imødekomme barnets behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og behovet for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

De gælder regler for, hvilken kommune udgiften til undervisning på dagsbehandlingstilbud påhviler, fremgår af bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.

Det følger af bekendtgørelsens § 1, at udgifterne til folkeskolens undervisning m.v., jf. folkeskolelovens § 49, stk. 1, påhviler bopælskommunen, jf. dog § 7, stk. 2. Ved bopælskommunen forstås den kommune, hvor barnet er folkeregistreret.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, at skolekommunen kan kræve betaling fra en anden kommune for udgifterne til undervisning m.v. af et barn, der ved offentlig myndigheds medvirken er anbragt i en institution eller i pleje i kommunen, og som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indgår i folketallet i den anden kommune.

Efter bekendtgørelsens § 7, stk. 2, omfatter krav på betaling efter stk. 1 alle udgifter i forbindelse med barnets undervisning, herunder eventuelle udgifter til undervisning i fritiden, til befordring og til ophold i en skolefritidsordning.

Efter § 194 i barnets lov skal barnets eller den unges handlekommune afholde udgifterne for sociale indsatser, herunder for anbringelse uden for hjemmet.

De øvrige gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Nogle af disse regler ændres med barnets lov den 1. januar 2024 som beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Det følger af den foreslåede § 16, stk. 1, at det alene er beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at alene beliggenhedskommunen, som har indgået kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen, vil kunne yde betaling for et barns ophold i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil betyde, at beliggenhedskommunen vil være den eneste kommune, der kan opfylde

de kontraktuelle økonomiske mellemværender med behandlings- og specialundervisningstilbud, da betalingen fra beliggenhedskommunen vil have frigørende virkning. Det vil også betyde, at en henvisende kommune, der betaler direkte til behandlings- og specialundervisningstilbud, ikke vil have betalt med frigørende virkning og således ikke vil have opfyldt den indgåede aftale mellem både beliggenhedskommunen og den henvisende kommune og aftalen mellem beliggenhedskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslåede vil skulle sikre en ensretning af betalingsstrømmene og samtidig sikre, at der alene vil blive henvist børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt af beliggenhedskommunen.

Det følger af den foreslåede § 16, stk. 2, at beliggenhedskommunen og den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, aftaler mellemkommunal refusion for betalinger efter stk. 1.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen og den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, vil skulle indgå aftale om refusion af udgifterne hertil i forbindelse med barnets ophold i behandlings- og specialundervisningstilbud efter de gældende regler herom. Det vil således være en forudsætning, at aftalen om refusion er i overensstemmelse med reglerne herom i barnets lov, retssikkerhedsloven og folkeskoleloven og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslåede vil betyde, at det påhviler kommunerne at indgå aftaler om refusion, herunder aftaler om udgiftens størrelse, forfaldsdag og ophør/ophævelse af aftalen, før barnet eller den unge begynder at modtage støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Forholdet mellem kommunerne vil i øvrigt være reguleret af de aftaleretlige regler.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil være ansvarlig for henvisning af barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil være ansvarlig for henvisning af barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Det følger af kommunestyrelseslovens § 63, stk. 1, at kommunalbestyrelsen, styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, jf. § 60, og Ankestyrelsen skal tilvejebringe og meddele vedkommende minister de oplysninger og udlevere de dokumenter, som denne måtte forlange om forhold i kommunen og det kommunale fællesskab henholdsvis inden for tilsynets virkeområde.

Efter kommunestyrelseslovens § 63, stk. 2, kan ministeren fastsætte en frist for tilvejebringelse og meddelelse af oplysninger og udlevering af dokumenter efter stk. 1.

Bestemmelsen giver enhver minister – og dermed enhver statslig myndighed – hjemmel til at pålægge en kommunalbestyrelse at tilvejebringe og meddele de oplysninger og udlevere de dokumenter, som denne måtte forlange om forhold i kommunen, herunder statistiske oplysninger og andet oplysningsmateriale til brug for statslige myndigheders undersøgelser, lovforberedende arbejde m.v. Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til, at ministeren kan kræve, at kommunen skal tilvejebringe, indsamle og bearbejde oplysninger samt afgive udtalelser til ministeren.

Bestemmelsen er udfoldet i folkeskolelovens § 56, der indeholder bestemmelser om, at børne- og undervisningsministeren kan forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af blandt andet lovgivnings- og vejledningsfunktioner, meddelt af kommunalbestyrelsen. Børne- og undervisningsministeren kan endvidere bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt. Børne- og undervisningsministeren kan herudover fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder skoler.

Der er tilsvarende bestemmelser i § 16 i lov om kommunale internationale grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1158 af 8. august 2022, og § 22 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lovbekendtgørelse nr. 1169 af 12. august 2022, som også er kommunale grundskoletilbud.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 1, at vedkommende minister til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. kan forlange enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på behandlings- og specialundervisningstilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for kommunale grundskoler, der regulerer pligten til at videregive nødvendige oplysninger til børne- og undervisningsministeren til brug for lovgivning og vejledning m.v.

Det foreslåede er dog udvidet, således at det ikke blot er børne- og undervisningsministeren, men også enhver anden minister, som vil kunne forlange de pågældende oplysninger. Denne udvidelse skyldes, at dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed udøves på social- og boligministerens ressort, hvorfor det også kan være nødvendigt for social- og boligministeren at få udleveret oplysninger fra kommunerne.

Det foreslåede vil indebære, at vedkommende minister vil kunne forlange at modtage enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig for at varetage ministerens opgaver.

Det vil f.eks. kunne være oplysninger om den nærmere tilrettelæggelse af kommunens godkendelse af og tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, oplysninger om de enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, oplysninger om eleverne eller statistiske oplysninger. Oplysningerne vil både kunne indhentes i faste kadencer, f.eks. årligt, eller ved et konkret opstået behov.

De ønskede oplysninger vil kunne videregives til vedkommende minister uden yderligere hjemmel.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 2, at vedkommende minister kan bestemme,

at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Med forslaget foreslås indført en hjemmel til, at vedkommende minister vil kunne kræve oplysninger til brug for varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v., jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 17, stk. 1, indberettet elektronisk og i denne forbindelse stille krav til det tekniske format, som data skal indberettes i.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for kommunale grundskoler, men udvidet, således at det ikke blot er børne- og undervisningsministeren, men også enhver anden minister, som vil kunne forlange de pågældende oplysninger meddelt elektronisk. Der henvises til bemærkningerne til stk. 1 ovenfor.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 3, at vedkommende minister kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Det foreslås, at der indsættes en hjemmel til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur.

Det foreslåede vil indebære, at der gives ret til, at der indføres digital kommunikation mellem kommuner og myndigheder i øvrigt.

I forbindelse med visse indberetninger vil der være behov for at kunne anvende digital signatur. Der er derfor foreslået en bemyndigelse til vedkommende minister til at fastsætte regler herom. Der vil blandt andet være tale om statistiske indberetninger, herunder af oplysninger om børn og unge indskrevet i behandlings- og specialundervisningstilbud. Der vil dog – modsat andre kommunale grundskoler – ikke være tale om regulering af indberetning af prøveprotokoller m.v., da behandlings- og specialundervisningstilbuddene for så vidt angår undervisningen – og dermed prøveafholdelsen – vil skulle følge reglerne i folkeskoleloven, som indeholder særskilt regulering af området.

Til § 18

Det følger af folkeskolelovens § 51 d, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

Der er tilsvarende bestemmelser i § 40 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1166 af 11. august 2022, § 49 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1172 af 12. august 2022, § 18 a i lov om kommunale internationale grundskoler, § 25 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og § 29 a i ungdomsskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. maj 2019, som også er grundskoletilbud. Love på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet indeholder tilsvarende bestemmelser.

Det foreslås i § 18, stk. 1, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan styrelsens afgørelser ikke indbringes for ministeren.

Det foreslåede vil indebære en afskæring af klageadgangen i de tilfælde, hvor børne- og undervisningsmi-

nisteren har henlagt opgaver efter denne lov til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet eller en anden styrelse under ministerens instruktion.

Det foreslåede vil betyde, at i de tilfælde, hvor kompetencer er delegeret til en styrelse fra ministeriet, vil styrelsens afgørelser være den endelige administrative afgørelse. Afskæringen af klageadgangen vil således ske automatisk.

Bestemmelsen vil bl.a. være relevant i forhold til beslutninger om at anmode en kommune om oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i § 17, som vil kunne finde anvendelse i forbindelse med det lovbestemte og ulovbestemte sektortilsyn med folkeskolen. Tilsynet med folkeskolen varetages af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil således sammen med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18, stk. 2, medvirke til at tilvejebringe samme retstilstand som de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer klageafskæring, hvor ministeren har henlagt opgaver til en styrelse på ministerområdet.

Forslaget vil kunne sikre, at ministeren med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser på ministeriets ressort.

Det bemærkes, at der er fastsat regler om, at styrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden forvaltningsmyndighed, i § 1 i bekendtgørelse nr. 829 af 10. juni 2022 om afskæring af klageadgang til ministeren for visse afgørelser truffet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Bestemmelsen omfatter blandt andet afgørelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og lov om ungdomsskoler.

Der er endvidere fastsat regler om, at styrelsen udøver den beføjelse til at udstede bekendtgørelser, der er tillagt børne- og undervisningsministeren ved en række love, i § 1 i bekendtgørelse nr. 828 af 10. juni 2022 om delegation til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet af adgangen til udstedelse af bekendtgørelser. Bestemmelsen omfatter blandt andet bemyndigelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og lov om ungdomsskoler.

Det foreslås endvidere i § 18, stk. 2, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, dog i et nærmere bestemt omfang kan indbringes for ministeren. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om adgangen til at klage og om fremgangsmåden herved.

Det foreslåede vil indebære, at ministeren vil kunne fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser ikke skal være omfattet af afskæringen af klageadgangen efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18, stk. 1, og derfor vil kunne påklages til ministeren.

Bestemmelsen vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvis det måtte blive vurderet ønskeligt, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet kan forlange nødvendige oplysninger efter den foreslåede § 17, stk. 1, men at en beslutning om, at sådanne oplysninger skal leveres i elektronisk form og i et bestemt format, efter den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 2, skal kunne indbringes for børne- og undervisningsministeren.

Den foreslåede bestemmelse vil således sammen med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 18, stk. 1, medvirke til at tilvejebringe samme retstilstand som de andre bestemmelser i Børne- og

Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer klageafskæring, hvor ministeren har henlagt opgaver til en styrelse på ministerområdet.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at ministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved indgivelse af sådanne klager, herunder f.eks. at en klage først skal sendes til styrelsen, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres eller klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse. Hvis der fastsættes en sådan ordning, bør der også fastsættes en frist for styrelsens videresendelse til ministeriet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 19

Efter folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, er sager om evaluering omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det følger af folkeskolelovens § 57 e, stk. 2, at når børne- og undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Det følger endvidere af § 8, stk. 3, i lov om Danmarks Evalueringsinstitut (EVA-loven), at en begæring om aktindsigt i dokumenter, der er udarbejdet som led i en evaluering efter denne lov, kan først behandles, når den endelige rapport er offentliggjort.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 1, at sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det foreslåede vil indebære en fravigelse af princippet om offentlighed i forvaltningen i offentlighedsloven, som svarer til fravigelserne i folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, og EVA-lovens § 8, stk. 3. Dermed vil evalueringer af behandlings- og specialundervisningstilbuddene være omfattet af de samme regler om aktindsigt, uanset om de evaluerede dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed har karakter af socialpædagogisk bistand, behandling eller specialundervisning.

Det foreslåede vil ikke påvirke adgangen til indsigt efter andre regler, herunder forvaltningsloven og databeskyttelsesforordningen.

Det foreslåede vil skulle varetage hensynet til at beskytte den/de myndighed(er)/institution(er), der er undergivet evaluering, og sikre den evaluerede rimelige vilkår, mens evalueringen bliver gennemført. I modsat fald vil der være en risiko for, at formålet med evalueringen forspildes, idet offentliggørelse af fragmenter og brudstykker af evalueringsgrundlaget kan medføre, at en eventuel debat om en evaluering kommer til at foregå på et ufuldstændigt og ufærdigt grundlag. Det vil således ikke være hensigtsmæssigt, at der i en tidlig fase gives aktindsigt i enkeltforhold eller i dokumenter, der ikke foreligger i den sammenhæng, som vil være til stede på tidspunktet for afslutningen af evalueringen.

Det foreslåede hensyn vil kun bestå frem til tidspunktet for afslutningen af evalueringen. Alle oplysninger i materialet, herunder spørgeskemaer m.v., vil derfor skulle være undergivet bestemmelserne om aktindsigt i offentlighedsloven, når behandlingen af evalueringssagen er afsluttet.

En evaluering vil kunne afsluttes på flere måder. Hvis en evaluering afsluttes med udarbejdelse og offentliggørelse af en evalueringsrapport, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet ved rapportens offentliggørelse. Hvis en evalueringssag ikke skal munde ud i en egentlig afrapportering, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet, når der ikke længere foretages ekspeditioner i sagen. For evalueringer, der beror

uden ekspeditioner i en længere periode, vil det bero på en konkret vurdering, om evalueringen må anses som opgivet. Genoptages en sag, vil undtagelsen fra offentlighedsloven alene omfatte dokumenter, som er udfærdiget af eller kommet i ministerens besiddelse efter genoptagelsen.

Den foreslåede begrænsning af offentlighed vil kun omfatte sager om evaluering, hvorimod andre typer af sager vil være omfattet af offentlighedsloven. Ved afgrænsning af, hvad der udgør sager om evaluering, vil der skulle tages udgangspunkt i det evalueringsbegreb, som kendes fra Danmarks Evalueringsinstitut - dog således, at der ikke vil være krav om iagttagelse af de i EVA-lovens § 6, stk. 8, og § 8, stk. 1 og 2, nævnte processuelle bestemmelser for, at en sag anses for en sag om evaluering. Der vil herefter f.eks. ikke være tale om en evaluering i forslagens forstand, hvis der er tale om en undersøgelse af en eller flere enkeltskoler med et konkret tilsynsformål, eksempelvis afdækning af, om en handlingsplan har bevirket de ønskede resultater.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 2, at når vedkommende minister til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Den foreslåede bestemmelse svarer til folkeskolelovens § 57 e, stk. 2. Dermed vil evalueringer af behandlings- og specialundervisningstilbuddene være omfattet af de samme regler om aktindsigt, uanset om de evaluerede dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed har karakter af støttende indsatser i form af pædagogisk bistand, behandling eller specialundervisning.

Det foreslåede vil indebære, at de arbejdsdokumenter, som vedkommende minister måtte modtage fra behandlings- og specialundervisningstilbud og kommuner i forbindelse med gennemførelsen af evalueringer, og som i henhold til offentlighedslovens og forvaltningsloven er interne, ikke vil miste deres interne karakter som følge af videregivelsen til ministeren.

Det foreslåede vil ikke – som den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 19, stk. 1 – være begrænset til perioden frem til evalueringens afslutning.

Den foreslåede bestemmelse har således til formål at sikre, at behovet for at modtage interne arbejdsdokumenter kan opfyldes, uden at den afgivende myndighed eller institution mister den beskyttelse af den interne arbejdsproces, som blandt andet offentlighedsloven indebærer. Dermed vil den foreslåede bestemmelse medvirke til at sikre en mere kvalificeret grundlag for evalueringer.

Til § 20

Det foreslås i § 20, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft 1. januar 2024, sådan at tilbuddene og kommunerne vil kunne indgå kvalitetsaftaler fra 1. januar 2024.

Det foreslåede vil indebære, at tilbud, som ønsker at blive godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne indgive ansøgning herom med henblik på indgåelse af kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen fra 1. januar 2024.

Beliggenhedskommunen vil som udgangspunkt kunne modtage og behandle ansøgninger før lovens ikrafttræden ud fra indretningshensyn, men vil ikke kunne træffe afgørelse før lovens ikrafttræden.

Det bemærkes, at lovforslagets § 20, stk. 1, indeholder en overgangsbestemmelse for dagbehandlingstilbud, der har overenskomst efter de gældende bestemmelser, således at disse senest skal have indgået kvalitetsaftale pr. 1. juli 2024.

Det foreslås i § 20, stk. 2, at § 12, stk. 2, træder i kraft den 1. juli 2024.

Det foreslåede vil indebære, at den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 12, stk. 2, hvorefter beliggenhedskommunen indgår aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov, og den indgåede kvalitetsaftale, og om at socialtilsyn varetager tilsynsopgaver i et videre omgang først træder i kraft den 1. juli 2024.

Kommunalbestyrelsen vil således først skulle have en aftale med socialtilsynet pr. 1. juli 2024. I det omfang kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, der træder i kraft før den 1. juli 2024, vil kommunalbestyrelsen således selv skulle føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov eller efter de tidligere gældende regler i serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale.

Til § 21

Det foreslås i § 21, stk. 1, at § 3 finder til og med 30. juni 2024 ikke anvendelse for dagbehandlingstilbud omfattet af § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7. For sådanne dagbehandlingstilbud finder de hidtil gældende regler indtil de er godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. kapitel 3. Ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud skal indgives inden den 1. april 2024.

Det foreslåede vil være en overgangsordning for de dagbehandlingstilbud, som før lovens ikrafttræden modtager børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og til støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, og som ikke vil kunne nå at blive godkendt efter de foreslåede regler i lovforslaget, før lovens ikrafttræden, og som derfor ellers ville skulle indstille deres virksomhed i den periode, hvor de afventer godkendelse.

Det foreslåede vil således indebære, at dagbehandlingstilbud, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2024, vil kunne fortsætte driften efter de hidtil gældende regler til og med senest den 30. juni 2024.

Det vil betyde, at de børn og unge, der er henvist til dagbehandling efter de tidligere gældende regler i servicelovens § 52 og henvist til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet kan fortsætte i dagbehandlingstilbuddet efter lovens ikrafttræden.

Det vil også betyde, at kommuner, der har indgået overenskomst med dagbehandlingstilbuddet vil kunne henvise nye børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbuddet efter lovens ikrafttræden. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke være begrænset til børn og unge, der inden 1. januar 2024 er henvist til dagbehandlingstilbuddet.

Overenskomsten mellem dagbehandlingstilbuddet og kommunen vil skulle være indgået inden 1. januar 2024 og vil skulle opfylde betingelserne i § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør § 20, stk. 7, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023.

Det vil være en betingelse for, at dagbehandlingstilbuddet kan modtage børn og unge efter 1. januar 2024, at dagbehandlingstilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud inden 1. april 2024, dvs. senest den 31. marts 2024.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at ansøgningen vil skulle være kommet frem til beliggenhedskommunen inden 1. april 2024. Spørgsmålet, om en ansøgning er kommet frem, vil været reguleret af de almindelige forvaltningsretlige regler om fristberegning.

Indgiver dagbehandlingstilbuddet ikke en ansøgning inden 1. april 2024, vil det foreslåede betyde, at der herefter ikke vil kunne modtages børn og unge i tilbuddet. Det vil også betyde, at den henvisende kommune vil skulle finde et andet tilbud til de børn, som modtager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbuddet.

Beliggenhedskommunen vil skulle tage stilling til dagsbehandlingstilbuddets ansøgning om godkendelse senest den 30. juni 2024. Beliggenhedskommunen vil kunne behandle ansøgninger om godkendelse løbende i perioden fra den 1. januar 2024 til den 1. juli 2024 og lade de indgående kvalitetsaftaler træde i kraft ved indgåelsen eller en senere dato. Indgåede kvalitetsaftaler vil senest skulle træde i kraft den 1. juli 2024.

Opfylder dagbehandlingstilbuddet ikke godkendelsesbetingelserne, vil beliggenhedskommunen skulle give afslag på ansøgningen om godkendelse.

Dagbehandlingstilbud, der ikke kan godkendes af beliggenhedskommunen, vil ikke kunne modtage børn og unge. For disse tilbud vil den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2 og 3, finde anvendelse. Det vil indebære, at beliggenhedskommunen vil skulle henvise de børn og unge, der går på dagbehandlingstilbuddet, til et andet godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Er barnet eller den unge henvist fra en anden kommune end beliggenhedskommunen, vil det foreslåede indebære, at beliggenhedskommunen vil skulle give besked til den henvisende kommune om, at dagbehandlingstilbuddet ikke kan godkendes som behandlings- og specialundervisningstilbud, sådan at den henvisende kommune vil kunne finde et andet tilbud til barnet eller den unge, som imødekommer barnets eller den unges behov.

Det bemærkes, at overenskomster efter de hidtil gældende regler vil bortfalde ved den ophævelse af folkeskolelovens regler herom, som sker ved nyaffattelsen henholdsvis ophævelsen af folkeskolelovens § 22, stk. 5 og 6, jf. § 1, nr. 8, i det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Det skyldes, at der indføres en helt ny godkendelsesordning. Derfor vil den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 1, om tilbagekaldelse af godkendelser efter denne lov ikke finde anvendelse. Der vil således ikke skulle varsles om, at dagbehandlingstilbuddet ikke vil kunne godkendes. I stedet vil de lovbestemte frister fungere som varsler, således at både dagbehandlingstilbuddet, beliggenhedskommunen og en eventuel anden kommune, som måtte være ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, vil vide, at der skal være tilvejebragt et andet tilbud til de børn og unge, der er indskrevet i dagbehandlingstilbuddet, henholdsvis den 1. april 2024 og den 1. juli 2024, medmindre der modtages meddelelse om, at dagbehandlingstilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse henholdsvis er blevet godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det vil som udgangspunkt være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et

barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der vil skulle henvise barnet eller den unge til et behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder tage stilling til, hvilket behandlings- og specialundervisningstilbud barnet eller den unge skal henvises til. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 21, stk. 2, at § 7, 2. pkt., finder til og med 31. december 2028 ikke anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud, som er oprettet før den 1. januar 2024, og som på det tidspunkt ikke er selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, anpartsselskaber, partnerskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Er kravet i § 7, 2. pkt., ikke opfyldt den 1. januar 2029, bortfalder godkendelsen.

Det foreslåede vil betyde, at § 7, 2. pkt., først finder anvendelse for personlig drevne virksomheder, som er oprettet før lovens ikrafttræden, jf. § 20, stk. 1, den 1. januar 2029. Private tilbud, som er organiseret som enkeltmandsvirksomheder, skal inden 1. januar 2029 omdannes til en af de i § 7, 2. pkt., nævnte virksomhedsformer.

Det foreslåede vil indebære, at de personlig drevne virksomheder, som er oprettet før 1. januar 2024 som dagbehandlingstilbud, ikke vil være omfattet af betingelsen om, at tilbuddet vil skulle oprettes som en selvejende institution, forening, aktieselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder før den 1. januar 2029.

Fra den 1. januar 2029 vil alle private tilbud skulle opfylde betingelsen i § 7, 2. pkt.

Det foreslåede vil give allerede oprettede personligt drevne virksomheder 5 år til at indrette sig på de nye regler og enten omdanne virksomheden til selvejende institution, aktieselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar eller at lukke virksomheden.

Retligt set betyder en omdannelse af virksomheden til en anden virksomhedsform, at den eksisterende virksomhed nedlægges og at der i stedet etableres en ny virksomhed i en anden virksomhedsform.

Det foreslås i § 21, stk. 3, at til brug for behandlingen af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 8, kan behandlings- og specialundervisningstilbud, der tidligere har drevet virksomhed som dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovebekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, indsende eksisterende årsrapport eller regnskab for dagbehandlingstilbuddet til brug for kommunalbestyrelsens vurdering efter § 10, stk. 2, nr. 6, jf. § 11, stk. 1, nr. 4.

Det foreslåede vil indebære, at dagbehandlingstilbud, der søger om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, udover at indsende ansøgning, jf. lovforslagets § 8, og årsbudget, jf. § 11, stk. 1, nr. 4, vil kunne indsende deres seneste årsregnskab, jf. § 11, stk. 1, nr. 4, til brug for beliggenhedskommunens vurdering af ansøgningen, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet anses som en videreførelse af driften af dagbehandlingstilbuddet.

Tilbuddet vil således ikke skulle udarbejde et nyt regnskab for dagbehandlingstilbuddet med henblik på at opfylde kravene hertil i de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 10, stk. 2, nr. 6, og § 11. Beliggenhedskommunen vil i stedet kunne bede tilbuddet om at indsende regnskabsbilag med henblik på en nærmere gennemgang, hvis det vurderes nødvendigt at indhente yderligere oplysninger.

Til § 22

Til nr. 1 og 2

Efter servicelovens § 68, stk. 1, skal foranstaltninger efter § 52, stk. 3, ophøre, når formålet med foranstaltningen er nået, når foranstaltningerne ikke længere opfylder deres formål eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 76 eller 76 a. Servicelovens §§ 76 og 76 a indeholder regler om efterværn for unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller har været anbragt uden for hjemmet eller har en fast kontaktperson og om opretholdt døgnophold i en plejefamilie for unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, som umiddelbart inden det fyldte 18. år er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie.

Efter de gældende regler kan foranstaltninger til børn og unge således ikke opretholdes efter fyldte 18. år, hvis den unge ikke modtager støtte efter §§ 76 eller 76 a i serviceloven, uanset at afgørelsen er truffet før det 18. år og at foranstaltningen ydes i sammenhæng med et specialundervisningstilbud, der efter reglerne i folkeskoleloven kan fortsætte til udgangen af det skoleår, hvor den unge er fyldt 18 år.

Det betyder, at kommunerne efter de gældende regler kan have vanskeligt ved at sikre, at den unge får den fornødne sociale behandlingsindsats sideløbende med undervisningstilbuddet, efter den unge er fyldt 18 år.

Reglerne i servicelovens § 68, stk. 1, og §§ 76 og 76 a ophæves fra den 1. januar 2024 i serviceloven og videreføres uden indholdsmæssige ændringer i barnets lovs § 99 om ophør af anbringelsen, og §§ 114-116 og 120 om ungestøtte.

Det foreslås med lovforslagets § 22, nr. 1, at der i barnets lovs § 99 efter jf. dog indsættes ”2. pkt.,”.

Det foreslås i forlængelse heraf med lovforslagets § 22, nr. 2, at det som et nyt § 99, 2. pkt., i barnets lov fastsættes, at støttende indsats for unge efter § 32, stk. 1, dog kan fortsætte ud over det 18. år, når disse indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, jf. § 4, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Forslagene indebærer, at en støttende indsats i form af pædagogisk støtte eller behandling, der ydes som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 4, vil kunne fortsætte frem til afslutningen af det skoleår, hvor den unge er fyldt 18 år, såfremt de involverede kommuner og den unge er enige herom. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 3.

Det følger heraf, at det vil være op til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, den eller de kommuner, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsats i form af pædagogisk støtte og behandling og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter dialog med den unge at tage stilling til, om den unge skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år. Hvis en af disse kommuner eller parter ikke ønsker at medvirke til, at den unge kan forblive i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil den unge således ikke kunne fortsætte heri. Det vil naturligvis være en forudsætning for beslutningen, at den unge ønsker at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsats i form af pædagogisk støtte og behandling, som udgangspunkt vil være barnets eller den unges bopælskommune, der vil være den ansvarlige kommune. Dette vil gælde for børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet.

I forhold til ansvaret for at træffe afgørelse om den nødvendige hjælp og støtte efter barnets lov er reglerne om handlepligt reguleret i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b. Efter § 9 a, stk. 1, i retssikkerhedsloven

er forældremyndighedsindehaverens handlekommune som udgangspunkt også handlekommune for et barn eller en ung under 18 år. For børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter reglerne i barnets lov, følger det af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, at handlekommunen for anbragte børn eller unge er den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. I dette tilfælde vil det være den anbringende kommune, der frem til den unge fylder 18 år vil være den ansvarlige kommune. Hvis den unge er anbragt i en anden kommune, og opholdet på anbringelsesstedet opretholdes efter det 18. år som led i ungestøtte efter §§ 114-116 vil den unge dog få handlekommune efter retssikkerhedsloven i den kommune, hvor den unge har bopæl, når den unge fylder 18 år. Reglerne om, hvilken kommune, der er handlekommune, er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 23

Til nr. 1

Det foreslås, at der i socialtilsynsloven indsættes et nyt § 3, *stk. 4*, hvorefter socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse udfører fagligt tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 12, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med bestemmelsen i lovforslagets § 12, stk. 2, hvorefter beliggenhedskommunen indgår aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven, og den indgåede kvalitetsaftale.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse vil skulle udføre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale.

Det vil således alene være det praktiske arbejde i forbindelse med tilsynsopgaven, der udføres af socialtilsynet på vegne af den ansvarlige kommunalbestyrelse. Den kommunalbestyrelse, som er ansvarlig for godkendelse af det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, vil derfor også være ansvarlig for at træffe eventuelle afgørelser, ligesom sagsskridt, der f.eks. har karakter af procesbeslutninger, heller ikke kan overlades til socialtilsynet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 24

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det bemærkes hertil, at Færøerne og Grønland har overtaget både skoleområdet og socialområdet. Loven vil derfor ikke kunne sættes i kraft for disse dele af riget.

Det bemærkes herudover, at barnets lov og lov om socialtilsyn ikke gælder for Færøerne og Grønland og heller ikke kan sættes i kraft for disse dele af riget, hvorfor dette lovforslag af denne grund heller ikke gælder for Færøerne og i Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 99. Indsatser efter §§ 32, 46 og 47 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 114, 115 og 120.

§ 3. ---

Stk. 2-3. ---

§ 22

I barnets lov, jf. lov nr. 721 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 99 indsættes efter »jf. dog«: »2. pkt.,«.

2. I § 99 indsættes som *2. pkt.*:

»Støttende indsatser for unge efter § 32, stk. 1, kan dog fortsætte ud over det 18. år, når disse indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 4, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

§ 23

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 og § 4 i lov nr. 754 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Socialtilsynet udfører på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 12, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«